

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 240 P. Negyedévre 7 P. előre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára nétközuap 10, vasárnap 20 fillér

Felelős szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. nercog utca 16
Telefon 23-48. Kiadóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 21-41

BRÜNNING KANCELLÁR FIZETÉSKÉPTELENSÉGI ULTIMÁTUMA

Németország a lausannei konferencián megtagadja a jóvátételek fizetésének folytatását

A francia pénzügyminiszter szerint a német kancellár bejelentése a békeszerződés és a Young-terv egyoldalú felbontását jelenti

Az évek óta lappangó világgazdasági válság az elmúlt év közepén Németországban robbant ki olyan arányokban, hogy maguk a békét diktáló hatalmak is egyszerre belesüppedtek a feneketlen pénzügyi krízis hinárjába s rövid idő múlva a megingathatatlan angol font is zuhanni kezdett a devaluáció lejtőjén. Azóta a főhitelező államok, élükön Amerikával, egyebet sem tettek, mint a nemzetközi konferenciák utasításra próbálták menteni a jóvátételekkel csődbe kergetett államokból még kiszajtolni remélt utolsó filléreket.

A válságárvánát megállítani azonban nem lehetett s most úgy látszik ismét Németország ad döntő fordulatot a reménytelenségig feszült pénzügyi krízisnek. Azok a táviratok ugyanis, amelyek szombaton Brünniing német birodalmi kancellár nyilatkozatáról szólnak, az angol, amerikai és francia sajtó egybehangzó tudósításai alapján azt jelentik, hogy Németország most már félreismerhetetlenül tudomására hozta Franciaországnak és az összes hitelező államoknak teljes fizetése képtelenségét, amely egyszerre mind a jóvátételek beszüntetését is jelenti.

A német kormány az a sorsdöntő lépése egyelőre beláthatatlan következményeket fog maga után vonni a világpolitikában, amint ezt a francia pénzügyminiszter nyilatkozata már jelzi is.

Brünniing kancellár nyilatkozatáról az alábbi táviratok számolnak be:

Brünniing kancellár nyilatkozata

Berlin, január 9.

A lausannei jóvátételek konferenciára kiküldött német delegáció összeállításának közzététele alkalmából dr. Brünniing birodalmi kancellár ma fogadta a Wolff-iroda főszerkesztőjét. A birodalmi kancellár bevezetésül hangoztatta, hogy a küszöbön álló lausannei jóvátételek konferencia rendkívül nagyjelentőségű, ezért nemcsak birodalmi külügyminiszteri, hanem birodalmi kancellári minőségében is kötelességének

tartotta magára vállalni a delegáció vezetését.

Hangsúlyozta továbbá, hogy nem igen lehet kétség a német delegáció lausannei magatartása körül. A jelentés kimutatja Németország tényleges fizetési képtelenségét és ezen túlmenően megmutatta, hogy milyen szoros okozati összefüggések állanak fenn épen a német jóvátételek fizetések és az egész jelenlegi helyzettel. Ezzel — hangsúlyozta a birodalmi kancellár — alapjában véve minden meg van oldva. Teljesen világos, hogy Németország helyzete lehetetlenné teszi számára a jóvátételek fizetésének folytatását. Végezetül kijelentette a kancellár, erősen hisz abban, hogy ma már egyetlen táborban sem hiányzik annak belátása, hogy a most levonandó végkövetkeztetések szükségesek, csupán azon mulik a dolog, hogy megtalálják a bátorságot ennek a belátásnak valóra váltására és ne

engedjék a gazdasági problémák tárgyalását ismét politikai gondolatmenetekkel befolyásolni.

Az angol sajtó Németország fizetése képtelenségéről

„Németország kijelentette Nagybritanniának, hogy nem tud fizetni”. „Németország fizetése képtelenségi ultimátuma”, ilyen és ehhez hasonló címek alatt közli az esti sajtó a Reuter-irodának azt a berlini tudósítását, amelyben a birodalmi kancellárnak a berlini brit nagykövét előtt tett jelentéséről számol be. Ezzel kapcsolatban a lapok közlik Alexander Shannak, az angol bank egyik igazgatójának kijelentését, amelyeket liwerpooli beszédében a hadiadósságok és jóvátételek kérdésével kapcsolatban tett. Alexander Shad beszédében nyomatékosan kiemelte, hogy vagy a fizetések törlése, vagy a kaosz között kell választani.

Franciaország nem egyezik bele jóvátételek jogainak eltörlésébe

Páris, január 9.

Brünniing dr. német birodalmi kancellárnak a jóvátételek fizetésekre vonatkozó nyilatkozatáról Flandin pénzügyminiszter a sajtó képviselői előtt a következőket mondotta:

— Ha a kancellár nyilatkozatáról szóló hír megfelel a valóságnak, akkor ez annyit jelent, hogy Németország végül akar vetni a Young-tervben és a wersaillesi szerződésben foglalt megállapodásoknak. Meg kell várnunk e hír hivatalos megerősítését. Nyilvánvaló azonban, hogy egyetlen francia sem fogadhatja el a szabadon aláírt egyezmények egyoldalú felbontását, ami egyuttal azt jelentené, hogy Franciaország jóvátételek jogait eltörlik. Senki sem kértelkedik abban, — folytatta a

pénzügyminiszter, — hogy a jelenlegi válság igen súlyos. A nemzetközi fizetések rendszere bizonyos módosításokra szorul. A francia kormány most épen ezekkel a módosításokkal foglalkozik és ettől a munkától áthatva olyan megoldást keres, amely a hitelezőket és az adóssokat egyaránt kielégíti. A jelenlegi válság bizalmi válság. A nehézségek leküzdhetetlenekké válnának, ha szerződések tiszteletbentartása ellen újabb támadásokat intéznének. Ez csak növelné a bizalmatlanságot.

Brünniing dr. birodalmi kancellár nyilatkozatát a francia parlament körében is általánosan igen súlyosan ítélik meg. Általános vélemény az, hogy Németország állásfoglalása következtében tárg-

yalanná válik a Young-tervet alá nem írt hatalmak értekezlete, mivel Németország ennek az értekezletnek eredményét meg sem várva, már is abbéli szándékának ad kifejezést, hogy kivonja magát a Young-terv kötelezettségei alól.

Január 25-én ül össze a lausannei konferencia

Berlin, január 9.

A brit kormány az érdekelt hatalmaknak január 25-ét ajánlotta a lausannei jóvátételek konferencia időpontjául. A német kormány ehhez a javaslatához hozzájárult.

Amerika bizik a megegyezésben

Amerikai körökben is élénken foglalkoznak Brünniing dr. kijelentésével, amelyek szerint Németország a lausannei értekezletben be akarja jelenteni, hogy többé nem tud fizetni. Amerikai körök továbbra is remélik, hogy végül is megegyezés jön létre. Egyes köröknek az a felfogásuk, hogy Németországot arra kellene rávenni, hogy továbbra is teljesítse a fizetéseket, amelyeknek Franciaországra eső részét kölcsönök formájába vissza lehetne juttatni a német birodalomnak. Az Associated Press jelentése szerint az amerikai nemzetközi bankesoport egyik vezetőszenélyisége kijelentette, hogy társainak többségével együtt a jóvátételek kérdés megoldását az idő rövidsége miatt nem a lausannei értekezletől várja, hanem a genfi leszerelési tanácskozástól.

Pop Valér lett Románia igazságügyminisztere

Bukarest, január 9.

Az igazságügyminiszter halálával megüresedett igazságügyminiszteri tóra elére dr. Pop Valér. Erdély miniszterét nevezték ki. A Lupta értesülése szerint Pop Valér helyére Erdély miniszterévé Victor Stanciu földmívelésügyi államtitkárt, kolozsvári egyetemi tanárt nevezik ki.

Hétfőn féláru jegynap olvasóinknak a Vigszinházban

A lap ára 20 fillér

A 33-as bizottság letárgyalta a hitelügyi rendeleteket

Nyolc és fél millió pengő megtakarítást hajtott végre a kormány a Társadalombiztosítónál

Budapest, január 9.

A 33-as országos bizottság több mint két heti szünet után szombaton délelőtt tartotta első ülését.

Kozma Jenő napirend előtt szót tett, hogy a legutóbbi időben óriási diszparitás keletkezett az aranypenzőben vagy valutában megörögzített tartozások és az e tartozások fedezetül szolgáló értékek között. Ez a diszparitás olyan nagymérvű, hogy a tartozások száz százalékig fenntartottak, ezzel szemben a biztosítéki szolgáló értékek gyakran huszonöt százalékra csökkentek. A diszparitáson sürgősen segíteni kell, mert különben az országban mindenki inzulvensé válik. Az ország lakossága szabadulni akar a súlyos tartozásoktól, ezért vagyonának egy részét értékesítette, hogy kifizethesse adósságait. Azok a tartozások, amelyek valutában állnak fenn, a transzfermoratórium-rendelet óta nem fizethetők vissza. Ez az intézkedés teljesen megbénította az ingatlanforgalmat és az ország eddigi legteherbíróbb lakosságát teszi tönkre, éppen ezért intézkedést kér, hogy a záloglevelekben nyújtott hitelek záloglevelekkel ma is visszafizethetők legyenek.

Temesváry Imre csatlakozott Kozma álláspontjához.

A pénzügyminiszter a záloglevelekkel való fizetésről

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter válaszolt a felszólalásokra: Maga is szükségesnek, sürgősnek tartja a felmerült kérdések megoldását. Miután azonban a transzfermoratórium-rendeletet a külföldi nagy hitelezőkkel a rendelet kibocsátása előtt letárgyalta, ennek következtében azokban a kérdésekben, amelyeket ő maga is rendkívül fontosnak tart, csak akkor lesz módjában véglegesen nyilatkozni, ha genfi tartózkodása alatt a problémákat a külföldi illetékes körökkel ismételt tárgyalja. A záloglevelek szelvényeinek pengőben való kifizetése tekintetében szintén csak genfi útja után lesz módjában nyilatkozni. Már előre jelzi, hogy ezt a kérdést is megnyugtatóan kívánja megoldani, miután nem látja akadályát a záloglevél kamatok pengőben való kifizetésének.

Jankovich Béla azt kérdezi, hogy a Nemzeti Bank miként fogja gyűmölcsösztetni azokat az összegeket, amelyeket most a külföldi tőke és kamattartozások fejében az adósok hozzá befizetnek. Felveti azt a gondolatot, nem lenne helyes, ha a Nemzeti Bank ezekért az összegekért esetleg kincstárjegyeket vásárolna.

Korányi pénzügyminiszter azonnal válaszolt erre a felszólalásra is. Kijelentette, hogy csak akkor adhat végleges választ mindezekre a problémákra, ha genfi útja alkalmával a külföldi hitelezők csoportjával megállapodás történik arra, hogy a külföldi hitelezők egy bizottságot létesítsenek, hogy mindezeket a vitás kérdéseket a külföldi és a belföldi érdekek összeegyeztetésével oldhassák meg.

A kamatkérdés szabályozása

Temesváry Imre előadó ismertette ezután az egyes hitelügyi kérdések szabályozása tárgyában kiadott módosító rendeletet. A rendelet lényege az, hogy a bírói uton érvényesíthető kamatok az országos hitelügyi tanács által megállapított

legmagasabb mértéke ne korlátoztassék akként, hogy a Magyar Nemzeti Bank mindenkorai váltószámítási kamatlábnak másfélszeresét nem haladhatja túl.

Orffy Imre szeretné a rendelet hatályba lépését a Nemzeti Bank kamatlábnak csökkentésével kapcsolatba hozni. Sem gazdasági, sem politikai okokból nem tudna helyeselni további hiteldrágulást. Kéri a pénzügyminisztert, hogy a fiziókat mozdítsa elő.

Temesváry Vilmos Pál csak akkor fogadja el a rendeletet, ha a mostani bankkamatláb leszállításának esetében nyer alkalmazást.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter szólalt fel ezután arról beszélt részletesen, hogy mi a rendelet tulajdonképpeni intenciója. Nem az a cél — mondotta —, hogy a bírói uton érvényesíthető legmagasabb kamatláb most már az eddigi 12 százalékos mértéknél magasabban állapítsák meg; a rendelet tulajdonképpen azt célozza, hogy a bankkamatláb csökkenése esetén ne jöjse

a hitelügyi tanácsot merev aritmetikai formula. A bankkamatláb-csökkenés esetében ugyanis a bankok kamatlába — hitelpolitikai okokból esetleg nem lesz majd ugyanazzal a százalékkal csökkenthető, mint amilyen a bankkamatláb csökkent. Az esetleges félremagyarázások elkerülése és a közvélemény megnyugtatósa érdekében elfogadja Tejeszky Jánosnak azt a közben előterjesztett módosító indítványát, hogy az eredeti rendelkezés ne helyeztessék hatályon kívül, hanem csupán az mondassék ki, hogy az a megkötöttség, amely szerint a bírói uton érvényesíthető kamatok az Országos Hitelügyi Tanács által megállapított legmagasabb mértéke a Magyar Nemzeti Bank mindenkorai váltószámítási kamatlábnak másfélszeresét nem haladhatja túl, ne nyerjen alkalmazást akkor, amikor a Nemzeti Bank váltószámítási kamatlába 8 százaléknál alacsonyabb.

Az Országos Bizottság ebben az értelemben határozott.

Nyolcmillió hatszázezer pengő megtakarítás a Társadalombiztosítónál

Temesváry Imre előadó ezután az OTI szanalására vonatkozó rendeletet ismertette. A kormány a rendelettel kapcsolatban a következő megtakarításokat kívánja elérni:

A tisztviselői illetményeknek már érvényben lévő csökkentésével 600.000 pengő.

A baleseti sérültek 4 héten felmenő költségeinek a munkaadókat terhelő baleseti ágazatra való hártásával egymillió pengő.

Azzal, hogy az intézet a négy lét-nél tovább tartó kórházi költségeket csak a táppénz erejéig téríti meg és a kórházi beutalásokat újból szabályozza, egymillió pengő.

Az ugynevezett népbetegségek elleni védekezés költségeinek elhagyásával egymillió pengő. A felemelt szegélyek megszüntetésével 300.000 pengő.

A terheségi és gyermekágyi segélyek mértékének 50 százalékos csökkentésével egymillió pengő.

A táppénzeknek 60 százalékos

alapról 50 százalékra való csökkentésével 2.400.000 pengő.

A segélyezés időtartamának 52 hétről szükség esetén 26 hétre való leszállításával egymillió pengő.

A tisztviselők létszámának normál státusra való leszállításával 300.000 pengőt.

Mindent összevetve 8.600.000 pengőt.

Kiemelte az előadó, hogy az OTI tisztviselők erőszakos elbocsátása tekintetében különböző hírek terjedtek el. A valóság az, hogy a létszámcsökkentés, illetően a normálstátusra való áttérést lehetőleg nem erőszakos elbocsátásokkal, hanem természetes apadás után, a megüresedett állások be nem töltésével akariák elérni, ugyanugy, mint a közigazgatás többi ágazataiban.

A bizottság tudomásul vette a rendeletet.

A bizottság ülése egy órákor befejeződött.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a bírói uton érvényesíthető kamatok nagyságáról

Budapest, január 9.

A kormány ma rendeletet adott ki, amelyben kimondja, hogy az egyes hitelügyi kérdéseknek szabályozása tárgyában kibocsátott 5410-1931. ME. sz. rendelet 7. szakaszának 1. bekezdésében foglalt az a rendelkezés, amely szerint a bírói uton érvényesíthető kamatok az országos hi-

telügyi tanács részéről megállapított legmagasabb mértéke a Magyar Nemzeti Bank mindenkorai váltószámítási kamatlábnak másfélszeresét nem haladhatja túl, nem nyer alkalmazást akkor, amikor a Magyar Nemzeti Bank váltószámítási kamatlába 8%-nál alacsonyabb.

Föbelötte magát egy budapesti szálló igazgatója

Budapest, január 9.

A Dohány-utcai Continental-szálló első emeleti folyosóján szombaton délelőtt föbelötte magát és meghalt

Réti Vidor, a Carltonszálló igazgatója. Réti pénteken távozott el a Carlton-szállóban lévő lakásáról és bucsulevelet hagyott hátra, amely-

Minden VASÁRNAP d. u. 5 órákor
Tea és Tánc az Arany Bika Rt
üvegtermében. Ma PÁSS DEBRECEN és I'D.
Mikulai művészzenekara játszik.

ben közölte hozzátartozóival, hogy öngyilkos lesz.

A lakásból való távozása után, Réti a Continental-szállóba ment, ahol Weisz Miksa negyvenöt éves szolnoki kereskedő néven jelentette be magát. Felment a szobájába és ott töltötte az éjszakát. Szombaton délelben a szállóellenőrző detektívok végigjárták az épületet.

A folyosón összetalálkoztak a Weisz néven szereplő Rétiel. Réti rendkívül idegesen viselkedett, ami a gyakorlati szemű detektíveknek rögtön gyanús volt. Igazolásra szólították fel. Réti elővette az igazolványait és átadta a detektíveknek. Amíg a detektívek az igazolványokat lapozgatták, Réti előrántotta zsebéből revolverét és föbelötte magát. Véresen terült el a folyosó kövezetén.

Azonnal kihívták a mentőket és értesítették a hetedik kerületi rendőrkapitányt. A mentőorvos már nem tudott segíteni, a golyó azonnal halált okozott. A rendőri bizottság kikutatta a halott zsebeit.

Az iratokon kívül két bucsulevelet találtak Réti ruhájában. A rendőrszolgához intézett levél csak egyszerű: „Kérem, ne boncoljanak fel.” Réti holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Módosítani fogják a temetkezési és husvizsgálati szabályrendeletet

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A közigazgatási hatóság vezetője a legközelebbi városi közgyűlés elé két szabályrendelet módosítására terjeszt be javaslatot. Elsősorban napirendre tűzti a temetkezési szabályrendeletet, amely korlátozni fogja a temetkezési intézetek számát. Ezzel egyidejűleg tárgyalni fogják a husvizsgálati szabályrendelet módosítását. A szabályrendelet eddig nem tiltotta el, hogy az emberi táplálkozásra alkalmatlan és veszélyes húsműveket a hentesek ráktározhassák, amiből sok baj és visszaélés keletkezett. Ezt a hiányt most pótolni fogják a szabályrendeletben. Külön fogják szabályozni a nyomtatékkal való húsmérés módjait is.

Rágyujtotta a házat egy nyolctagú családra egy elvetemült amerikai tanuló

New York, január 9.

Hónapokkal ezelőtt elkövetett borzalmas bűncselekményről rántotta le a leplet egy tizenhétéves fiatalember vallomása. A múlt év áprilisban Gallipoli közelében, Ohio államban leégett James White farmer tanyája s White s hét gyermeke benégett a házban. Már akkor is azt gyanították, hogy bűncselekmény történt. Most azután letartóztatott egy 17 éves ipariszkolai tanuló, aki ellen alapos gyanu merült fel, hogy ő gyújtotta fel a házat. A fiú rövid vallatás után beismerte, hogy az ő lelkét terhelte a gyújtogatás. Gyűlölte White farmert és úgy akart tőle szabadulni, hogy családjával együtt kiirtotta. A nyolcszoros gyilkos a megbánás minden jele nélkül monddta el, hogy mielőtt felgyújtotta volna a házat, az ajtókat és ablakokat gerendákkal beszegezte, hogy áldozatai közül senki se tudjon menekülni. Ott maradt az égő farmál mindaddig, amíg White és gyermekeinek halálisköltése nem múlt el.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Órízbe vették a dorozsmai gyilkosság gyanúsítottjait

Szeged, január 9.

A dorozsmai kettős gyilkosság ügyében ma reggelig két embert vettek órízbe, akiket azzal gyanúsítanak, hogy ők gyilkolták meg az öreg Bozsó-házaspárt és ők fosztották ki a tanyát. A nyomozás eddigi eredménye szerint a gyilkosságot még napokkal ezelőtt követték el. A letartóztatottak személyéről a rendőrség a nyomozás érdekében eddig nem adott ki hivatalos közlést, előbb meg akarja vizsgálni a gyanúsítottak alibi-jelentéseit.

Zombory János vizsgálóbíró jelenlétében Ács Sándor törvényszéki orvosszakértő felboncolta az öreg házaspárt. Megállapította, hogy 14-15 halálos késszúrás éjtettek rajtuk. A nyomozás gyors befejezését hátráltatja az is, hogy a dorozsmai tanyákon óriási a sár, a csendőrök csak lóháton tudnak közlekedni, ami nagyon megnövekedti a tanúk összehozását.

Ma van a Méliusz cserkészcsapat tábori beszámolója

A KIE 231. sz. Méliusz cserkészcsapata, mint már arról megemlékeztünk, a Balaton mellett, annak egyik legszebb helyén Szigligeten tartotta nyári nagytáborát. Ez a tizenháromnapos tábor és az azt követő Balaton körüli négynapos mozgótábor nem csupán a cserkészek lelkében hagyott kitörhetetlen, tanulságokban gazdag emlékeket, hanem feledhetetlenné tették nekik a község és környék lakosainak lelkében is. Egyik délután kigyúladt a tábor szomszédságában lévő birkok, mely egy völgy legmagasabbán fekvő háza volt. Szélvihar dühöngött, mely magával ragadta a szikrát és a völgy mélyében fekvő házsorait is teljes leégéssel fenyegette. A fél falu komoly veszélyben forgott. A község nem bírt a szétlőtt erősen felszított tüzzel. Ertesítették a szomszéd erdőben táborozó Méliusz cserkészeket. A debreceni cserkészek munkához fogtak s több, mint egy órai megfeszített munkát követően el is oltották a tüzet. A csapat két tagja pedig élete kockázatával kimentette a füstől eszméletét veszített tulajdonost. A csapat itt tanúsított hősi és önfeláldozó bátorságával nem csupán az egyetemes cserkészetnek, hanem Debrecennek és a debreceni cserkészetnek is megbecsülést és szeretetet szerzett.

Erről a jölsikerült és tanulságokban gazdag táborozásáról ma délután 5 órakor a református kollégium dísztermében vetített képernyő előadás keretében számol be a csapat.

Az ünnepély műsora a következő: 1. Cserkész induló, énekli a „Bethlen Gábor-raj”. 2. Prologus, Irta Meisels László, Szavalja Medve László. 3. Üzenet a tábor. Irta Szöllösi István, Szavalja Papp István. 4. Vetített képernyő beszámoló a balatoni nagytáborról. Mondja Basista Albert, a csapat parancsnoka. 5. Tábori cserkészdalok, énekli a raj. 6. Cserkész-monológ. Előadja Tótfalussy Géza. 7. Hadifogoly. Színdarab 3 jelenetben. 8. Cserkész dialóg. Előadják: Szász István és Horváth Tihamér. 9. Záró beszéd. Mondja Huszka Mihály pl. es. tisz. rajparancsnok. 10. Csapatinduló, énekli a „Bethlen Gábor-raj”. A táborútnál szaval Horváth Kálmán, Színdarabhoz díszleteket tervezte és festette Buluk Péter.

Leesett a létráról egy leány

Szombaton délután a Csillag-utca 26. számú háznál súlyos szerencsétlenség érte Varga Róza 22 éves háztartásbeli leányt. Varga Róza a padlás-létrán több, mint 2 méter magasságban megcsuszolt és lezuhant. Fején és nyakcsontján súlyos sérüléseket szenvedett, melyet a kihívott mentők kúszítottak be, majd a sebészeti klinikára szállították, ahol kezelés alá vették és további ápolásra azt tartották.

Ellentétes hírek Briand lemondásával kapcsolatban

Páris, január 9.

Francia hivatalos helyen is meg erősítették a hírt, hogy Briand lemondott. Laval miniszterelnök közvetlen környezetében az esemény előzményeit így mondták el:

— A döntő megbeszélés a miniszterelnök és Briand között pénteken délelőtt ment végbe Briand betegsége mellett. Laval közölte Brianddal, hogy eltökélt szándéka kormányát szélesebb alapokra fektetni és szeretné, ha Briand megtartaná a külügyi tárcát.

Briand azzal a megokolással hátrította el az ajánlatot, hogy beteges-

kedése nyugalmat parancsol rá és elhatározása mellett akkor is megmaradt, mikor Laval minden ékes szólásával maradásra akarta bírni. Ezután Laval azzal a tervvel állt elő, hogy Briand maradjon miniszter tárcá nélkül és ilyen minőségben képviselje a kormányt a külsőben álló nemzetközi konferenciákon. Briand a végleges választ szombatra ígérte.

A ma reggeli párisi lapok mind azt írják, hogy ebből a megoldásból semmi sem lehet és Briand lemondása végleges, de csak néhány nap múlva fogják hivatalosan közölni.

Nagyarányu redukción hajt végre a pénzügyminiszter a jövő évi költségvetésben

Budapest, január 9.

Temesváry Imre, a költségvetés főelőadója érdekes nyilatkozatot adott a sajtónak arról, hogy a pénzügyminiszter minden lehetőséget elkövet, hogy az 1932-33. évi költségvetés végösszegét 800 millióra csökkentse. Valószínűnek tartja, hogy a takarékoság megfelelő eszközeinek igénybevételével ez sikerülni is fog. A gazdasági életnek teljes megkönnyebülést jelent majd a költségvetésnek ilyen nagyarányu redukcója. A redukción dolgozó nagy fel-

adat járul majd a 6-os bizottságra, amely már szét is küldötte kérdőíveit és arra vonatkozóan kíván elsősorban felvilágosítást, hogy milyen intézmények összevonása lehetséges már az új költségvetési esztendőben és melyeket lehetne megszüntetni anélkül, hogy maga a megszüntetés ténye anyagi terheket róna az államháztartásra. Amint a válaszok beérkeznek, foglalkozik majd a 6-os bizottság az általános redukción problémáival.

A birkozó és uszósövetség ankétet rendezett az olimpiai részvétel ügyében

Budapest, január 9.

A Musz ma délután összehívta a magyar sajtó képviselőit és az olimpiai kiküldetés-nél elsősorban érdekelt társaságok vezetőit, hogy az uszósövetség olimpiai előkészületi munkáját és az ismeretes minisztertanács határozat következtében felmerült új kérdéseket ismertesse és megbeszélje.

Homonnay Tivadar dr megnyitóbeszédében utalt arra, hogy az érkező let a minisztertanács közbejött határozata következtében a los angelesi olimpiász kérdéssel is fog foglalkozni.

Komjáni Béla az uszósövetség ügyvezető alelnöke azt hangsúlyozta, hogy a Musz programja teljesen abból a feltevésekből indul ki, hogy a teljes vízpolócsapat és az esélyes uszógárda részt vesz az olimpiáson. Részletesen ismertette a magyar vízpolócsapat

eredménystatisztikáját, amellyel azt kívánta bizonyítani, hogy a magyar csapat részvétele nélkül a los angelesi olimpiász mérkőzése feltétlenül csonka lenne.

Donáth Leó felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy a magyar sportolónak Los Angelesben helyük van, mert a távolmaradókak senki sem veszi észre, míg propagandát csak az jelent, ha a magyar sportolók megjelennek és eredményesen szerepelnek. Bejelentette, hogy a parlamentben szótvesztik a minisztertanács határozatát. Sziebert Imre a birkozósport nevében mélyen fájlalta, hogy most vannak nehézségek, amikor a magyar birkozók először vehetnek részt az olimpiáson mindkét birkozásban, a görög-római és a szabadstílusban egyaránt.

Soós Géza a tornászövetség olimpiai előkészületeiről számolt be és azt

KOLOSSZALIS NAGY FILM

a „Császár vadász”

a természet csodás szépségeiben és izgalmaiban egyaránt gazdag és felejthetetlen. Főszereplője: Louis Trenker, a világhíres alpinista. Megtekintésére hétfőn féláron ad jegyet pénztárunk az alatti szelvények ellenében.

Vigszínház mozgó

„DEBRECENI UJSÁG”

Féláru-jegy

váltására jogosít.

Egy személy részére

a Vigszínház-mozgó

Január 11-iki

bármely előadásra.

Előadások kezdete:

5, 7 és 9 órakor

„DEBRECENI UJSÁG”

Féláru-jegy

váltására jogosít.

Egy személy részére

a Vigszínház-mozgó

Január 11-iki

bármely előadásra.

Előadások kezdete:

5, 7 és 9 órakor

hangoztatta, hogy a magyar tornász-sport mai magas színvonalára feltétlenül kötelezi a magyar tornászokat az olimpiai részvételre.

A Debreceni Sakk Kör vacsorája az Ujságíró Clubban

Szombaton este rendezte meg a Debreceni Sakk Kör bajnoki vacsoráját az Ujságíró Club helyiségeiben. Ez alkalommal ünnepezték a múlt hónapban lefolyt nagyérdeklődésű bajnoki sakkverseny résztvevőit és kiosztották a nyerteseknek járó díszokleveleket és könyvjutalmakat.

A vacsorán nagy számmal jelentek meg a Sakk Kör tagjai. A megnyitó beszédet dr Hüttl Tivadar, egyetemi tanár, elnök mondotta, aki rámutatott arra, hogy a sakkozók nemzeti propagandája nem részesül a társadalom részéről megfelelő támogatásban, pedig nagyon sok helyen csak a magyar sakkbajnokok révén ismerik Magyarországot. Köszönetet mondott az ujságíróknak, akik megértéssel adtak helyet a Debreceni Sakk Körnek.

Ezután dr Kocsis Sándor főtitkár számolt be a bajnoki verseny eredményéről és kiosztotta a díjakat a nyerteseknek, az első Barza Gedeonnak, a másodiknak Tomkó Árpádnak, a harmadiknak Dalmy Barnának, a negyediket Torma Sámuelnek és az ötödiket Kiss Ernőnek és Kovács Gábornak.

A díjkiosztás után megkezdődött a vacsora, amelyen több felszólalás hangzott el. Az ujságírók nevében dr Szalaeszy Rózsa Imre clubigazgató köszöntötte fel a sakkozókat. A társaság a késő órákig együtt maradt.

Meghalt Batthyányi Elemér gróf fia

Batthyányi Elemér gróf ma este 8.10 órakor meghalt, 1847-ben született, fia volt a vértanú Batthyányi Lajos grófnak, Magyarország első miniszterelnökének. Több ízben bejárta a világot és különösen Indiában töltött hosszabb időt. A magyar lötenyésztés körül kiváló érdemei vannak. A flóráz tagjává a kormányzó nevezte ki.

A város nem vesz részt a tenyészállatvásáron

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A debreceni gazdasági felügye-lőség javaslatot tett a polgármesternek, hogy a márciusban tartandó mezőgazdasági kiállításra és tenyészállatvásárra küldesse fel a törzsgulya kiváló egyedét, amelyeket ott jól lehetne értékesíteni. A polgármester nem fogadta el az előterjesztést, mert — mint mondotta —, amikor a városnak arra sincs pénze, hogy a tisztviselőit küldje tanulmányutra, akkor nem utaztathatja az állatait sem. Ilyen formán aztán Debrecen nem is vesz részt az idei tenyészállatvásáron.

Tüntetésre készültek a munkanélküliek Budapesten

Ma este az egyik József városi egyesület helyiségében a munkanélküliek gyűlést tartottak, amelyen olyan határozatot hoztak, hogy január 13-án munkanélküli tüntelést rendeznek. A redőrség rajtuk ütött és 30 embert előállítottak a kapitányságra, akiknek kihallgatása az éjjeli órákban is tart.

Lesznapált láb-
nak jótétemény
meleg lábúrdó,
melyben előzőleg egy
káv skandányi
Szent ókusláb-ó:
telold.

A tiszteletbeli kinevezésben részesült városi tisztviselők letették az esküt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Hirt adtunk már róla, hogy a főispán a városnál több tiszteletbeli kinevezést eszközölt. A kinevezett tb. tisztviselők Lukács Jenő tb. műszaki tanácsos, Reke Gusztáv és Des Combes Emil tb. főügyészek, Való Antal, Poroszlav László, Kupinszky Sándor és Orosz Árpád tb. tanácsnokok szombaton délelőtt fél 12-kor tették le a hivatali esküt dr. Vásáry István polgármesternek. Az eskümintát dr. Bacsoni Sándor tanácsnok olvasta, majd az új tiszteletbeli tisztviselők nevében dr. Des Combes Emil tb. főügyész mondott köszönetet a kitüntetésért. Dr. Vásáry István meleg szavakkal nagy hatású beszédben üdvözölte a tb. tisztviselőket és arra kérte őket, hogy érdemes munkájukat a nehéz időkben még az eddiginél is fokozottabb buzgalommal teljesítsék.

Lemondott az oláh földmívelésügyi miniszter

Bukarest, január 9.

A Lupta értesülése szerint Jonescu földmívelésügyi miniszter betegsége miatt benyújtotta lemondását. Jorga miniszterelnök a lemondást azonnal közölte Argetoianuval, aki azt tanácsolta, hogy a lemondást egyelőre ne fogadják el. Jonescu azonban megromgált egészségi állapotára való hivatkozással kitart lemondása mellett.

Huszonnyolc pengőre mérsékelik a Kassai-úti kislakások bérét

A városi közgyűlés tudvalevőleg kimondotta, hogy május 1-től kezdve a kislakások bérlőházakban 10-12 százalékkal lesz állítva a lakbért. A Kassai-úti kislakásokban egy-egy szobás lakásért eddig 32 pengőt fizettek, május után 28 pengő 30 fillért kellene fizetni. Egyszerűség kedvéért a polgármester 28 pengőben állapította meg a bért, amely május 1-én lép érvénybe.

Utonállók merénylete a vasuti átjáró hídron

Vakmerő támadás ügyében vezette be most a nyomozást a debreceni rendőrség. Pántye Mihályné Buidosó-utca 22. szám alatti lakos, aki egyébként a Máv-nál takarítónő, a múlt nap este hazafelé ment a Nagyhídon ment keresztül. Még nem ért le a hídról, mikor észrevette, hogy szembe vele a Szabó Kálmán utca felől két ismeretlen férfi halad. Nem sok gondot vetett rájuk, hanem nyugodtan ment előre. Amikor az egyik férfi, aki szürke sapkát és sárgás-barna kabátot viselt, melléje ért, egy pillanat alatt megtámadta Pántye Mihályné és öklével úgy szába vágta, hogy az asszony eszméletlenül esett össze. A különös támadásnak több tanúja is volt, akik üldözőbe vették a menekülő merénylőt, aki azonban sebes futással menekült előlük. Sikerült is elmenekülnie s vele együtt nyomtalanul eltűnt a másik társa is, akiről nincsen pontos személyleírás. Érdekes, hogy a támadók még csak kísérletet sem tettek arra, hogy az asszonytól a legcsekélyebb értéket is elrabolják s így nem lehet tudni, hogy a rejtélyes merényletnek mi volt az indítóoka. Pántye Mihályné feljelentése alapján a nyomozás a lezártebb körben megindult.

A kolozsvári egyetemen több a kisebbségi, mint az oláh hallgatók létszáma

Kolozsvárról jelentik: A „Patria” című oláh lap legutóbbi számában panaszos hangú cikkben állapítja meg, hogy a megszállás kezdetén erőszakkal elvett kolozsvári egyetemen az oláh hallgatók száma erősen visszaesett. Így például a bölcsészeti fakultásra az idén beiratkozott 122 hallgató. Ezek közül csak hatvan oláh és hatvanöt kisebbségi. Ugyanez az eredmény, ha a szakokat egyenként veszik. A természettudományi

szakon beiratkozott 35 hallgató, ebből 18 kisebbségi és 17 oláh. A kémiai szakon négy oláh és két kisebbségi. A matematikai szakon kilenc oláh és tizenhárom kisebbségi. A földrajzszakon 18 oláh és 16 kisebbségi. A fizika-kémiai szakon kilenc oláh és tíz kisebbségi. A többi szakon és fakultásokon is körülbelül ugyanilyen arányú az oláh hallgatók számának esőkenése.

Ma este lesz a MAV. Filharmónikusok második bérleti hangversenye

Kivételes nagy érdeklődés és várakozás előzi meg a MAV. Filharmónikus zenekar ma esti második bérleti hangversenyét. Az érdeklődést érthetővé teszi az a magas színvonalu, ritkán hallható műsor, mely zene-történelmi szempontból is igen figyelemre méltó. Fokozza az érdeklődést az a körülmény, hogy a hangverseny keretében fellép városunk kiváló művészegyüttese a Városi Zenekoskola művésztanáraiból alakult Galánffy-Buza-Erdész trio is, mely már Budapesten és külföldön is nagy sikerrel szerepelt. A kitünző művész-társaságnak a Városi Zenekoskola termében történt bemutatkozása után ez lesz Debrecenben nagyobb nyilvánosság előtt az első szereplése.

A részletes műsor a következő:

1. Mendelssohn: Szentivánéji álom. Nyitány. Op. 1.

2. Berlioz: Harold Itáliában. Op. 16.

Szimfonia zenekarra és szoló-brácsára. A szoló brácsát dr. Sebestyén Lipót játssza. I. tétel: Harold a hegyek között. II. tétel: Zarándokok vonulása és esti imája. III. tétel: Abruzzói hegyipásztor szerenáda kedveséhez. IV. tétel: A rablók tivornya.

3. Beethoven: C-dur Hármasszeregyes; zongora, hegedű és gordonkára zenekarral. Előadók: Galánffy Lajos, Buza Gábor és Erdész Mihály, a városi zenekoskola művésztanarai. a) Allegro; b) Largo; c) Rondo.

4. Goldmark: Bevonulási induló a „Sába királynője” c. operából.

A megmaradt jegyek este a pénztárnál is kaphatók 1.50 P-től 3.50 P-ig. Állóhely 1 P. Kezdeté este 8 órakor. Az előadásra kerülő művek ismertetését magában foglaló műsor a pénztárnál harminc fillérért kapható.

Rablázadás egy nagy amerikai börtönben Hét postarabló magával vitte a börtönfelügyelőt és megszökött

Egy 65 éves rab vezetése alatt hét, életével leszámolt rab lihetetlen vakmerőséggel tört ki a Leavenworthi (Kansas) szövetségi börtönből. A lázadó rabok mindegyike 25 évi börtönre volt ítélve, leginkább postarablásért és mindegyiknek volt vagy puskája, vagy revolvere, mikor mult pénteken a börtönből kitörték. Hogy a fegyvereket honnan szerezték, azt senki sem tudja és az elfogottak ezt máig sem vallották be.

A lázadó rabok vezetője, Earl Thayer 65 éves és Will Green 48 éves postarablók voltak, társaik pedig Grover Durrill, George Curtis, Tom Underwood, Stanley Brown és Charles Berta voltak. Mindegyik 25 évi börtönre volt elítélve vasuti posták kirablásáért. A hét rab fegyverrel és hamis engedély-irattal bejutott Thomas White-nek, a börtönfelügyelőnek hivatalába és kényszerítették őt, valamint titkárját, E. H. Echoldot, hogy együtt hagyják el a börtönt a főbejáraton keresztül, mely hatalmas vasráccsal záródott. A börtönfelügyelőt és segédjét pajzsul tartották maguk előtt, úgy hogy a börtönőrök nem mertek rájuk löni. Ezekről elvették a külső rács kulcsait, kinyitották az ajtót, azután beletörték a kulcsot, hogy a börtönajtón ne lehessen utánuk menni. Így több pernyi előnyt nyertek; míg a börtönőrség kivonult és néhány perc múlva 200 főből álló üldözőcsapat indult utánuk.

A rabok kétfelé oszlottak, de ezek közül hármat Leavenworth-

tól öt mérföldre már szombaton elfogtak, míg Thayer, Green, Durrill és Curtis elengedték a fogházfelügyelőt és titkárját, felugrottak egy néger vadászok által hajtott autóra, elvették ezeknek puskáit és tovább hajtottak.

Néhány perc múlva az egész környék fegyverben volt, a menekülő rabokat körülkerítették és beszorították S. Salisbury farmer házába. Közben az uton a menekülők és az üldözők között állandóan folyt a puskatűz és a rabok közül csak egy, de az üldözők közül öten sebesültek meg.

A Salisbury farmházból elve akarták az odamenekült négy rabot kihozni. Gázbombákat dobtak a házba, hogy a rabokat megadásra kényszerítsék. Egyszerre három lövés hangzott a farmházból és azután elcsendesedett minden és nem hallatszott több lövés.

Az üldözők bementek a házba és a földön feküdt három rab: Green, Durrill és Curtis, halva.

Mikor már nem volt menekülés, Green előbb két társát lölte agyon és azután önmagát lölte föbe, nehogy élve kerüljenek vissza kintzők kezébe. A negyedik rab, a 65 éves Thayer azonban nem volt sehol. 200 üldöző szeme elől tűnt el. Három napba került, míg végre ezt is elfogták egy farmházból és visszavitték Leavenworthba.

A rablázadásnak tehát három halottja és öt sebesültje van és négy lázadó rabot visszavitték a legsötétebb zárlakba.

A „tanácsadás” paródiája

A D. F. U. cikkírója jogot formál ahhoz, hogy színházi tanácsadó legyen.

A „Zöld bárány”-ról írott kritikánkkal kapcsolatban tett tanácsainak döntő érvét a következő kérdőmondatba foglalja: „hiszen csak nem hajlandó azt mondani a Debreceni Ujság, hogy kritikusa nem vette észre: paródiáról van szó?”

Neveit fog a tisztelt „tanácsadó”, mert a D. U. kritikusa éppen azt vette észre, hogy a „Zöld bárány” nem paródia. És ezt nemcsak most állapítja meg, hanem szóbanforgó kritikájának első részében is megállapította. A vizlátéki, bohózatú, trükkös egyvelegben egyetlen jelentős paródia-elem van csak: a primadonna-szerep és éppen azért kifogásolta a kritikus a szerep alárkítójának az énekhangját, mert véleménye szerint a „szándékkal rosszul éneklés” csak akkor paródia, ha éreztetni tudja a primadonna valódi képességét is. A valóság hitele nélkül nincs paródia. Gondoljunk csak a műfajilag legegyszerűbb versparódiákra.

Egy északai gyorsaságban írt színházi kritikánkban nincs alkalom és mód részletesen ismertetni a paródiának és ezentúl a humornak és a komikumnak a természetrajzát, ezért kénytelen a kritikus szűkszavú megállapításokat tenni, amelyekbe rosszhiszeműséget belemagyarázni legenyhébb kifejezéssel is „rosszhiszeműség”. (kd.)

Rohamosan fogynak a Katolikus Figyelő irodalmi esijének belépőjegyei

A Katolikus Figyelő nagy érdeklődéssel várta a legszebb sikerrel bíztató irodalmi estje iránt város szerle a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg. Élénk bizonyítéka ennek, hogy a belépőjegyeket, bár azok ársítása csak tegnap kezdődött meg, egyre-másra vásárolja már a publikum s az erkélyülés jegyei már el is fogytak teljesen. Mint ismeretes P. Bangha Béla jezsuita házfőnök lesz az irodalmi est előadójá, Petry Kató operaénekeső fellépése egyik kimagasló eseménye s egyéb nagyszerű műsorszámok még, amelyek együttesen is, külön-külön is teljesen érthetővé teszik a közönség nagy érdeklődését. A nagyszabású irodalmi est január 17-én délután 5 órai kezdettel lesz az Arany Bika dísztermében. Jegyek 2 és 1 P árban válthatók Antalfynál, vagy Springernél. Pályajegyek 8 és 6 P árban a Katolikus Figyelő szerkesztőségében. Telefon 34-01.

A DOHÁNYTERMELŐK IGAZGATÓ VÁLASZTMÁNYANAK ÜLÉSE

Budapest január 9.

A dohánytermelők országos egyesületének igazgató választmánya szombaton délelőtt ülést tartott, amelyet Hadik János gróf nyitott meg. Hadik János gróf elnök fejtegette, hogy a dohányértékesítés kérdése helytelenül oldott meg. A dohánybevételek árak leszállítása a pénzügyminiszter december 13-án megjelent rendeletével bekövetkezett és a beváltási árakat 20%-al csökkentették.

Kun András, Farkas Géza, Szigeti Pál és mások felszólalása után Fabricius Endre arról a küldöttség járásáról számolt be, amelyet Somsich László gróf vezetett a miniszterelnökhöz. A miniszterelnök megígérte, hogyha a beváltási árakat nem is emelik fel a régi nivóra, a beváltásnál nem fognak túl szigorúan bánni a termelőkkel.

Klein Antal képviselő elismeréssel adózott Hadik Jánosnak az agrár-érdekek tekintetében kifejtett munkásságáért.

Fióküzetem e hó végén megszűnik

A raktáron levő női cipők már 5 pengőtől, férfi cipők 9 pengőtől kaphatók.
Estélyi cipőkben nagy választék, olcsó árak mellett.

Plac-utca 22.

Kontsek mellett.

Harmadrészére csökkent a Speyer-kölcsön kötvényeinek árfolyama

A város el akarja adni egyik bérházát a dollár-kölcsön törlesztése végett

Közismert dolog, hogy a városok külföldi dollárkölcsöneinek kötvényárfolyama alaposan alacsonyabb és például a Speyer-kölcsön 10 dolláros kötvényeit 30 dolláros árfolyamon lehetne beszerezni. Ez azt jelenti, hogy a városok könnyű szerrel megszabadulhatnak adósságaik és kamatterhek kétharmadától. Először Győr város volt az, amely ki akarta használni ezt a kedvező lehetőséget és kimondta, hogy több ingatlant elad, melyek ára-

ból a városi kötvényeket vásárolja vissza.

Ertesítésünk szerint Debrecenben is felvetődött ez a gondolat. Abban az esetben, ha egy városi bérházat sikerülne eladni másfél millió pengőért, egy város 900.000 dolláros kölcsönét le lehetne törleszteni 300.000 dollárral. A polgármester már gondoskodott is róla, hogy esetleg külföldi tőkéssekkel lépjenek érintkezésbe az egyik bérpajta eladása céljából.

A japán császár nem fogadta el a kormány lemondását

Tokió, január 9.

Inukai miniszterelnököt a császár a palotába kéréste. Az uralkodóval folytatott megbeszélés után sürgős tanácskozássra hívták egybe a minisztereket. Az uralkodó nem fogadta el a kormány lemondását és a kormány továbbra is helyén marad.

Japán hivatalos körökben az a feltevés uralkodik, hogy Japán kénytelen lesz döntő lépéseket tenni, ha Kína folytatja a japán áruk elleni bojkottját, mert a japán kereskedelem a bojkott által óriási károkat szenved. Lehetséges, hogy Japán tengerészeket szállít Kinába, vagy esetleg a fontosabb kínai kikötők blokádiát hajtja végre.

Tokió, január 9.

Az amerikai nagykövetség péntek délután adta át a japán külügyminisztériumban a washingtoni kormány jegyzékét, amelyre a japán kormány lehet, hogy a legközelebbi időben, de lehet, hogy egyáltalán nem fog

válaszolni. A Japán kormány, mint félhivatalosan jelentik, az amerikai jegyzékkel szemben azt az álláspontot foglalta el, hogy a washingtoni szerződés 1922-ben, tehát olyan időpontban jött létre, amikor Kínának nem volt központi kormánya, hanem a birodalom öt-hat, egymással hadban álló csoportra oszlott. Ezenfelül Mandzsúria még a kínai birodalomban is különálló részt képezett, a birodalom kitörése óta sohasem volt a központi kormánynak alávetve, hanem mindig egy katonai kormány alatt állott, egy hadur hatalmában volt, aki a tartományt saját kénye-kedve szerint igazgatta. A japán kormány akciója következtében nem változott semmi, csupán ezt a hadurat távolították el Mandzsúriából és helyette a helyi kínai hatóságokra ruházták át a tartomány kormányzását. A japán kormány tehát azon az állásponton van, hogy akcióival egyáltalán nem sértette meg Kína integritását.

Nagy vita várható a képviselőházban az uszoravétségekről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál

Budapest, január 9.

A képviselőház megnyitása után Zsitvay Tibor igazságügy-miniszter előterjeszti azt a törvényjavaslatot, amelyet az uszoravétségek tárgyában készített és már a nyilvánosság előtt is ismertetett.

Ez a javaslat belevág a magánjog rendelkezéseibe és sok tekintetben megváltoztatja az eddigi joggyakorlatot. Egyik legfőbb rendelkezése az, hogy lehetővé teszi bizonyos esetekben azt, hogy az adós a bíróságtól az uszorajellegű kamatoknak törlesztésre való utólagos átválttatását is kérheti. Ezt a rendelkezést az OMGE a mezőgazdasági terhek enyhítésére akarja felhasználni és úgy a képviselőházban, mint a felsőházban ennél a pontnál nagyobb akció fog

megindulni abban az irányban, hogy a mezőgazdasági adósok is kérhessék, hogyha túlmagas kamatokat fizettek a múltban, úgy a törvényben meghatározandó kamatmaximumon felül fizetett kamattételek a tartozás alapösszegeinek törlesztésére legyenek fordíthatók.

A pénzügyminiszter körében, amelyeket ez a javaslat elsősorban érdekel, izgalommal tárgyalják a mezőgazdák követelését és azt mondják, hogy azok a pénzek, amelyek mezőgazdasági hitel céljaira használták fel, külföldről jöttek és azokért az intézeteknek is túlmagas kamatokat kellett fizetniük. Az intézetek csak néhány százalék többletet számíthatnak saját rezsijük fedezésére a külföldre fizetendő kamathoz és igazságtalanságnak tartanák, ha

most utólag velük fizetnének meg ezeket a kamattöbbleteket. Ezzel szemben azonban tény, hogy a jelzálogilag fedezett kölcsönökért a gazdák a vidéken gyakran 20 százalékot is fizettek, de alig volt kölcsön, amely (természetesen csak a rövidlejáratu hitelekről van szó) 12 százaléknál olcsóbb lett volna. Az istény, hogy a külföldi gazdaságok lényegesen olcsóbb feltételek mellett kapták kölcsöneiket és ezért

is versenyezhettek oly eredményesen a magyar agrártermékekkel szemben.

A gazdák ép ezért, mint a mezőgazdaság talpraállításához szükséges előfeltételt állítják oda azt a követelést, hogy a kamattöbbleteket számítsák be a tőkébe és hogy a jövőre vonatkozólag intézményes biztosíték alkottassék arra nézve, hogy hitelező többé ilyen kamatterheket ne róhasson az adósokra.

A város engedélyt kért a belügyminisztériumtól a halotthamvasztó üzembehelyezésére

Az új köztemetőben befejezték a halotthamvasztató kemence építését és a kemence már csaknem használható állapotban van. Annak idején azonban a belügyminisztérium csak a kemence felépítésére adott engedélyt, de nem engedélyezte a használatba vételt. Így aztán mai napig sem lehet tudni, hogy vajon lehet-e hamvasztatni Debrecenben vagy sem.

Most a polgármester felterjesztést intézett a belügyminisztériumhoz és hivatkozva arra, hogy a minisztérium a kemence építésére engedélyt adott, kérte, hogy az üzembehelyezésre és hamvasztásra is adja meg az engedélyt.

Ha a minisztérium teljesíti a kérést, úgy már a tavasszal megkezdődik a halott égetés.

A kereskedelmi és iparkamara akciót indított az új lövölde építésének folytatására

(A Debreceni Újság tudósítójától)

Az ipar és kereskedelmi kamara átiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez és kérte, hogy tegyen lépéseket az új katonai lövölde beszüntetett építésének újbóli megindítására. A polgármesteri értekezleten most foglalkoztak ezzel az átirattal és megállapították, hogy a honvédelmi kincstár azért szüntette be az építést, mert a város nem

tudja rendelkezésre bocsátani azt a 150.000 pengőt, amit kölcsönképpen ígért a honvédkincstárnak.

A polgármester tehát visszairta a kamarának, hogy járjon közbe a hatáskörébe tartozó pénzügyminisztereknél és bírja rá azokat, hogy a szükséges 150.000 pengőt folyósítsák a városnak. Ebben az esetben azonnal megindulhat a lövölde építése.

Tíz évvel ezelőtt történt rejtélyes haláleset ügyében nyomoz a debreceni ügyészség

Rejtélyes bűnyűben nyomoz most a tetéleni csendőrség a debreceni vizsgálóbíróval és királyi ügyészséggel együtt. Az ügynek tíz éves háttér van. Ugyanis tíz esztendővel ezelőtt temették el Tetélenen Tóth Ferencné odaváló asszonyt. Közben a faluban suttogni kezdtek olyan dolgokról, mintha Tóth Ferencné nem természetes halállal halt meg. Ennek a gyanúnak az szolgáltatott okot, hogy az özvegyé lett Tóth Ferencné egy másik asszonnyal lakott együtt, akivel nemrégiben összeszólkosított és ez haragjában többek előtt olyan kijelentést tett volna, hogy: „Bezzeg jó voltam, amikor el kellett tenni az asszonyt a háztör”. Ez a kijelentés a hatóság fülébe is eljutott és így indult meg a nyomozás.

Értesítették az esetről a debreceni királyi ügyészséget, amelynek indítványára dr. Preineszberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró elrendelte a holttest exhumálását. Ez meg is történt a múlt nap a tetéleni temetőben dr. Horváth Arthur törvényszéki orvos jelenlétében. A vizsgálat is megindult a rejtélyes ügyben, amelynek további sorsa az országos igazságügyi vegyészeti intézet szakvéleményétől függ, amely hivatott el-

dönteni azt, hogy Tóth Ferencné természetes halállal halt-e meg, vagy pedig a hullarészekben kimutatható-e valamilyen mérég. Körülbelül két-három hét alatt eldőlt ez az ügy.

Örízetbevettek egy orvvadászt, aki rálőtt a vadörre

A Szany melletti erdőben két erdőőr Tóth Antal jómódu gazdalegényt és társát orvvadászaton érte. A két erdőőr zseblámpával rávilágított a vadörzökre és ekkor Tóth rájuk lőtt, de a golyó célt tévesztett. A két vadörző futásnak eredt és Simon Gábor és Nagy József, a két vadör utánuk lőtt. Tóth, aki mintegy 20 sörétet kapott a lábába, mégis elmenekült és a csendőrség harmadnapon Rábabeszen rokonainál elfogta. Tóth tagadta, hogy a vadörökre lőtt volna. Vadászpuskáját még a találkozás előtt eldobta. A csendőrség Tóthot örízetbe vette és bekísérte az ügyészségre, amely eldönti, hogy Tóth statáriális, vagy rendes bíróság elé kerül-e.

Január 14.-én lesz a Szent Erzsébet Nőegylet teaestje

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Mint korábbi számainkban megírtuk, a Szent Erzsébet Nőegylet teaestje nem 10-én, hanem 14-én lesz az Angolban. Értesülésünk szerint ez az egyesület, mely a multba is igen gyakran, a legszebb programmal szerepelt, jelen esetben olyan tökéletes rendezésről ad tanúságot, mely már maga fél siker. A háziasszonyoknak olyan nagyszámu és olyan lelkes táborát hozta egybe, aminőt még az Angol fehér és kék terme talán soha nem látott. Ennek oka az, hogy az egyesület a régi, békebeli jótékony lelké hangulatát akarja feleleveníteni, ami az előjelekből ítélve, nagy közönséget vonz a tea estére. Az elnökség: özv. Zoltán Ödönné, Kazinczy Gaborné, dr. Tunyoghgy Szücs Géza-néval az élén, a legüzentelebb és legbuzgóbb tevékenységet fejtí ki.

Háziasszonyok lesznek: vitéz Sipos Árpádné, vitéz Felszeghy Ferencné, vitéz Zákány Gyuláné, dr. Milleker Rezsóné, dr. Baranyai Péterné, dr. Rugonfalvy Kiss Istvánné, báró Brandenstein Gyuláné, Wilhelms Emilnő, Miskolczy Lajosné, Suhajda Péterné, vitéz Gály Örnagné, dr. Halász Miklósné, Horváth Antalné, vitéz Soltész Gyuláné, Rickl Antalné, vitéz Tóby Józsefné, vitéz Boér Károlyné, dr. Orosz Jenőné, dr. Rex Sándorné, Szilágyi Lajosné, dr. Tarján Oszkárné, Bárdos Gézné, Nagy Józsefné, Petrovicsné Lám Rózi, Wallner Gyuláné, Buday Renéné, Aucerné dr. Merker Lea, A teajegy ára 1 pengő. Elővételben özv. Zoltán Ödönné elnökönél Jókai-utca 1.

Meghalt Ranij, a világ legérdekesebb állata

A világ egyik legérdekesebb állata mult ki tegnap a londoni állatkertben. Az állatot Ranjinak hívták és fajtájára nézve a tigris és az orosz-lán keveréke volt. Az angol zoológusok ezt a fajtát, amelynek ő volt valószínűleg egyetlen példánya, tigonnak (tigris és lion összevonása) nevezték el. A különös állatot egy hindu maharadsza ajándékozta a londoni állatkertnek. A maharadsza-magyar állatkertjében született, apja tigris volt, anyja pedig orosz-lán. Röviddel születése után vizsály támadt a csarlóban, amelynek folyamán a házastársak halálra sebeztek egymást. A különös keverékállat nagyon szép volt. Hatalmas testét rövid prím borította. Teljesen orosz-lán színű volt, csak a lábain voltak egyes helyeken jellegzetes tigriscsíkok. A feje azonban teljesen tigrisszerű volt és teljesen a tigrisé volt a morgása is. Az érdekes állat éjszaka álmában mult ki.

— Klubdélutánt tart a Volt Iskola-társak Szövetsége január 12-én d. u. 5 órakor a régi Dóczy rajztermében. Előad Konez Aurélné elnök. Házi-asszonyok és rendezők: dr. Tóth Gyuláné Szekenderovich Tamásné, Mikó Magda, Dienes Jánosné, dr. Schlotter Ferencné, Messter Istvánné, P. Nagy Zoltánné, dr. Görgey Mártonné, Ormósné Szilágyi Julia, Varga Ilona, Szele Paula. Beléptidj és meghívó nincs. Előadás után a H. Lilla-tea megbeszélése. Mindenkit szeretettel vár a Szövetség.

Tíz százalékkal csökkentik a városi költségvetés kiadási tétéleit

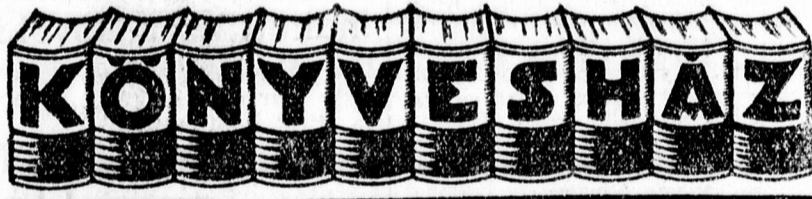
Ismeretes, hogy a takarékos-sági bizottság és a közgyűlés nagy gondnal és takarékos-sággal állították össze a város 1932. évi költségvetését. Az új esztendő jóformán még meg sem kezdődött, dr. Ary Lajos főszámvevő máris előterjesztést tett, hogy a költségvetésben előirányzott dologi ki-

adásokat tíz százalékkal csökkent-sék, mert nagyon valószínű, hogy a bevételekben ismét visszamaradások lesznek. A polgármester most felhívott minden ügyosztályvezetőt, hogy a dologi kiadásoknak ezt a tízszázalékos csökkentését a saját hatáskörükben hajtsák végre.

Oriási a felháborodás Romániában a nyugdíjrendelet miatt

A bukaresti lapok állandóan és élénken foglalkoznak a kormány nyugdíjrendeletével. A Viitorul nagy cikket közöl a kormány ellen. Megállapítja, hogy az új nyugdíjrendelet 35-40 százalékos lezállítást jelent. Egy olyan bukaresti nyugdíjas, aki 800 lej alapnyugdíj után eddig havonta 5800 lejt kapott kézhez, ezentul 3530 lejt nyugdíjat fog kapni, amelyből azonban még levonják a 4 százalékos adót is. A 880 lejes alapnyugdíjjal rendelkező 4110 lejt nyugdíjat kap, akinek 1050 az alapnyugdíja, 4950 lejt teljes nyugdíjat. A bukaresti nyugdíjgyesület a nyugdíjasokat nagy tiltakozó gyűlésre hívta össze. A felhívás-

ban kijelentik, hogy addig fognak küzdeni, amíg jogaikat teljesen nem érvényesíthetik. A jelenlegi intézkedés alapján öreg nyugdíjasok, akiknek nagy családot kell eltartaniuk, olyan keveset kapnak, hogy az a legszűkösebb életmódhoz sem elég. A Lupta a nyugdíjasok által beszerzendő bizonyítványokról ír és azt javasolja a kormánynak, adjon utasítást a pénzügyigazgatóságoknak, hogy mindaddig, amíg a tisztviselők a szükséges bizonyítványokat beszerzik, adjon előleget nyugdíjaikra. Kéri a kormányt, hogy tanúsítson emberségesebb bánásmódot a nyugdíjasokkal szemben.

A kibontakozás útja

Magyar-osztrák vámszövetség — Gazdasági összeműködés a Dunavölgybe

Amióta a német-osztrák vámmű-terve meghusult és a gazdasági válság kétszeres sulyal nehezedik a kisebb gazdasági egységekre, egyre több szó esik a békeparancsok által apró országokra darabolt Dunavölgye gazdasági összeműködésének helyreállításáról és arról, hogy a magyar-osztrák vámszövetség létrehozása mutatkozik a leginkább előhoz vezető első lépésnek. Ezzel párhuzamosan az utóbbi hetekben felvetődött a magyar-cseh szorosabb gazdasági kapcsolat eszméje is.

Ezekről a nagyon is időszerű kérdésekről, amelyek Magyarország gazdasági és politikai jövőjére egyaránt döntő befolyással lehetnek, figyelemreméltó tanulmány jelent meg a fenti cím alatt Ajtay József közgazdasági író tollából, amely ezt a nagyjelentőségű problémát bőséges statisztikai anyag szemléltető felvonulataival főképp gazdasági szempontból helyezi éles megvilágításba, anélkül, azonban, hogy a kapcsolatos politikai vonatkozásokat teljesen figyelmen kívül hagyja. A füzet foglalkozik a gazdasági válsággal, amely az önkiszolgálásra inkább képes nagyobb gazdasági egységek létrehozásának szükségességét bizonyítja. Ezzel kapcsolatban ismer-

teti a magyar-osztrák monarchia szétdarabolásának egyre érzetesebbé váló súlyos gazdasági következményeit és a mostani nagy válság pusztító hatását a gazdasági háborúban álló dunavölgyi országokra. Jelzi, hogy az angol vámvédelmi politika előreláthatólag még inkább el fogja mélyíteni Ausztria, de különösen Csehország gazdasági válságát. Ily körülmények között Ausztria számára nines más kivetető út, mint a magyar-osztrák vámszövetség révén visszakapcsolódni gazdaságilag a Dunavölgyéhez, ahonnan az utóbbi években a kíméletlen cseh és német verseny meglehetősen kiemelte. A francia külpolitika most már a dunavölgyi országok szoros gazdasági összeműködésében és Ausztriának bekapcsolásában látja ezt az alkalmas eszközt, amellyel Ausztria életképessége biztosítható volna és így az osztrák németeket elvonni lehetne az Anschluss-törekvésektől. Ajtay meggyőzően bizonyítja, hogy a Benes-féle cseh-szláv megoldást Ausztria nem fogadhatja el és egyedül a magyar-osztrák szoros gazdasági kapcsolat az, amelybe Ausztria gazdasági és politikai agályok nélkül belemehet. A cseh imperialista politika és a nagynémet

törekvések egyaránt ellenzik a magyar-osztrák gazdasági megoldást, mert ez a terv a Dunavölgy öncéluságának és önálló életének irányvonalaiban halad és utjában állana egy a cseh-szláv, mint a nagynémet imperialista törekvéseknek, amelyek egymással versenyezve igyekeznek birtokba venni a szétzillesztett Dunavölgyét.

Ajтай meggyőzően bizonyítja azt is, hogy kölcsönösen mily nagy gazdasági érdeke volna egy Magyarországnak, mint Ausztriának, ha vámentes forgalom útján cserélhetnék ki termékeik feleslegét. Ausztria fel tudná venni a megfelelően átszervezett magyar mezőgazdaság termékeinek túlnyomó részét anélkül, hogy az osztrák mezőgazdaság ennek kárát vallaná. Viszont az osztrák ipari és fakivitel nagyarányu vámmal védett piacbővüléshez jutna a magyar-osztrák vámközösségben, amely a többi országok csatlakozása után fokozatosan nagyobb és nagyobb területekre terjedne ki és rázkódhatás nélkül oldaná meg az oly annyira szükséges piacbővítés problémáját.

A szerző óva inti a magyar közvéleményt, hogy ne üljön fel a Benes-féle cseh taktikának és intrikának, amely barátságos közeledés álarcában tulajdonképpen el akarja téríteni a dolgok megindult fejlődését abból az irányból, amely szinte természetszerűen vezet a magyar-osztrák vámszövetséghez. Kíméletlenül azt is, hogy agrártermékeink számára felvevő-képesebb piacot tud nekünk nyújtani a jelentős bevételre szoruló és impertunkkal szemben barátságos Ausztria, mint az agrár termékeinkre kevésbé rászoruló és emellett velünk szemben állandóan ellenséges cseh piac.

A tanulmányának igen értékes része a magyarizatokkal ellátott statisztikai táblázatok, amelyek hivatva vannak számos téves felfogást eloszlatni és helyes irányba terelni a tényleges állapotokkal kevésbé ismerős magyar és külföldi közfelfogást. A könyv Génius—Lantos kiadásában (VIII., Siharj utca 13.) jelent meg és ára 2 pengő.

Két fillért kell fizetni az erdei galyszedőknek

A város eddig csak a Nagyerdön engedte meg, hogy a szegény emberek galyakat szedhessenek össze és hátton beszállíthassák a városba. Ujabb időkben nagyon elszaporodtak a falopások a város több erdeiben is és ezeknek ugy akarják elejét venni, hogy a Cserén és Halápon is megengedik a galyszedést. Remélik ugyanis, hogy ilyen módon a szegények nem fognak lopásra veteledni és nem rongálják meg a fákat. A Cserén és Halápon 2 fillért kell majd fizetni egy hátra való fa összedezésének engedélyezéséért.

LÓARVERÉS

A mezőhegyesi ménes, Mezőhegyesen január 25-én délelőtt 10 órai kezdettel 38 darab használati kanca, különböző koru, 8 darab használati herélt, továbbá 6 darab herélt és 8 darab kanca választott csikót és 7 darab teljes koru anyakancát elárverez.

Debreceni méntelep parancsnoksága.

„Erzsébet Királyné Szálló”

Budapest, IV., Egyetemutca 5. szám
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)

60 éve a fővárosi uri közepostály találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK.

SZABÓ IMRE tulajdonos.

Holnap január 11-én, azaz hétfőn reggel 8 órakor kezdődik a

HAVAS 14 NAPOS

ARUM MEGBIZHATÓ
MINŐSEGERŐL, ARAIM
HIHETETLEN OLCSÓ-
SÁGÁRÓL. VÉTELE-
KÉNYSZER NÉLKÜL
MINDENKI SZEMÉ-
LYESEN GYŐZÖD-
JÖN MAJD MEG.

TÉLI

VÁSÁRJA

A VÁSAR TARTAMA
ALATT VISZONT-
ELADÓKAT NEM
SZOLGÁLOK KI-
ARUSÍTÁS KIZÁRÓ-
LAG KESZPENZERT.
OLCSÓ, SZABOTT
ARAK MELLETT

Rendkívüli áraitból, melyek kizárólag a vásár tartama alatt érvényesek:

Hibátlan mosó m. se- lyem HARISNYA gyönyörű szövésű, — minden színben	0'98	Téli angol mintás NŐI HARISNYA tartós minőség, nagy választék	0'90	FERFI ZOKNI elegáns mintákkal és különbéle igen szép színváltozatban	0'58	FERFI ZOKNI téli igen kitűnő minő- ség	0'58
A KÖZISMERT CSODAS MINŐSEGŰ SZINES SZELŰ NŐI M. SELYEM HARISNYA RP.	1'58	GYÖNYÖRŰ FRANCIA AJOUR NYILAS M. SELYEM NŐI HARISNYA RP. MINDEN SZINBEN	1'88				
DUPLA NŐI HARISNYA UJDONSÁG belül gyapju, kívül m. selyem	2'48	HARISNYA TITOK (alsó harisnya)	1'58	FERFI MINTÁS HARISNYA garantált cérna, rp.	1'78		
FERFI BOKAVÉDŐ I. o. gyapju filcből	1'88	LEGUJABB NŐI »RUMBA« SAPKA tiszta gyapjuból ké- szítve	1'28	FERFI GYAPJU SAL gyönyörű minták, al- kalmi ára	1'48	Női v. férfi m. SELYEM SAL fehér vagy szines	1'48
NŐI KÖTÖTT GYAPJU COSTUM UJDONSÁG LEGUJABB SZINEK ÉS FAZONOKBAN	15'80	NŐI KEREK NYAKKIVAGASU TISZTA GYAPJU PULLOVER A LEGUJABB SZINÖSSZEALLÍTÁSOKBAN	9'90				
NŐI NANSUCH HALÓING gyönyörű színekben kitűnő minőség	2'98	CREP DE CHINE egész nehéz a színek minden árnyalatában	3'88	FERFI KÖTÖTT ING ujdonság minden divatszínben	3'98		
3-6 mtr. SZÖVET- MARADÉKOK métere átlag	2'38	FERFI GYAPJU SVETTER sima vagy mintás átlag ára	4'98	Kimaradt női GYAPJUKABATOK ÉS OROSZKAK átlag ára	5'98	NŐI V. FERFI »JACKIE« SI-RUHA, ujdonság 2-ös számú	9'80
HABSELYEM GYAR »EXELLENT« MÁRKÁJU, BELÜL BOLYHOS, KIVÜL M. SELYEM NŐI NADRÁGJA HIBATLAN	2'88	MILLANIS NŐI M. SELYEM COMBINÉ, CSIKOS GYÖNYÖRŰ CSIPKEVEL DISZITVE	2'46				
FERFI DIVAT NYAKKENDŐK 3,50 pengő helyett most csak	1'88	SAPKA, SAL DIVAT GAR- NITURA I.o. GYAPJUBÓL ujdonság, legszebb színekben	3'98	KORCSOLYA GARNITURA, SZVETTER, SAPKA ÉS SAL különlegesség	13'50		
Ia. MOSÓ BŐRKEZTYŰ fehér vagy sárga szí- nekben	4'80	NAPPA BŐR BÉLELT KEZTYŰ barna színben tartós minőség	5'98	Svájci TEST COMBINÉ nadrággal együtt legujabb fazon	3'98	Női csikos m. SELYEM NADRÁG rp. minden színben	1'68

FIGYELEM! A mennyisé-
gek korlátozásának jogát
fenntartom magamnak!

KIRAKATAIMAT
KÉREM FIGYELNI!

HAVAS

Bádogos-utca 1.

E hirdetésemet kérem
megőrizni, mert csak
egyszer jelenik meg!

KIRAKATAIMAT
KÉREM FIGYELNI!

Kedvezőtlen auspiciumok jegyében indult meg Debrecenben is az új esztendő

Még be sem köszöntött, máris meghalt az idei farsang

Az 1932-es esztendőnek nem épen a legjobb reményekkel és kilátásokkal indult a magyar közönség. A gazdasági helyzetben még eddig semmi javulás sem mutatkozik, sőt egyes vonalon még rosszabb a helyzet, mint eddig volt. Újabb fizetéscsökentésről, újabb adóemeléstről terjedtek el ellenőrizhetetlen hírek, sőt legutóbb már azt is beszélik egyesek, hogy a kormány egyenesen egy teljes fizetési osztállyal akarja visszajöbni a közalkalmazottakat. Hogy ezek a hírek mennyiben felelnek meg a valóságnak, azt nem tudjuk. Mindenesetre az általános vélemény a helyzetről a legrosszabb. Tisztviselő, kereskedő, iparos és magánosok egyaránt a legnagyobb anyagi gondokkal küzdenek és azt sem tudják, hogy mit hoz rájuk a legközelebbi holnap.

Az idei báliszezon

Ma beköszöntött a farsang is. Ugy látszik, az idén nagyon fekete farsang lesz, legalább is Debrecenben. Még a múlt esztendőben is egymást érték a bális mulatságok. Egy-egy napon egyszerre három-négy bált is rendeztek a különböző egyesületek és alakulatok, az idén azonban még egyetlen egy nagyobb szabású bálról sem lehetett hallani. Inkább estélyeket rendeznek, szűkebb keretek között, alig valami csekély rezszivel. A hagyományos jogászbál helyett, ami húszszáz évvel ezelőtt óta el nem maradt volna Debrecenben, — az idén

egyszerű jogásztély lesz. Még arról sincsen hír, hogy a Csababálat megrendezik-e. Elmarad az idén — értesülésünk szerint — a szintén tradicionális tisztibál is, amely pedig egyik legkedvesebb találkozó helye volt eddig a debreceni uri közönségnek. Egyedül az újságírók Görbe éjszakája lesz a régi hagyományos keretek között megtartva február elején.

Rossz auspiciumokkal indul meg az idei farsang!

Tömeges kényszer-egyezségek

Ennyit a farsangról, a bális mulatságokról, amelyek ugyan a ma embereit igazán nem nagyon érdekkelhetik, hiszen mindenkinek nagyobb gondja van annál, hogy elmenjen-e valamilyen bálba, vagy sem. Például a kereskedőknek, akikre szintén nem sok jót hozott az új esztendő. Jellemző erre az is, hogy napról-napra új meg új feliratok jelennek meg a főtéri kereskedések cégtábláin: Ez az üzlet megszűnik, vagy: Ez az üzlethelyiség kiadó, vagy ismét: Átköltözés miatt olesó kiárusítás (még hat havi részletre is). Mindezek ellenére még sincsen forgalom. Soha annyi csőd és kényszer egyezés nem volt

még a debreceni bíróság előtt, mint a legutóbbi hónapokban. Hetenként átlag két-három kényszer egyezséget jelentenek be.

Pár szó a szükségadóról

Ugyancsak nem rózsás a helyzetük az iparosoknak sem. Heteken keresztül nem keres egy-egy jöneyű iparos alig két-három pengőt, amit magának mondhat. A közönség teljesen el van szegényedve, tehát nem eszközöl megrendeléseket sem, mert nem tudja, hogy tudja-e majd fizetni a részleteket. Mindenki a fizetéscsökentés depressziós hatása alatt áll. Mindenki takarékoskodik, mert nem lehet tudni, hogy telik majd a jövő hónapban még úgy is kenyérre, mint most telik. — Természetes, hogy ilyen helyzetben az iparosok teljesen munkátlanul nézik a telet, közben azonban kivetik a szükségadót és egyéb adókat. Az adóhivatalokat, pénzügyigazgatásokat, sőt a pénzügyminisztériumot is elárasztják az adólevegézési, adócsökkentési kérelmekkel. Legtöbb baj az úgynevezett szükségadó miatt van, amit könyörtelegően behajtanak az embereken. — Bár e téren nem mindig a legmegtámasztottabb dolog történik. Például egy debreceni koldusszegény házaspár esete igen jellemző. A férj nyilván van tartva a hatósági munkaközvetítő hivatalban, mint aki hónapok óta munka nélkül áll. A feleségének Nyírbalkányban van egy egyszerű, alig pár száz pengő értékű vá-

lyogháza és az adóhivatal tizenhat pengő szükségadóval terhelte meg. Vagyis: a feleség vagyos, a férj munka és kereset nélkül van...

A munkanélküliek keserve

Az új esztendő talán csak a munkanélkülieknek hozta meg a legnagyobb örömet: a munkaalkalmat. Hogy ez mennyiben munkaalkalom és kereset, az mégint más kérdés. Tudatillik a hólapátolásra van szó. Amint Szilveszter éjszakáján megindult a hófúvás, a következő napon megkezdődött a munkanélküliek alkalmazása. Havat lapátoltak. Naponta nyolc órát dolgoztak több napon keresztül és óránként kaptak harminc fillért, vagyis a hólapátolásért fejenként és naponta kerestek összesen két pengő negyven fillért. Ebből legalább telt egy szűkös ebédre a négy-öttagú családnak. Most azonban még ennyi kereseti lehetőség sincsen. A hó ugyanis rémületes gyorsasággal olvad, az eső is esik, nem kell tehát havat lapátolni. Nem csoda, ha a hatósági munkaközvetítő hivatalban naponként sok szászámra megforduló munkakereső, becsületese ember gyakran felsóhajt: bár csak még egyszer Szilveszter-éjszakája volna!...

Mindezekből egyetlen ténnyel lehet megállapítani: az 1932-es esztendő sem a legjobb reménység jegyében indult meg...

Ólomot, mosott rongyot vesz

lapunk kiadóhivatala. József kir. herceg-utca 16.

Porosz szén helyett ma mindenféle hazai szén nagy választékban igen jó minőségben és olesó árban **Gabányi Sándor utóda** LANG MIKLÓS Debrecen legrégebbi cégénél Csapó-utca 28. szám. Telefon 4-49.

A mai népdramák sorsa

A színpártoló Egyesület arról értesítette az ősz elején az Egyetem Népszínház Főiskolai Tanfolyamát, hogy a színházban igen értékes darabokból standard műsor állították össze. Ertesítéséhez azt a javaslatát, gondolatát vagy kérését is csatolta, hogy rendezzen a Tanfolyam az ősz folyamán olyan népszerű tudományos előadásokat, amelyek ezzel, a műsorral kapcsolatosak, időbeni beosztásukban is. Ez a kilátásbavett együttműködés, úgy ahogyan a Színpártoló elve elképzeltek, csak a magyar népszínműre nézve teljesült. Tudjuk, hogy karácsony előtt egy délutáni előadás keretében, a kollégium dísztermét zsúfolásig megtöltött közönség előtt dr. Pap Károly egyetemi professzor, a Csokonai Kör elnöke ismertette a legmarkánsabb magyar irodalmi terméket, a magyar lélek legsajátibb inkarnációját: a népszínművet, kialakulásában és történeti fejlődésében, másnapon a Csokonai színház színpadára az egyetlen klasszikus magyar népszínművet, Tóth Ede: a Falu rosszát.

Aki a dráma fejlődését az előadások nyilegyenes vonalában követte, az talán velem együtt arra a meggyőződésre bukkanhatott, hogy a dráma fejlődésében is az a nagy gondolat öltött testet, amit a görögök a mindenható isten delphii templomának falánál rákötöztak ki: Csóthi sze-

auton, S. ezt éreztük ki Pap Károly nagyszabású előadásából is: Ismerd meg a magyar népet.

A népszínművészet a múlt század negyvenes éveinek demokratikus irányú lelkülete teremtte ki magából és a 70-es években újra neküldött népiességre való törekvése emelte klasszikussá. De a népiességre való törekvés, mint az az előadásból kibontakozott: örök eszme. Szigligeti és Tóth Ede előtt is szerepeltek népies dalok és a műfaj idejemenlusa után is. Szóval mindig. Örök törekvése lesz a magyar litteraturának, hogy a népszínmű kincsét elhibéni tárja. De gondoljunk a tájképfestészetre. A táj is eleinte csak egy dugva, megtérve s később, mint épen a képhez jól odaaphálható háttér szerepelt, de nem önmagáért a tájért. Idő kellett hozzá, hogy a táj a vászon egészét hatalmába vegye. S így vagyunk a népszínművel is, amint arra Pap professzor ur reá tudott mutatni a tudomány eszközeivel. Népies alakok, alárendelt és lényegtelen szerepekben mindig — hogy így mondjam — előkerültek a színen, de hogy főhőssé legyenek s a tablót kitöltsék, ahhoz századok kellettek.

Már a XVI. század protestáns iskoladramáiban megjelenik a falusi pap, a falusi bíró, következő század drámájában pedig a dícsékvő katoná, majd a kántor, vincellér s elkeseredett kurta nemes jóízű népies beszédére, de olykor triviális kiszólásaira bukkanunk. Egy századdal később pedig a szerzetesrendek iskoladramái-

ban lépnek fel népszínműbe való alakok, a század végén azután Csokonaiak darabjaiban találkozunk igen sikerült népies alakokkal. Majd a francia Vaudeville és a német Possék nyomán kerülnek színpadainkra bohózatok, tündéresz színdarabok, népies szereplőkkel, táncos és népdarabokkal színezve.

Éppen ezermények után jö az igazi népszínmű a 40-es évek elején, Szigligeti vezeti be a máig is emlegetett, ha már a színházak repertoárjából rég kivett Székely katonával, amelyet a Csikós és Cigány követett. Derék kortársai a Vén bakancsos és fia a huszár c. máig is ismert népszínművet. Mind a ketten színészek is voltak. Ismerték a népet, a színpadot, de mélyen behatoltak a kor lelkébe is. Uralkodó eszmét, a népet komoly jelenségeit ügyesen tudták koncentrálni. De míg a népképeivel, dalaival, etnográfiai érdekességekkel gyönyörködtek, egyáltalán súlyos politikai nyomást is gyakorolnak felszabadításra érdekében. Így játszódik belé a népszínmű a magyar nemzet történeti sorsának kialakításába is.

A kiegyezést követő idők, a népies irány fellendülésére is jótékonyan hatottak és szerencsésen ellensúlyozták a liberális korszaknak, főképpen a színpadon jelentkező idegenszerűségeit. Ekkor jön a vidék romlatlan méhéből, épen Debrecenből a nemzet csalóánya, a magyar dal tüneményes tolmácsa: Blaháné, aki természetes bájával, csodálatosan nótázó ajakával, testi és lelki szépségével maga is új

epochát lett volna képes teremteni. Egy sereg jelenség, amely mind újra kezdve a népiesnek a még mindig idegenajku fővárosunkban. Csak egy istenadta drámaíró kellett már, aki új vért öntsön a Szigligeti-féle népszínművek bágyadt vékeringésébe, amikor a Nemzeti Színház 1874-i pályázatán ez is feltűnik Tóth Edeben. A Falu rosszát jelenségei, törőmet-szett tiszta népies alakjai, pompás jellemzése, romlatlan falusi levegője és nyelvezte máig is eleven értéké tették meg irodalmunkban. A darabban olyan társadalmi problémák is megpendülnek, amelyek máig is hatnak és meg vannak a falu életében.

A népszínmű Tóth Edevel nem múlt ki. Kitűnő tehetségek vették tollukra a nép életét és hozták színpad sorsát. A nevek közül említsük csak a professzor előadása nyomán) Gárdonyit, Móricz Zsigmondot, Zilahit, akik nem engedték, hogy ez a műfaj veszendőbe jusson. Mind ezek bizonyították, hogy ez az eredetileg magyar drámai mű képes volna, teljesen modern irányban, igazi mai drámává fejlődni, csak akadnának istenadta tehetségek hozzá. Manapság állami és faji válságaink között, amikor nagy nemzeti tradícióink mennek veszendőbe, ennek a műfajnak kultusza sokkal jelentősebb, mint valaha — mondottu Pap professzor ur előadása végén és a hallgatóság egyértelműleg átértette, hogy ennél nyomósabb és tartalmasabb szavakkal alig végezhetne volna mélyen járó fejtegetéseit (m. k.)

ZOKON NE ESSÉK...

A torockói siksze (Egy Mázeltopf a Székelyföldön)

Irredenta chóchmec 3 felvonásban. Eine ethnografische Mispöche. Székely népdalok, ó-héber motívumok, cídákli, keszkenő, mázas kanesó és Mázeltopf. Lélekbemarkoló színmű. Szigoruan az életből merítve. Minden goj fenntartva. Copyright by Dobočkó.

I. felvonás

(Szín: egy tordamegyei község háza. A falu jegyzője matyó népviseletben, karabéllyal és lódinggal román közszegényeket vezet. A községben mindenki unitárius, beleértve a jegyzőt is, aki emellett görög keleti. Comsa Oktáviának hívják. Mikor a felvonás kezdődik, éppen egy tordai pogácsán ül és kalotaszegi lótyúját igazgatja.)

Comsa:

(ördül a telefonkegylőba:) Allo... allo... kuss, esentrála!... Iesi la drama, da, irredentuluj... Küldjék el rögtön a Kovászos Kis Eszter iratait, mert attól félünk, hogy zsidó... Annyira magyaros, úgy üldözi a románokat és olyan tordamegyei irredenta, hogy Pista legyek, ha nem vót a papja izraelita!...

Herskovics:

(ötven év körüli zsidó koresmáros, aldot, fajmagyar lélek: Gona ziuna... (magyarul:) mázel und broche... mi újság, jegyző úr?... szabad-e még a zsidónak magyarul beszélni?... (felre) Tied vagyok, tied, hazám, e szív, e lélek... kit szeretnék, ha légedet nem szeretnék?...

Comsa:

Vigyázzon Herskovics, megjárja még ezzel az irredentával! Altalában az utódállamok kormányai már torkig vannak a zsidó lakosok eljárásával... Azt gondolja, hogy elfelejtik ezt maguknak? Hogy Kolozsvár piacán százezren vonultak fel a magyar szabadság védelmére? Hogy Ungvárról, Munkácsról kiűlöztek a zsupáni? Hogy Nagyváradon s a Felvidéken jobbak akartak lenni a magyaroknál és külön listákkal mentek a választásba?... Hogy meggátolták a csonkaországi kommunizmust... s hogy Torockó népe már rége megbékélt volna, ha nincs a falunak Herskovicsa, ki ébren tartja a meg nem alkuvás tüzt?...

(A helyzet már csaknem kínossá válik, amikor mátkapárjával megjelenik a zsidógyűlölő Falurossza. A kiházasítás felől érdeklődik s ezt a tordamegyei nyelvjárást „hachnoszasz” kálónak hívja.)

Falurossza:

Azt a zsidó mindenit ennek a pájszes Herskovicsnak, hát meggyűttek mán a jegyesem iratai?...

Comsa:

Csak nyugalom, Andris! A kluzsi gyermekmenhelyen most de-

rült ki a titok. A te Esztikéd, — Kovászos Kis Eszter... izraelita nagyszülék unokája. Igazi nevet is megmondom: Sauerweig Klein Epesz... akarod-e. őt hitvestül venni?

Falurossza:

Akarja őt a nehézseges neme-re!... Mi vagyok én? A falu kap-cája vagyok?... (Rézfokosával szembeköpi a zsidó lányt)... Pfuj, Eszti, szégyeljed magad!...

Herskovics:

Ne busulj, Epesz! Majd eljössz hozzám a koresmába. Libamáj-párnákon altalgatlak és kosztot hordatok neked a chevrasz mezónosz konyhájából. A Sauerweigné is adoptálni fog s megtanítlak a Talmudra... Ó, te szerenesés siksze...

(A torockói zsmagógában most kezd a főszemesz harangozni. A falusi nő-lámed lassan belép a faragott székely-kapua és megérintve a mezúre szélét, esondós jóesét kíván. Régi kuruc-nótákat dudol. Péntek este van. Zágón felől egy halavány csillag gyertyagyújtásra buzdít. Herskovics Salamon át-szalad a királyhágón, elhozza a lu-száresákót s a chulefet megélesítve irredenta terveket forral.)

II. felvonás

(Szín: Herskovics Salamon koresmája. Piros-fehér-zöld kármentő. Butykosok, kulacsok, mezőkövesdi kanesók. Mikor a függöny felgördül, Herskovics éppen egy század szokott katonát bujtat a szódásüvegek közé Valamennyien magyarok... Eszti és Herskovics vannak a színen. Utóbbi részeket olvas a Hagadából s rövidlel, talmudmagyarazattal szolgál.)

Herskovics:

Bizony, Epeszkém, nagy boldogság ám zsidónak lenni... Te most tudtad meg, hogy az vagy!

A torockói siksze:

Hát maga mikor tudta meg?

Herskovics:

Amikor szembeköptek az utcán... (nyíltszini zokogás) ... amikor megalakult az Ébredő Magyarok Egyesülete ... amikor meghallottam, hogy Orgovány ... amikor Lendvai képviselőnek választották.

A torockói siksze:

S azelőtt nem gondolta, hogy izraelita?

Herskovics:

Az igazat megvallva, nem. Már az ünnepeyes bár-mievn is tul-

voltam, sőt a talmudiskolákat is elvégeztem, amikor, bizony még unitáriusnak képzeltem magam... Ki gondolta volna, hogy egy Herskovics Salamon, aki itt született a göcseji nyelvjárás Torockó nevű kisközségében s akinek apja a Chevra Kadisha fő-bencsolója volt, ne tartozzék a göbészéke-lyek közé?... Amikor azután megtörtént velem a legelső atrocitás, a következő percben már biztos voltam, hogy izraelita vagyok...

A torockói siksze:

(Mint aki el van a helyzettől ragadtatva:) Salamon... Salamon... zsidónak érzem magam...

Herskovics:

Mondottam, Epesz, küzdj és bízza bízzál!

(Az italmérésbe részeg magyarok érkeznek. Egyik duhaj a másik után. Szinte jól esik látni, mikor az öreg Sauerweigné, mint bájos rokokó dáma, finom lábakkal belép. A napkirály édesanyja sem lehetett elragadóbb, ha végigvonult a versaillesi parkon...)

Herskovics:

(Entünkend:) Buna ziuna! Gutnlág, Frau von Sauerweig! Hát mégis csak eljött a leányáért!

Sauerweigné:

(mustrálja Epeszt): Na, esókoljad meg a Záli mamát... (a torockói siksze már odáig van a gyönyörűségtől)... 150 hold és achiló-uszjő... was gut und tajer... egy ichesz hozomány... Epesz, a nyakamba...

(Pár pernyi esőad. A megható jelenet iszonyú botránnyal végződik. Oláh esendörök körülfogják a koresmát. Egy irredenta összeesküvés éceszgéberét keresik.)

Herskovics:

Bevallom, uraim, én követtem el mindent!... Jöjjön, amit a törvény parancsol!

(Zsidó koresmárost megvasalják a csendörök s Gyergyón inuen, vagy még azon is tul, Herskovics ur hányavetlin indul... a kármentő felől még visszazól.)

Ha kérdik, hol vagyok?
Mondd meg, hogy rah vagyok...
Kolozsvár piacán
Talpig krachban vagyok...

III. felvonás

(Szín: Herskovics koresmája két nap múlva. Kossuth arcképén látszik, hogy erősen megöregedett. Epesz, a torockói siksze, ijedten tapasztalja, hogy feljött a csillag s nem hozott gyertyát. Az „eruv chacerosz” utólagos reményében a szomszéd üzletbe szalad.)

Herskovics:

(Összetört testtel, de nemes lélekkel:) Végre kiszabadultam... Az életfogytiglani halálbüntetést sikerült átváltoztatni harmenc lei pénzbüntetésre... Mindegy, majd tovább küzdöm az elvért!

Comsa:

(Lélekszakadva rohan:) Baj van, Herskovics! Képzeld csak,

a kluzsi gyermekmenhelyről most kapok értesítést, hogy Kovászos Kis Eszti sose volt zsidó... Mi lesz, ha megtudja?... Ilyen szerencsétlenség!... Szegény kis leány!

Herskovics:

Mboh, ezt nem lehet egykönnyen megmondani! Még megrepedhet a szíve...

(Eszti egy gyertyával végigsiet a színen. Már nyolc óra elmúlt s az unitárius templomban most harangoznak delet. Comsa és Herskovics hirtérbe vonulnak s onnan nézik a leányt, ki előveszi a tulipános ládát és kiszegí a régi szép holmikat. Fejére tűzi a mezőkövesdi pártát, lábára huzza a szegedi papusot s körülövezi magát egy kalotaszegi varrottással. Magyarország ethnografiájának minden szépsége élénkbetáru: még somogyi bicskát is tűz a rimaszombati csutora mellé... azután hirtelen visszarak mindent és magára kapja a Herskovics cídákliját.)

Comsa:

Eszti fiam, egy borzasztó hírt közölök veled... Fogódkodj meg a székben...

Eszti:

Na, elő azzal a chóchmecolással!

Comsa:

Kovászos Kis Eszter! A te szüleid keresztény magyarok voltak...

Eszti:

Ilyen csapás!... ezt nem lehet kibírni... (ájultan esik a földre.)

Herskovics:

Igy ér véget egy magyar lány boldogsága... Hát ezt is megérted, Torockó!...

(Bús magyar éjtszaka. Kint, a főútcán oláh patrujok járnak. Herskovics Salamon süvét ül bánatában, majd előkerül a Falurossza és hüpe alá vezeti Esztert. A nézőközönség odáig van a meghatottságtól. Ilyen siker még nem volt a világon. Krokírot a „Független Újság” megtámadja.)

LISZTIUS.

A Debrecen-nyirbátori HEV. megváltása

A Debrecen-nyirbátori helyi vasut igazgatósága közölte a város vezetőségével, hogy a jövőben a városi tisztviselők részére nem tud szabadjegyeket kiadni, miután a vasut az állam kezelésébe ment át.

Ezzel kapcsolatban dr. Vásáry István polgármester elrendelte, hogy állapítsák meg, mennyivel járult hozzá a város a vasut létesítéséhez, mert abban az esetben, hogyha a vasutat az állam megváltotta, az alapításkor befizetett összegeket a városnak vissza kell kapni.

Kifutó fiu

felvétetik lapunk könyvnyomdájában, József kir. herceg utca 16. Jelentkezés reggel 8 órától.

Évnyitó teljes ülés a debreceni törvényszéken

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni kir. törvényszék a szokásos évnyitó teljes ülését január 5. napján délelőtt 10 órakor tartotta meg, dr. Kesserű Lajos kir. törvényszéki elnök személyesen elnökölt, míg mellette Almássy László kir. törvényszéki elnökhelyettes tanácselnök és Preinesberger Jenő központi vizsgálóbíró tanácselnök foglaltak helyet. A jegyzői tisztet dr. Szembrátovics Gyula kir. törvényszéki jegyző látta el. A teljes ülésen megjelent a kir. törvényszék bírói és fogalmazói kara.

Dr. Kesserű Lajos kir. törvényszéki elnök az ülést a „Nemzeti Hírszék” elmondásával nyitotta meg s a megjelenteket boldog új esztendő kívánásával üdvözölte.

Rövid visszapillantást vetett az elmúlt eseményekre, a bírój karban történt személyi változásokra. Ismertette az elmúlt év ügyforgalmi adatait s megállapította, hogy az ügyforgalom 1930. évben szokatlanul nagy volt s ennek megfelelően az 1931. évi ügyforgalom ezt a mértéket teljesen nem érte el. A esőkkenés azonban számban is kifejezve jelentéktelen mennyiség és a bírói létszám csökkentését figyelembe véve a tevékenységi kimutatások adatai nem maradtak az 1931. évi kimutatások adatai alatt.

Lelkes szavakkal mutatott rá a mai nehéz viszonyokra s hangoztatta, hogy a fizetések csökkentése miatt nem szabad senkinek kedvét elveszteni, hanem úgy kell dolgozni, mintha a fizetéseket felemelték volna, vagy talán még annál is sokkal jobban, mert ezt a Haza kívánja most meg a bírói kartól.

Ezután a teljes ülés kijelölte a fegyelmi bíróságok tagjait.

A bírósági fegyelmi bíróság tagjai lettek: I. Rendes tagok: Dr. Tóth Kálmán kir. tszéki tanácselnök, dr. Tóth János kir. tszéki bíró. II. Póttagok: Rózsa Lenci kir. tszéki bíró, dr. Pa-

polczy Gyula tszéki bíró.

A közjegyzői fegyelmi bíróság tagjai lettek: I. Rendes tagok: vitéz dr. Kovách Elemér tszéki bíró, Trásy András bíró, Póttagok: vitéz dr. Herény Zoltán tszéki bíró és Telegdy K. Andor tanácselnök.

A bíróságok elnöke a mindenkori kir. tszéki elnök.

Bírósági szakértők lettek: Papolezy József erdőmérnök, erdészeti szakértő, Horváth István vegyész-mérnök, vegyészeti és féreg szakértő, Bory Gyula irógépkereskedő, gépirákszakértő, míg Faltay Pál magán-tisztviselő hatáskörét, aki már ez ideig is gabona és termény ügyekben

állandó szakértő volt, könyvszakértői ügyekre is kiterjesztette. A többi irányu kérelmeket üresedés hiányában nem teljesítette.

Ezután az elnök sajnálattal emlékezett meg arról, hogy a régi idők óta szokásos bírói esetet a folyó évben nem tartják meg, mert tekintettel a mai nehéz gazdasági helyzetre, a bírói kar helyes mérlegeléssel úgy találta, hogy annak megrendezése most nem lenne célszerű.

Végül az elnök Isten áldását kérte a kir. törvényszék ez évi munkásságára s a teljes ülés tagjait továbbra is lelkes munkálkodásra és ügybuzgalomra hívta fel és ezzel a teljes ülés véget ért.

Nem szállítják le a városháza alatti üzletek bérét

A városháza alatti üzletek bérlői együttes beadvánnyal fordultak a polgármesterhez és kérték, hogy tekintettel a nehéz viszonyokra, a város szállítsa le az üzlethelyiségek bérét. A tanácsi értekezlet a kérelmet elutasította, mert a város álláspontja szerint érvényben levő szerződéseken nem lehet változtatni. Különben is a város nincs olyan helyzetben, hogy bevételeiről lemondhasson.

A pocsolajég használatáról szóló szabályrendelet jóváhagyását megsürgeti a város

Debrecen város még 1929-ben szabályrendeletet alkotott melyben okszerűen korlátozta a pocsolajég használatát. A szabályrendeletet akkor a minisztérium nem hagyta jóvá és javításokat akart azon eszközölni. A város meg is csinálta a módosításokat és tavasszal a szabályrendeletet újból felterjesztette a minisztériumhoz. Azóta a népjóléti minisztériumban ötször is sürgették a szabályrendelet jóváhagyását, ami azonban mind a mai napig nem történt meg. Közben elérkezett a tél és a pocsolajégeket ismét vidáman felhasználják és elraktározják. A város most újból megsürgette a szabályrendelet jóváhagyását és reméli, hogy a jövő esztendőben már nem lehet lesz használni az egészségre sokszor oly ártalmas pocsolajéget.

Hirdessen a Debreceni Ujságban

A szülők Iskolája ismét megkezdí sorozatos előadásait

Dr. Balogh Béla törvényszéki tanácselnök „A törvénytelen gyermek” című tart előadást.

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A Szülők Iskolája január 12-én, kedden este 6 órai kezdettel a városháza közgyűlési termében tartja az új évben első előadását. Ez alkalommal dr. Balogh Béla törvényszéki tanácselnök, a társadalmi élet egyik igen érdekes problémájáról: A törvénytelen gyermekről fog előadást tartani.

Az illusztris előadó a törvénytelen gyermek előtételes társadalmi helyzetét ismerteti, mely az illető egyéniségét annak környezetében különleges megvilágításban mutatja be, holott a társadalmi érvényesülés elé elvileg nincs akadály gördítve. Ennek eredményeként a törvénytelen gyermek nevelési rendszerénél esedéges előálló hiányok erkölcsi zűllést eredményeznek, aminek fényes példáját a fiatalok bűnözők statisztikája adja. Jogi szempontból megvilágítva a törvénytelen gyermek helyzetét, a legnagyobb hiba ott áll elő, amidőn a természetes atya az eltartás költéseit igen sok esetben csak fény-

szer után bocsátja rendelkezésre s ez a körülmény a gyermek erkölcsi életében szomorú következményeket von maga után.

Az állam és társadalom erkölcsi kapcsolatainak lazulását eredményező káros behatások ellen a rendelkezésre álló eszközök igénybe vételével védekezni kell. Ezen a téren az állami gyermekmenhelyek, a Patronázs Egyesületek áldásos ténykedését fejtenek ki, melynek eredményeként a törvénytelen gyermekek nagy százalékát mentik meg az elzárástól és megfelelő nevelési eljárásai az állam hasznos polgáraivá nevelik azokat.

Az előadást — mely iránt a közönség részéről már is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg — a Máv. Egyetértés Dalegyeténének énekzsáma vezeti be. Belpótdíj nincs. Az érdeklő szülőket és nevelőket ez uton is meghívja a törvényhatóság Iskolánkivüli Népművelési Bizottsága.

Bombi

Írta: Szalacsy Rácz Imre.

Ott hallottam ezt a szót is, ahol olyan vígan aratott a halál, mint vig legények a ringó buzatáblában. Az utolsó nagy napok leszámolásában a végül rugták az olaszok. Mindent kockára tettek, mindent megpróbáltak. Ha kellett, feláldozták a maradék utolsó is, hogy a győzelmet kiszikarják. Olaszt és magyart golyóval szórattak végig, csak a sikert biztosíthassák.

Nagy repülő támadást várt Motta di Livenza. A frontnögötti városka egyébként olyan volt, mintha mi se történe alig néhány kilométernyire a falaitól. A lakosok ették, ha volt mit, nevétek, ha kedvük úgy hozta, csupán néhány romokban heverő ház mutatta, hogy a háboru keitős lézépén él az ember.

Mikor pedig távolról felbugott az olasz repülőraj pokoli muzsikája, akkor olyan felfordulás és fejtelenség vette elő az embereket, melyhez fogható ember le nem írhat, csak átélhet. Az utolsó idők borzalma volt végig a városban. Boiond és örült volt mindenki. A katonákat megörjítette a lakosság páni félelme. A lakosokat pedig esztelené tette a biztos halál előtti remegés.

Csak a hatalmas Caproni gépek usztak büszke méltósággal az égen, mintha boldog játékot üznének a fellegekkel. Usztak a gépmadarak és

szórták a halált kegyetlenül civilre és katonára egyaránt. Házak omlottak össze, mint játék homokvárak. Emberek fordultak fel, mint száraz kárók a forgószeleiben.

Az utcák örült zsvajjal, jajjal teltek meg. Hajukat tépő asszonyok, vésítő gyermekek és sápadt katonák mindenütt. Zengett a szörnyű pokol, mintha lakodalmát tartotta volna a sátn.

A város szélén álló elhárító utagek futváltak a srappel, gránátot a hatalmas szörnymadarak ellen s a lövedékek gyilkos magva visszahullott a városra. Egy-egy kémény védelme mellől csörgő géppuskák szórták a gyújtó golyókat minden eredmény nélkül a vígan köröző repülőik felé.

Az idegeket tépő zajok üvöltésben és robbanásban hallotta az ember a saját szive minden dobbanását.

Ott állottam a téren, a templom tövében. Hátam a falhoz támasztottam és ösztönösen olvastam a szivem verését. Revolverem kemény agya a börtáskán keresztül kocogtatta a templom falát. Elöttem és körülöttem rohant, futott és üvöltött az ember. A környékbeli házak pozdorjává törve omlottak össze s ahol előbb még négyemeletes palota volt, ott a következő pillanatban csak porzó, füstölgő körtörmelék maradt. Már nem is kaszát, de aratógépet állított be a halál.

Mig a szivem verését számoltam, néztem a fejem felett köröző pokolmadarakat. A gránát és srappel robbanások apró, fehér felhői között bu-

tosan, sértetlenül usztak. Ugy éreztem, hogy soha se lesz vége a szörnyű ítéletnek és sokszor úgy éreztem, hogy örök idők óta folyik az agyamat tepő koncert.

Fordult a templom el — süvöltötte valaki olyan hangon, ahogy csak a kétségbeesett ember tud kájában kiáltani.

Oda néztem. Két szanitec hordágyon sebesültet hozott. A szerencsétlenek most aztán nem tudták, hogy mit csináljanak, merre menjenek, hiszen mindenütt egyérmán érbelte őket a kiszámíthatatlan halál. Letették a hordágyat és mellém állta a templom falához. Az egyik remegő féltelmében szörnyű káromkodásra ragadtatta magát. A másik lesunyított fejével olyan kicsire összehúzta magát, hogy úgy nézett ki, mint egy rossz gombolyag. A sebesült pedig véresen jajgatott a lábam előtt.

— Mért nem viszitek innen ezt a szerencsétlent?! — fordultam a szanitécekhez, — hiszen itt elvérzik...

A két ember ijedten nézett össze, aztán rám tekintettek olyan könyörgő szemmel, mint a vágóhidra viit tejbornyu a kés csillogása előtt.

— Alásan jelentem, azt se tudjuk, hogy merre vigyük. Összelőtték a félvárost. Mindegy, hogy hol fordul fel az ember... — szólt végre a káromkodós.

— Legalább kössétek be a sebet... — mondtam engedékenyen, de tovább nem folytathattam, mert szemem szám tele lett köpporral s magam is

elnyultam a köves földön. A szomszéd házat tette a földdel egyenlővé egy bomba. Mire felnyitottam véres szemem, se a sebesültet, se a szanitéceket nem láttam. Feltápaszkodtam és megpróbáltam gondolkodni. Az ijedt ember eszével arra a megállapodásra jöttem rá, hogy két helyre nem csap a bomba. Ott maradtam.

Az épületrésszel teleszórt utcán asszonyok csapata futott keresztül. Utánuk trén katonák loholtak, majd olasz foglyok, akiket alig egy óráig hoztak hátra az első vonalaktól. Szabadon futottak, menekültek. Egy eltévedt huszár ordonánc lovastól együtt vágatott át a romokon, de látta rajta, hogy ő maga se tudja, hogy hova, merre. Mindegy, csak előre, csak mozogni ebben a szörnyű egérfogóban, melyre felülről hull a piros ménkő, a szörnyű, véres halál.

Azán egy vén asszony rohant el előttem balkezében egy üres fazekat szorongatva, mintha attól várná a menekülést. A romokon keresztül két kis gyerek mászott felém. Ezeknek a gyermekeknek a szemét soha se felejtem el. Annyi irtozatot, olyan mélységesen borzongató félelmet én még nem láttam, mint ezeknek a kicsi gyermekeknek a szemében. Egy fiúcska és egy kis leány. Ketten együtt ha tíz évesek. A leányka vezette a fut. Futni akartak ők is, de a törmelektől alig tudtak lépni. Folyton az eget nézték és minden lépten felbuktak. Már-már átvergődtek a romokon, mikor újabb fűlsiketű robbanás

Dilettánsok rohama irodalomban, művészetben, politikában

Azok, akik mai magyar élet hibáit, gyöngeségeit, bajait keresik, talán nem is sejtik, hogy mennyi bajt és szerencsétlenséget okoz a dilettánsoknak az a mértékeltelen elszaporodása, amely a magyar közélet minden ágában szinte fantasztikus méretekben jelentkezik. Részben a gazdasági válság okozza talán, hogy az emberek, akik nem tudnak másként elhelyezkedni, azt mondják magukban: *elmegyek írónak, mert ha máshoz nem, az irodalomhoz bizonyosan értek.* A dilettánsok abból akarnak megélni, amiből az igazán hívatottak se tudnak — szinte elkecseregetett duhvel vetik rá magukat az irodalomra, színházra, politikára, s legujabban a közgazdaságra is, ahol, úgy látszik, kiemerítetlen szűz területeket vélnék felfedezni. Nincs nap, hogy a szerkesztőségek ne tisztelnék meg legalább öt reform-tervvel, közgazdasági elmefuttatással, s nem mulik el délután, hogy legalább öt alanyi költő ne hozna közlésre egy kötet verset.

A nyomtatott betű utáni bódulat, tragikus sóvárgás valósággal elepeszté ezeket a szerencsétlencéket s ha a szerkesztőségi barrikádokon összeomolnak elszánt rohamaik, akkor legrosszabb esetben maguk próbálnak lapot alapítani. Végeredményében ők az ügyesebbek, ők tudnak jobban törtétni, érvényesülni s ezzel egymagában véve lenyomják a nyóvót. Önmagukról, eszközeikről, harci modorukról nem lesz ér-

dektelen néhány képet ide vetíteni.

Újság, amelyet egyetlen „író” tölt meg

Új év után valahonnan a hátszélről új lapot hozott a posta. A címe „Tárogató”, szerkesztője egy jóindulatu tanító bácsi, aki nyilván azt hiszi, hogy univerzális irodalmi zseni. Elejétől végéig maga írja a lapját. Övé a regény, a tárcsa, a bevezetés, az egyfevónásos irredenta szöveg, ő csinálja a keresztrefjvényt, a humort, aforizmat, s tőle közöl a „Tárogató” 16 verset. Köztük ilyeneket:

KATÓ.

Ha ezt a nevet kimondom: „Kató”
A vérem tüzel, a szívem dohog.
Híenkor látom, hogy élni jó,
Híenkor érzem, hogy boldog vagyok.

Ez egy vers. A legszellemesebb aforizma pedig így hangzik:

„Mi a nyelv? A leggonoszabb állat a földtekén!”

Ez az újság ötezer példányban jelenik meg. A dilettáns-író nyilván remekül keres. Közben Szabó Dezső, — aki mégis csak páratlan magyar zseni — szalonát eszik chédre.

Félezer alanyi költő Debreczenben

A dilettantizmus virágzása Debreczenben szinte csodálatos méreteket öltött. Az egyik irodalmi beavatott szerint Debreczenben legalább félezer ember ír verseket. A titkos drámaírók száma

eléri az ötvenet s bár borzongás nélkül nem is lehet rá gondolni, hogy mi lesz legközelebb a Színpártoló Egyesület színmű pályázatán, amelyre 58 darab érkezett be. Mit kell szenvedni a bírálóknak, míg ki tudják választani azt a 2—3 darabot, amely felülemelkedik a dilettantizmus nivóján.

A poéta, költőnk, meg nem értett lírikusok szinte csoportostól vándorolnak a három debreczeni szerkesztőség között. A negyedikbe be se mennek, mert ott magukfajta dilettánsok irnak újságot. Egy címfestőmester, két kiegészítő és egy gyógyszerészgyakornok csinálnak lapot.

Van poéta itt, aki házról-házra járva, maga árulja a verseit. Mi több, el is adja őket. Az igaziak, a hívatottak nem tudnak boldogulni tőlük.

Budapestben olyan vers-infláció van, hogy ma már a „Nyugat” szerint a műkedvelő költők tartják el a haladó nyomdaipart. — Van külön folyóiratuk: „Szivárvány” cím alatt, amely mindenkinek a versét leközi, aki előfizet a lapra. Vannak ügynökségek, amelyek vállalják, hogy díjazás ellenében nyomdafesték alá segítik a lírai remekműveket. Hogy hol, az nem fontos. A lényeg az, hogy mindenki megérezze egyszer a festékszagot s az elme-mű végigfusson a rotációs hengereken, mert, mint az egyik lírikusnál olvassuk:

— ... gépek hörögnek az iz-
zadt levegőben, átkozott költő,
ki vattát dug fülebe.

Műkedvelők a rivalda előtt

Külön műfajt alkotnak a műkedvelők s itt Debreczenben igen szépen virágzik ez a fajta dilettantizmus is. A színház tönkre

megy, a színészet napról-napra tengeti életét, a színház üres, de nincs nap, hogy legalább két-három műkedvelő színelőadás ne lenne a városban. Ezeket persze zsufolt ház, csinos bevétel és minél alacsonyabb nivó a lényeg.

Minden szülő szentül meg van győződve róla, hogy az ő lánya legalább is *Jeritza* Mária, vagy rosszabb esetben *Bajor Gizi* s minden 18 éves fiatalember biztos benne, hogy hozzá képest Conrad Veidt tehetségtelen kezdő.

Ha a színházat meg akarják menteni, ideje lenne már korlátozni a műkedvelők működését is, amelyre ilyen mértékben semmi szükség nincs.

Dilettáns honmentők

Legujabban aztán felvirult a közgazdászoknak, politikusoknak is. A honmentésnek és a szakértésnek legalább olyan konjunktúrája van, mint a versírásnak, azzal a körülménnyel súlyosbítva, hogy ezekre a politikai röpirat-gyártókra hallgatnak is az emberek, míg a költők véleményével — enyhén szólva — nem törődik a kutya sem.

A politikai program-gyártásnak meg van a jól bevált receptje is. Nem kell hozzá még ész sem. Elég elővenni a sablont: titkos választójog, valutareform, hitelkérdés, földreform, adóleszállítás. Ha nagyon egyéni akar lenni

Tűzifa, köszönek!

I-ső rendű áruk
jutányos áron és pontos kiszol-
gálással szereshetők be a „Turul”
fatelepen. Böszörményi ut 2. Mes-
ter u. végén. Telefon 12—91.

rázta meg a várost. A robbanást követő csendbe belesivített a két kis gyermek eget verő sikoltása:

— Bombi! Bombi!

A hang felé néztem és belém fagyott még a félelem is. A két gyermek véresen feküdt a romokon, csak a kétségbeesett ordításuk árulta el, hogy még van bennük élet. Mire amnyi erőm jött, hogy meg tudtam mozdulni, már valahonnan katonák szaladtak a gyermekekhez. Idős, nagy hajszu honvédek, akik otthagyták a sikoltó gyermekszóra a biztos védelmet. Ülbe vették a két kis olaszt és vitték a templom felé. Utánuk támo-lyogtam és akkor éreztem, hogy tesztet a lábam, mint a nyáirtaléval. Legnyomás ért.

A vén honvédek olyan szeretettel, becézéssel vitték a két gyermeket, mintha a sajátjuk lett volna.

Az egyik, aki a leánykát vitte, rászolt a gyermekre magyarul:

— Mi az áldásnak mászkáltok ebbe a pocské időben? — mintha csak azt mondta volna, hogy ne mászkáljatok az udvaron, mikor szakad az eső. A leányka nem értett persze a szóból semmit, csak véres kezét emelgette, melyről hiányzott három ujjja és úgy sikította:

— Bombi, bombi!

— Nem baj, lányom, majd begyógyul, — mondta a vén honvéd és sietett a társa után, aki a fiúcskát már a templomba vitte be.

Bevánszorogtam én is. A templom földjére tették a két gyermeket, akik

most már csak nyöszörögtek.

— Elő a pólyát, komám, — szólott az a honvéd, aki a kis fiút hozta el. Ismerős volt a hangja, jobban odanéveztem, hát az én előbbi szanitécém, aki olyan keserves cudarul elkáromkodta magát ott a templom tövében. Fogányomak, lelketlenül tartottam akkor, de most minden bűnre tudtam volna bocsánatot adni.

Kívül zugott a pokol és bent a templomban két vén honvéd az ellenség gyermekeit köztözte.

— Mért vettek le a karjukról a vöröskeresztet, öreg? — kérdeztem a munkában levő két vén honvédet. Csak most vettek észre. A káromkodó rám nézett s úgy látszik megismert ő is. Nem is a kérdésre válaszolt, hanem azt mondta:

— Elvittük a pasit, már jó helyen van. Tetszik tudni azt, akit az előbb hoztunk. Majd a gyerekekhez fordult és azokat vizsgálgatta:

— Ne kuncogjatok már, hát elhiszem én úgy is, hogy fáj. De a ti fajtátok lötte...

Aztán a társához fordult, aki a kis lányt köztözte:

— Ne sajnáld a pólyát, komám, mert még elvérzik az a kis eladó.

A saját pácienséhez is odafordult egy hófehér kötéssel, mondván:

— Lássam csak a lábad, kis ecesém. Ezt biz alaposan eltalálták, nem hiszem, hogy ámbudálni nem kell. De majd meggyógyul, mire megházasodsz.

A két gyermek szemmeláthatólag

megnyugodott, mikor látták, hogy gondosan, szeretettel kötözik őket.

— Mert olyan népség ez, kérem alásan, hogy akkor mászik az utcára, mikor legnagyobb a baj. Nem hogy otthon ülne a székin...

— Fő az, hogy sikerült, — szólalt meg a másik öreg csont is végre, míg utolsó nagy szuszogások között köztözte ügyetlen, nagy durva kezével a pólyát.

— Maguk szanitécék? — kérdeztem a rövid csendben.

— Már mint mi?

— Igen, maguk.

— Hát mi az áldás volnék, ha nem az! — nézett rám botránkozva a káromkodó.

— Itt Livenzában?

— Itt.

— Már a második esztendeje, — mondta kiegészítésként a másik is.

— Kórházban. Sok itt a beteg, sebesült nagyon. De mégis jobb, mint az első vonalban.

— Csak azért, mert egyszer láttam vöröskeresztet szallagot a karjukon, máskor meg nem...

— Jaj, vagy a veres kereszt. Majd elfelejtettem. Hát van nekünk egész rendes pántlikánk, mert hát verterek vagyunk. Hanem az előbb azt mondta a komám, mikor azt a másik sebesültet vittük, hogy jobb lesz, ha letesszük azt a keresztet, mert a digó még észreveszi, a piros jó célpont, aztán idesug. Így hát letettük, de most nem is járt úgy a golyó az utunkon, — magyarázza az öreg honvéd áldott

naivsággal, míg a társa ennivaló jámborsággal hajtogatja a fejét, hogy valóban úgy van minden.

— Mert olyan istentelen nép ez az olasz, hogy képes a saját fajtáját öszszelóni, mint itt is a példa, hogy az a, — de itt aztán megállott, széjjel nézett, aztán kellő áhitattal levette a sapkáját és úgy mondta:

— Még majd eltévesztem, hogy templomban vagyunk. Egy csepp hujja, hogy kicsuszott a számon, pedig hogy katolikus ember vagyok, igaz-e, komám?...

— Még pedig vallásos, most is megtartja ez a pénteki böjtöt, inkább egy falatot se eszik, semminthogy húst egyék...

Kint mintha elvagták volna a pokoli zajt, ropogást, lövöldözést.

— Haza mentek, — mondta az egyik vén honvéd.

— No, komám, most már aztán aul! — szólott a másik, aztán ülbe vették a két idegen gyermeket és elindultak velük a kórház felé. A leányka, aki sok vért vesztett, már önkívületben volt és egyre azt hajtogatta:

— Bombi, bombi, bombi... — a vén káromkodó honvéd pedig vizsgálgatta a lázas gyermeket:

— Nem baj, lányom, majd meggyógyul a kezed...

Én pedig glóriát láttam a két viharvert, öreg, csupaszív honvéd feje fölött, amint a két idegen gyermekkel a karjukon tempósan tépkedtek a „spítál” felé...

malaki, ajánlhat Grundmarkot, nemzetközi valutát. Az ötvenegy pontos lionmentést bármely nyomda kiadja 80 pengőért, ha sikerül belőle elsózni 80 fillérjével 200 példányt, a tisztelt szerző keres 80 pengőt és a hazának már úgy is mindegy.

A dilettánsok rohamának visszaverésére persze nyílt, bátor kritika, komoly bírálat és egy kis merészség kellene. Csak éppen az a baj, hogy ebben az utóbbiban ma a csonka haza határain belül mindenki — dilettáns.

(mars.)

Aldozatkészség

Az utóbbi időben gyakran szemünkre vetik, hogy hystheriások, neurasthénások, betegek vagyunk. Hát bizony — mitagadás — azok vagyunk, betegek, beteg a társadalom, a család, az egyén. Csoda-e ez? Az volna csoda, ha nem volnánk betegek ma, — amikor a válságok válságának már a Csimborasszóját éljük, — amikor mindenkit a holnaptól való félelem gyötör, a bizonytalanság fantómia kísért, amely rosszabb, a legrosszabb bizonyosságnál is, amikor — ugyszólván — életbázisunk legutolsó cefatjait rángatják ki alólunk, — amikor az élet már úgy össze-vissza pofozott bennünket, hogy egy jól irányított konck-outtal már csak a száraz keneyeret ütheti ki szájunkból, — amikor tépett idegekkel, bomlott agygyal, meghasonlott lélekkel már csak egy hystherikus, örfjögő danse machreját járják az életnek.

És ezeknek aldozatkészségről beszélni? Az aldozatkészség valóban szép szó, magasztos fogalom, de nem akkor, ha azok, akiknek mindenük van, ordítják a fülébe azoknak, akiknek semmiük sincs.

És mindig ugyanazok ugyanazoknak! Az aldozatkészség már imponderabilitásá vált. Az emberek lelki-anyagi aldozatkészsége kimerült és esődtől mondott.

Aldozatkészséget ma kívánni, kérni, követelni nem lehet, legfeljebb kifosztani lehet őket a semmiből. Vagy lehet nemesebb érzéseket kicsiholni az olyan szivből, amelyik korgó nyomor fölött dobog és sápadt, meggyötört, agyonhajsolt, fáradt asszonyért vagy éhező, didergő gyermekekért vérzik.

A gyermekekért, akikre az élet fojtó fagyos köde ma olyan korán rázsibbad, szürke, hamuesőt hint a didergő kicsi emberpalántákra és nem hagyja őket bimbóba fakadni, virágba borulni és magas sudár termőfába szökkenni. Akiknek az életből hiányzik a gondatlan, gyermek-örömlök sok-sok apró-cseprő, de soha el nem felejthető édes illúziója. Akiket a gyermekmesék helyett az életben vivandó örökharcra kell kioktatni a szülőknél, hogy ne álljon felháborodva és értelmetlenül, ama életjelenségek előtt, amelyek mind az erkölcs és az igazság ellen való. Mert fájdalom nagyon is sok ilyen találkozás vár rá az életben, amikor látnia kell, hogy semmi sincs úgy, minden másképen, sőt ellenkezőleg van, mint ahogy lennie kellene. Milyen szomorú, hogy az édesanyának ma ezzel a lelki felvértezéssel, edzettséggel kell szárnyrabocsátania gyermekét.

Csoda-e, ha ma már nem fáj egyik szívnek a másik szív fájdalma, sőt egyik szív a másik fájdalomán keresztiül szerzi meg a maga örömeit? Ma minden ember úgy meg van rakva, terhelve gondokkal, fájdalommal, hogy nem fér el rajtuk a másik gondja és fájdalma. Akiknek pedig nincs gondjuk és fájdalmuk, nos, azoknak szívük sincs.

Valamikor mindenkinek volt. Min-

denki áldozatos, imádságos lélekkel áldozott a hazáért. Apákat, fiukat, hitveseket, testvéreket, szívük vérért, könnyeik hullását, aranyat-vasért, rezes-bádögért, mindent, mindent, ami volt és amit lehetett.

A hazaszeretet magasztos fogalmát lélekben odahelyezték a legszentebb, az Istenszeretet mellé.

Könnyebb volt akkor mindent odaadni, mint ma lassú, emésztő sorvadással haladni a biztos, szomorú vég felé.

Azután lassan ránszakadt a keserű csalódás, a nagy kiábrándulás, jöttek a nagy eltulodások, a nagy igazságtalanságok. A kezek ekkor már ököbe szorultak, ma sem nyíltak ki, a szívek jéggé fagytak, nem, nem jéggé, a jég még megolvadhat, de kövé dermedtek. És lassan kialakult a mai egocentrikus, agyonmotorizált világforma, amelyben senkisé boldog, de még csak nyugodt sem. Az embereket két súlyos eltéphetet-

len és elszakíthatatlan bilincs verte béklyóba. Az anyaglasság és a testiség bilincse, korunk életének két legpregnánsabb tényezője.

Az emberek rejtett lelkiarcukra sötét átláthatatlan fátyolt borítanak és nem akarják meglátni a magasabb utakat, a tisztultabb élet felé nyíló perspektívákat, bűnös földi arccal a földreborulnak s csak egy istenük van és ez Mammon, a pénz, a pénz, a pénz, ez mindent pótol, ezt nem pótolja semmi sem. Rablott életet élnek rablott halállal is halnak meg.

Elfordultak Istentől és elvesztették a kereszt szent szenvedésének erejét. Isten méltán haragszik reánk és sújt minket, de még mindig nem érdemünk szerint, mert akkor már régen elseperte volna a föld színéről ezt a gyűlölködő, szeretetlen krisztustian világot.

Ferschinné Karácsonyi Zinka.

Nyomor könnye, szegénység bánata az utcán

Beszélgés az utca szerencsétlen szegényeivel és nincstelen nyomorgóival

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A téli égen nehéz, ómos fellegek usznak. A szürke házak felett fekete variák károgyva huznak a város közepe felé. Az utcákon rongyos, soha nem látott külsejű, fáradt, ches emberek ödöngenek. 1932. Nagy idő óta nem volt a magyar ég alatt ennyi bánat ennyi szomorúság és ilyen méretetlen nyomorúság. Nyomorúságos jelen és kilátástalan jövő. Olyan az utca, mint hogyha a világ éjjeli-menedékhelyéről minden rongyos ember mi közénk szívárgott volna.

És most elindulok, hogy nagy vonásokkal karképet fessek arról az életéről, melyet valamikor a történelem a gazdasági válság-korának fog elnevezni. Pereg a film és a rongyos, hervadt arcu, éhségtől csillogó szemű szereplők megkezdik a felvonulást.

A gyermek

Ketten ödöngenek az utcán. Egy nagyobbacska kis fiú, lehet úgy hét esztendő, kézenfogva vonszolja magával a kis hugát, aki nem több öt esztendőnél. A kis fiú fején levitézlett, szutyakos katonasapka van. Ruhája egyetlen kabát, melynek lyukain keresztül fűtyöl a téli szél. Topánkája alig több a rongynál. Amint fogja kis huga kövérkés, hidegtől kékre duzzadt kezét, érzem, hogy ez a két szerencsétlen esőcsépg a szíve vérével melegíti egymást. A kis leánykán színhagyott simisapka, egy nagy kendő s valami rongyból készült cipőcske van. Az arcuk tiszta. Szemük ragyogó, mint a gyíké és száruk örökösen egyet csacsog:

— Tessék adni egy kis kenyérre valót!

Nyíltan, leplezetlenül, ösztönösen koldulnak. Mindenkit megszólítanak, mindenkitől várnak, remélnék valamit. És ha a nazvok észrevétlenül mennek el mellettük nem duzzognak, nem sópáncódnak, gondatlan gyermekőségük balga bizalmával új járókelőt szólnának meg:

— Tessék adni egy kis kenyérre valót!

Én ismerem ezeket a gyermekeket még tavalyról. Ugyanaz az arc, ugyanaz a szerencsétlen ruházat és ugyanaz a hang. Az elmúlt évben még a Simonyi ut elején voltak poszton ezek a kis éhes koldusok és ma a kis ázótt szürke verebek a Főutca fényes kirakatai előtt leselkednek az emberi szív kenyérmorzsiáira. A kis fiú hozzámvonszolja a kis leányt és halom a szivettépő, legszörnyűbb gyermek-muzsikát:

— Tessék adni egy kis kenyérre valót!

— Hát ki vagy te, kis öcsém?

— Én kérem koldus vagyok; kéregetünk!

— S honnan kerültél ide?

— Arról ni! A Nyuláról jöttünk!

— És miért koldulsz te?

— Mert anyám beteg! Apám meg régen meghött, vért köpött szegény!

— És mennyit koldulsz össze egy nap?

— Nem tudom! Anyám szokta megolvasni, mikor hazamegyünk!

— Miért hurcolod magaddal a kis testvéred?

— Hát csak azért, mert ha otthon hagyom, egész nap bög! Szeret ez csavarogni!

— Aztán cukrot szoktatok venni?

— Nem szoktunk! Nem szabad! Van egy bót, ahol minden héten egyszer szoktunk cukrot kapni!

— Mikor szoktatok hazamenni?

— Már nem soká megyünk, mert este lesz!

Valamit adok nekik; a ficska meg nézi, zsebre teszi, de nem mondja, hogy köszönöm. Elvárja, természetesen tartja. Elvárja, természetesen tartja, hogy kapjon. Köszönettel, úgy érzi, nem tartozik. Talán igaza is van. Utánuk nézek és egymás után három ember meggyel mellettük, aki nem hallja a szívet bolondító kérelmet:

— Tessék adni egy kis kenyérre valót!

Aztán az utca elnyeli előlem a két csepp-embert, hogy holnap valamelyik utcasarkon ismét a fülembé zengjen szavuk:

— Tessék adni egy kis kenyérre valót!

Az asszony

Olyan, mint egy gyalogjáró kopott varju. Szürke és fekete a ruhájának a színe, vagy ennek a kettőnek a keveréke. Nem loncosos, nem piszkos, de messziről ordít róla a szörnyű nyomor. A karján rongyból készült szatyor fityeg, melyből hulladék, főzélkéféle kandikál ki. A Csapó utca felől jön. Nyilván a piac oszlása után tarlózott. A sarkon megállt, ott állottam én is. Én még ennyi bánatot ember szemében nem láttam. Ennyi keserűséget, ilyen némán zokogó nyomort csak ez a kor róhat ember arca. Tépelődvé állok: megszólítsam, ne szólítsam? Nehéz a bundában álló embernek a félig fagyott testü emberhez úgy szólani, hogy annak ne fájon. Elszánom magam:

— Tessék megengedni, kérdeznék szeretnék valamit.

Tjedten, rebtenten néz rám. Mint-ha nem értené a szavam. Aztán meghatottan mondja:

— Tessék parancsolni, kezét esőkolom!

Most már megbántam, hogy megszólítottam. Nagyon szégyenlem magam. De már benne vagyok, hát folytatom.

— Ugye- a piacról jön?

— Igen kérem szépen! Ott szedtem össze ezt a kis hulladékot! Megmosogatom, megtisztogatom, aztán megfőzöm. Kaptam néhány szem krumplit, három, négy hagymát, sárgarépat ez is valami.

— Minden nap jár a piacra?

— Minden isten-adta nap! Ehehhal-nánk, ha legalább ezt nem tudnám megcsinálni.

— Családja van?

— Három gyermekem van! Az uram munkanélküli, nincs is Debrecenben. Már egy éve, hogy nincs itthon!

— És maga más munkát nem kap hatna?

— Jártam én tekintetes ur, mosni, takarítani, de most már nem keliek! Nem kapok munkát!

— Miért nem jelentkezett munkanélküli-segélyre?

— Jelentkeztem én, azt mondták a nagyságos urak, hogy majd én is kapok. Fel is írták a nevem. De addig is élni kell.

Aztán elhalogat, széjjel néz, menne is, nem is, mintha várna még valamire, olyan bizonytalan, mint az egész élete. Aztán azt mondja:

— Ha most itthon volna az uram, talán könnyebb lenne. Férfi ember hamarabb kiábrítja ezt a segélyt is.

— És a lakás?

— Lakást kapunk. Nem házmeszteri, de olyanféle. Arra nincs panaszom. Egy kis fám is van még, addig talán elég lesz, míg a város ad másikat.

— Valamivel segíthetnék?

— Jaj, nagyságos ur, jó volna; másást, vasalást vállalnék, de csak úgy, hogy házhoz menjek. Szap panra, fára nem igen volna pénzem.

Aztán meggyeztünk.

Fürdőn, az élet örömeinek derűjével az arcán indult a Hatvan utca felé. Most már a járása is más volt, szinte érzett rajta, hogy érdemes élni. Ugy vitte karján a szatyorba lévő hulladékot, mint valami királyi kincseket.

Még a nap is előbújt a fellegek mögül. Csak a Nagytemplom tornyán károgtott keserűen egy varju: Kár, kár, kár...

Sz. R. I.

Bikszádi gyógyforrásvíz

gyomor és bélhuzam, epe- és hughólyag, valamint a légzőszervek burnos megbetegedései ellen a legjobb

KITÜNŐ BORVIZ!

Használat előtt kérdezze meg szakorvosát. — Eredeti töltésnél a palack dugójának mindkét végén „BIKSZÁDI VIZ” bélyegző beégetése olvasható!

KAPHATÓ MINDEN

JOBB FÜSZERÜZLETBEN.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a napilapban meghirdetni. 10 szó 50 fillér, hirdetés feladási helye: utca 3.

SITVÁRI KRÓNIKA

A Debreceni Újság-Hajdúföld diákrovata

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

JÖVŐ VASÁRNAP DELUTÁN OSZTJUK KI A SZELLEMI DEKALON PÁLYAZAT DIJAIT

A Szellemi Dekalon Pályázat díjait január 17-én, vasárnap délután osztjuk ki József királyi herceg-utca 16. szám alatt, a Keresztény Nemzeti Liga nagytermében.

Az ünnepélyes díjkiosztásra a pályázat minden résztvevőjét hozzátartozóikkal együtt meghívjuk.

A helyezési sorrendet jövő vasárnapi számunkban közöljük. Díjat nyernek: Aezél Anna ST III., Beregszászy Nagy Lajos RG VII., Balogh Zsigmond RG VI., Balogh Béla KG VIII., Bornemissza Dénes K III., Cserta Irma ST IV., Cserta György KG VIII., Csurka Tibor RG VII., Csomor Gusztáv RG VII., Csomor András RG V., Csatári-Szűcs Béla KP IV., Dóczy Béla RB VII., Dienes Barnabás RG VII., Faragó Sándor KG VIII., Giday Hajnalka DT I., Giday Endre RG VII., Giday Kálmán

RG II., Józsa Irén ST II., Karmazsin Ilona ST V., Kriszta Ilona ST V., Kriszta János R VII., Komka Tibor KG VIII., Kuzmiák Miklós KG VIII., Lengyel Ica DG V., László Katalin Kisújszállás VII., Lavotha Béla KG VIII., Lavotha Lucia KG VII., Loós András R VII., Megyery Béla RG VII., Megyery Lajos RT V., Miklóssy Dezső RG V., Molnár Erzsébet ST II., Maday Pál R VII., Maday Piroška DT V., Mokrolovszky Ilona ST III., Mokrolovszky Miklós KP IV., Németh Lajos RG VII., Nagy Károly KG VIII., Nagy György RG VII., Poszler Jenő RG VIII., Révész Gabriella DG VII., Rácz István RG V., Romoga Gyula KP IV., Rásó Mária SP III., Rásó Anna SP III., Sófaly Zoltán RG VI., Specht Anna ST III., Szilágyi László RG VII., Szalkay Károly RG VII., Szoták Mária ST V., Szilágyi Erzsébet ST V., Zsalkovits György.

Tíz év múlva

— Elbeszélés —
Írta: Bakó Elemér.

Nyár volt. Tikkadt, szomorú nyár. Parázsló forróság ömlött a földre. Az országút mellett meredező hatalmas nyárfáknek alig-alig volt valami árnyékuk és a tikkasztó, déli forróság ránehezedett a mezőre, mintha minden érzést, vágyat el akartna ölni rettenetes súlyával.

Az országúton egy magános, becsent arcú ember bandukolt. Ruhája csupa rongy és piszok: lábán egy ócska csizmaszár látszott, melynek azonban feje nem volt és így a lábfeji szennyes rongyokba volt burkolva. A ruházat azonban még csak megárt volna! De az arca rémesen nézett ki. A sűrű szakáll és bajusz teljesen elföldte a vándor arcát, az a kis rész pedig, ami szabadon maradt, oly kegyetlenül végig volt szántva a mely gondbarázdákkal, mintha valami láthatatlan kéz Lüntetésből tevődött volna ki. Rádásul pedig a szemöldökök felett, a homlok egész szélességében hosszú, egyenes sebforradás piroslott.

A vándor tehát ment, bandukolt tovább. Néha megállt, megörölte verejtékes homlokát s ilyenkor az ujja oda-odatévedt a szemé gödrébe. Megtört fényű szeméből lassan szivárogtak a könnyek. Majd egyszerre nekidől az egyik fának és zokogni kezdett nagykeservesen. De nem esoda! Előtte állott László király városa, Nagyvárad. Tíz éve éppen, hogy utoljára látta! Teremtő Isten, hogy megváltozott errefele minden! És ez a változás alig hagyott meg valamit a régi világból, a megszokott kedves életből. Mindezt végig gondolni oly fájló volt a szerencsétlen számára. Örülni szeretett volna, oda kiáltani mindenkinek: itthon vagyok... hazajöttem ismét! De valami nem engedte. Mintha egy láthatatlan kéz vasmarokkal szorította volna a lelkét, nem tudott örülni, fásult, szomorú maradt és csak zokogott tovább

meg-megcsukló sirással.

Egyszer elapadt a könnye, megtörte a szemét és ingatag léptekkel megindult a város felé. Alig érte el a forgalmasabb utcákat, rögtön szemébe ötlött az a sok idegen névtábla, az a sok bántó idegen szó, mely a fölé lépten-nyomon megütötte. Most azonban nem sokat törődött ezzel. Élénken, amennyire csak lábai engedték, sietett a régi nem látott szülői ház felé. Elgondolta, hogy fognak örülni, ha majd belép a kis, homályos, levendula illatú szobába!

Ekkor az utca ziv: tában, az autók és villamosok forgatagában, felhízta emlékébe a válás napjait. Milyen szép volt akkor, azon az emlékezetes nyári napon a kert! A rózsák és a kert összes virágai úgy illatoztak, mintha még a távoli orosz mezőkre is utána akarták volna küldeni mindent átfigó illatukat. Amint az emlékek feltöltöttek az emlékezetébe, egyszerre csak megdobbant a szíve, lelkébe egy kedves arc világított bele. Egy kedves leányarc. A Klárikáé.

Klárikáék a szomszédban laktak. A kertjük vége éppen összenyult és mint jó szomszédok közt szokás, a két kertet egy kis kapu kötötte össze. Hányszor megtörtént, hogy amikor Klárika kint gyomlálgatott a kertben, ő átment hozzá és ilyenkor véget vetve a munkának, hosszantartó, szövevényes beszélgetésbe kezdtek. S ha ilyenkor nagyon el talált telni az idő, kijött a verendáról az örökké mosolygó arcú öregur, a Klárika apja, orrán pápaszemmel és kezében tartva az elmaradhatatlan tiszogot, mosolygó szemmel Miklós felé fordult. (mert Miklósnak hívták a vándort) és szokott tréfás modorában érdeklődni kezdett:

— Na, ti időmillimosok, miről felegetek már megint, Klári, mert csak be, anyád már régen keres! Majd tréfásan zsörtölődve folytatta: ki kell

használni az ifjuság energiáját, a feleség csak az ilyen keshedt öregeknek való, mint mi! — és közben hunyorított a szemével.

Ilyenkor Klárika lángpiros arccal menekült be az édesanyjához, de a kert végéből mindig vetett egy-egy biztató pillantást a zavarával küzdő fiú felé. Ha aztán megint találkoztak a kertben, a közös büntudat érzetével hangjában, az volt az első kérdése:

— No Miklós, mit felelt az édesapának?

Miklós, a rongyos vándor, már alig emelte a lábát. Lelkében kavargottak a régi emlékek és ő csak bámult a rohanó ember árra, melyben egyetlen ismerős arcot sem bírt felfedezni. Egyszerre azonban egy régi dívat szerint öltözött, ráncos arcu, inakönyves asszonyt pillantott meg. Olyan ismerős volt minden mozdulata, Miklós megállott és vizsga tekintettel nézett az öregasszonyra. Ugyanakkor az is megtorpant és alig vetette rá fátyolos szemét, felkiáltott:

— Miklós! Te vagy?... Csakugyan te?...

Miklós a hangról rögtön ráismert. Hiszen ez Terus néni, az ő nagynénje. — Terus néni... drága Terus néni! Én vagyok! — kiáltotta olyan hangosan, hogy a mellettük elhaladókat visszafordultak. — Hát édesanyómék?

— Édesanyádék? — s reszketett a Terus néni hangja — ők... ők eiköltöztek!

— Elköltöztek? Hova? — ütődött meg Miklós.

— Gyere Miklós fiam, gyere el hozzám, majd ott nálam... esendben... mindent elbeszélés — suttogta a néni felelet képpen.

Miklós, mintha főbe ütötték volna, egyszerre minden erejét elvesztette és mozdulni sem bírt. Szédülni kezdett. A hideg veríték kiült homlokára, agya zúgott, hogy majdnem szétvetette a fejét. Csak arra eszmélt fel, hogy az öregasszony rászólt:

— No, gyere hát már Miklósám!

Ekkor Miklós, föleszmélve, megfogta a Terus néni kezét és megindultak csendesen, így kéz a kézbe hazafelé. A férj, ki már végigszenvedte a fogság, a szökés rettenetességeit, úgy érezte, hogy most, amikor azt a jószágos simogatású kezét a magában tartja, ismét gyermek lesz, boldog, gondtalan.

Az utca rohanó, egymást lökdöső emberei pedig, amint az érdekes párt meglátták, utánuk fordultak és értetlenül meresztve szemüket, tovább siettek. Némelyik még ki is nevette az ágrószakadt vándort s a ráncosképi anyókat.

A szobában csend volt. Néha-néha támadt valami gyenge nesz. Megrecesent egy hutor, vagy talán a szőnyeg az ajtófélfén. A csendes szobát mégis olyan ilyesztővé tette a ránehezítő sötétség.

Miklós nyugtalanul forgolódott az ágyban. Lelkében egymást váltották az érzelmek; az elmult néhány óra rettenetesen meggyötörte, talán még kegyetlenebbül, mint az a tíz esztendő, melyet fenn, a szibériai pokolban töltött. Maga előtt látta a Terus néni szomorú, könnytől ázott

arcát, amint a háboru utáni esztendő Jók rettenetességeit mondja el halk, suttogó hangján.

Hogy a szülei meghaltak, hogy már mindent, mindent elvesztett. — Anyja, az a drága, kedves asszony, ki annyira bálványozta a fiát, nem bírt tovább várni. Apja, a kedves, vidám öregur pedig utána ment meg halt feleségének. De Klárika? Az a bájos, kedves kis leány, kinek a képe mindig ott révedezett a szemé előtt, mikor meg-megroggyanó lábbal vándorolt tovább a végtelen orosz mezőkön át? Hát lehet az, hogy ő is itt hagyta ezt a siralomvölgyét?

Ekkor eszébe jutott egy kegyetlen téli éj, mikor a barak hasadékan becsüvitett a szél és ő, a hidegtől meg-gémberedve ott feküdt a piszkos vakon; akkor, azon a rettenetes éjszakán álmodt látott. Mintha Klári nagy beteg lett volna, arca láztól égett, szeméfénye egészen elhomályosult, aztán egyszerre kihűlt a keze, arca halotthalvány lett; akkor... akkor hatalmasan zúgott fel kinn a dühöngő vihar és neki minden tagján végigfutott a hideg. Akkor nem hitt ez álomnak és még növekvőbb reménységgel várta a szabadulást. De az álom igaz volt. Amint Terus néni mondja, az egykori városi tanácsnok családjának menekülnie kellett és Klárika menekülés közben, egy szeltes, késő őszi éjszakán tüdőgyuladást kapott és néhány nap múlva meg is halt.

Miklós az emlékek hatása alatt teljesen kimerült. Egész teste csupa verejték volt és olyan forróság öntötte el, hogy lélegezni is alig bírt. Majd feikönyökölt, megtörölte verejtékes homlokát és körülnézett. Már derengett a hajnál, a szobába beveződött az udvaron álló gesztenyefa árnyéka és ide-oda mozgott a padlón. Az árnyékkarok hol összehúzódtak, hol meg szétterpeszkedtek s mintha ritmikus mozgással Miklós felé inteztek volna! Miklós dobogó szívvel, zavaros fejjel kelt fel, oda lépett az ablakhoz és kinyitotta. Előtte pompázott a harmatos nyári hajnálnal az egész gyönyörű, nagy természet. A fák levelein csillogott a harmat, a felkelő nap első sugarai éppen rávetődtek a közeli fák koronájára. De még nem volt annyi erejük, hogy a szemben levő hegyoldal erdőjét elérjék. Ott még kékeszürke ködfátyoltakarta a lombokat s csak a hűs szellő sejtette, hogy ott is rengeteg van.

Amint Miklós így nézte, bámulta az ismerős vidéket, mely talán soha sem tárt fel előtte ilyen teljes pompában, mint most, lelkében rettenetes tudat nyílalt bele. Mit ér ez az egész világ az ő számára egyi eszűpás után? Nem illik ő bele meggyötört lelkével ebbe a vilgba. Érdemes itt élni tovább, cél nélkül, remény, bizalom és hit nélkül? Érdemes?

— Nem... nem érdemes! — suttogta csendesen maga elé és csak nézte, bámulta fáradt szemével a végtelen eget. Majd elfordult az ablaktól és gyorsan föltöltözött. Már éppen ki akart menni, mikor eszébe ötlött: hiszen még Terus nénitől sem bucsuztam el. Halkan visszafordult, kinyitotta a szomszédos szoba ajtaját és belépett. A hófehér ágyban ott aludt Terus néni. Vonásai most nyugodtak, békések voltak. Jóságos két keze ott pihent a fehér paplanon.

Miklós lehajolt a kedves kéz fölé és megcsókolta. Aztán gyorsan kliepelt és megindult az üres utcákon keresztül.

Sokáig bolyongott, míg végre a szülői ház elé került. Megdöbbenve nézett a régi házra, mely egészen elváltozott, mióta elszakadt hazulról. De legiobban egy kis réztábla szurta a szemét. Valami idegen név volt rajta és a név előtt két kis betű jelezte, hogy doktor. Idegen schonnának a kezére jutott a kedves családi ház. Síri, zokogni szeretett volna, de

nem tudott, csak ballágot bódúitan tovább.

A nap már jól fenniért az égen, mikor Miklós a temetőhöz ért. Alig lépett be a kapun, alig nézett körül, rögtön látta, hogy a temető most sokkal nagyobb. Csupa ismerős, új név a fejfákon és sírköveken. S amint körülnézett, látta, hogy ebben a temetőben, hol minden ami szép és jó volt a régi életben, el van temetve. A virágok kibontakoztak s szirmaikat még szebbé, ragyogóbbá tette a meg-megsíllanó harmatcseppek. A repdeső méhek möhön, élvezetie vágyva csaptak le a szirmok közé, méz után kutatva. A lombos gallyak közt pedig a madarak tartották isteni hangversenyüket. Némelyik a párját hívta, másik csattagva, trillázva adott háát az égnek, mely megadta az új életet, a napsugárt, a hajnalt.

Minden, minden örült, csak Miklós maradt végtelenül szomorú. A természetnek ez az örülő, harsogó hucagása még jobban megmutatta az ő vesztését, melyet pótolni, felejtetni már semmi sem tudott. Így tehát csak ment tovább a sírok közt roskadozó léptekkel. Egyszerre azonban felnézett és maga előtt, nem messzire hatalmas, fehér márvány sírkövet pillantott meg. Mintha valami vonzotta volna, megindult lassan a sírkő felé. A ig pillantott azonban a feirásra, két kedves imádott név állott előtte. Lz az ő szüleinek a sírja! Szívét rettenetes érzések kínozták, agya zuhogott és mellét majd szétrepesztette a belé szorult fájdalom. Sírnia kellett volna, de nem tudott és csak szorította két remegő karjával a hideg márványoszlopot. Egyszerre felnézett. A kö tetején egy márvány arccal állott, oltalmazóan terjesztve ki két kezét. De mintha a hideg márvány arccal vonásai nyájasabbak lettek volna, majd lassanként elmosódtak és helyüket anyja békés, nyugodt arca foglalta el. Ugy tetszett Miklós-nak, hogy az anyja áll ott, hívásra nyíló ajakkal, mintha mondaná:

— Gyere Miklóska... olyan régen várlak... légy megint az én kedves, kicsi fiam!

S mintha még le is hatolna hozzá és hívásra tárná ki a két kezét! Miklós kimeredt szemmel figyelt egy darabig, aztán hátracsuklotta a feje, kitérta a karját és felhőrgött:

— Megyek... megyek anyám!
Alig mondta ki, megrögzvén a terde és élettelenül bukott le a márványoszlop tövébe.

A tompa zuhanásra pillanatnyi esend lett és ebben a halotti esendben hallani lehetett hogyan száll egy meggyötört lélek a tulvilág felé.

Lopott ruhát akari elhelyezni a zálogházban

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Róth Zsigmond Csapó-utca 14. szám alatti zálogjegyeskereskedőhöz a múlt nap beállított egy kopottas, öltözött szőke férfi, aki zálogcédulát kívánt eladásra a kereskedőnek. Az illetőnél két koffér volt pécsi kereskedő cégek jelzésével. Róthnak feltűnt a dolog és gyanús lett a fiatal ember s értesítette a rendőrséget. Közben az ismeretlen is neszét vette a dolognak és észrevétlenül elszélelt. A két koffert ott hagyta. Amikor a detektívek megérkeztek, már a fiatal embernek csak a hült helyét találták. Ott volt azonban a két koffér, amelyet a hatóság embere kibontottak s ekkor a legnagyobb meglepetésükre a legfinomabb férfi és női ruhákat találták meg a táskában.

A debreceni rendőrség értesítette a dologról a pécsi rendőrséget is. A nyomozás egyébként megindult abban az irányban, hogy az ismeretlen férfit, aki a két koffert a zálogjegyeskereskedőhöz vitte, kézrekerítsék és megállapítsák azt, hogy milyen uton került hozzá a nagy értéket képviselő ruhanemű.

A debreceni egyetemi ifjuság tandíj emelés elleni memorandumát a városi közgyűlés elé terjesztik

Ismeretes, hogy a debreceni egyetem ifjusága memorandummal fordult a polgármesterhez és kérte, hogy a törvényhatósági bizottság foglaljon állást a panaszok megszüntetése érdekében, követelje az álláshalmozások megszüntetését és tiltakozzék az egyetemi tandíjak emelése ellen.

Az ifjuság kívánságait a polgármester a legközelebbi közgyűlés elé terjesztte. Valószínű azonban, hogy csak a tandíjak felemelése ellen fog tiltakozni a közgyűlés, amely már az álláshalmozások és a korrupció ellen régebben állást foglalt és feliratot intézett a kormányhoz.

Nyolcvanezer pengő kölcsönt kapott a debreceni Ipartestület

Fontos ügyek az előjáróság ülésén

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Az Ipartestület előjárósága a múlt hét csütörtökön, este 6 órai kezdettel tartotta meg szokásos havi rendes ülését az Ipartestület tanácstermében.

A Nemzeti Hírszékgy elhangzása után a decemberben felszabadult tanoncok felszabadítása következett, majd *Variassy Imre* ipartestületi elnök üdvözölte a tagokat az új év első ülésén, felkérve őket, hogy az iparosságra nehezedő megszámlálhatatlan bajok sikeres elintéztetése érdekében dolgozzanak odaadón egymás megértésével, a szeretet jegyében.

Variassy elnök bejelentette, hogy az elnökség többszöri intervenciójára sikerült elérni, hogy a L. Á. B. (a Lakásépítő Állandó Bizottság) megszavazta a testület székfűzát terhelő 80.000 pengő konvertálásához szükséges összeget, amely valóságilag az év április havában kerül folyósításra. Tekintettel arra, hogy az így megszavazott összes kamatai és 20 évre elosztott amortizációja összesen 9,6 százalékos tesz ki, amiből 2 százalékot a kereskedelmi minisztérium elvállalt, tehát a testületnek összesen évi 7,6 százalékos kell fizetnie, amiben már a töketörlesztés is befigyeltatik, az előjáróság nagy megnyugvással és köszönettel vette az elnök bejelentését.

Panaszok a piac helyek gondozatlansága miatt

Napirend előtt *Barna János* tag kifogásolta, hogy bár a város szigorúan beszédi a helypénzeket, a mostani nagy havazások alkalmával nem gondoskodott arról, hogy azon iparosoknak, akik a zsihvásárban árusítanak: megfelelő hely álljon rendelkezésükre. Emiatt aztán maguknak az érdekelteknek kellett a havat helyükről eltakarítani, de mihelyt ez megtörtént, a helypénzért azonnal jelentkeztek. *Variassy* elnök azonnal válaszolt s megígérte, hogy a testület érintkezésbe fog lépni a város polgármesterével, felkérve őt arra, hogy jövőben hasonló esetek előfordulását gátolja meg s egyben a szükségzetten, kával kapcsolatban gondoskodjék arról is, hogy a ma már állandónak mondható zsihvásár területe planiroztassék, mert ha a város beszédi az elég magas megállapított helypénzt, akkor gondoskodjék megfelelő helyről is.

A beszerződhetések és időelőtti felszabadítás iránti kérelmeket *Jándy Ferenc* irodatiszt referációjában hozzászólás nélkül az előadói javaslat alapján intézték el.

Ankétan tárgyalják a lakbérleti szabályzatot

Lechner Lajos jegyző előadásában, az elnöki tanács javaslatával egyetemben kimondotta az előjáróság, hogy a város által megalkotni, illetve lényegesen módosítani szándékozott lakbérleti szabályrendelet és az igaz-

ságügyi minisztérium által kibocsátani szándékozott uszortörvény-tervezet beható megvitatása céljából felkéri a Kamarát, hogy e célból értekezletre hívja össze az iparosságot, illetve annak vezetőit, hogy ott a régi és megváltoztatni szándékozott szabályrendelet és törvény bírtokában mód adassék az iparosságra nézve nagy horderejű módosítások részletes és beható megtárgyalására.

Vita egy polgármesteri válasz körül

Nagy vitát váltott ki a város polgármesterének válasza a november havi ülésből hozza intézett beadványra, amelyben az előjáróság arra kérte a város törvényhatóságát, hogy intézzen felterjesztést a kormányhoz az adóterhek csökkentése, az iparosság részére adóztatási haladék nyújtása és a kiadásra kerülő közmunkáknál az Ipartestület képviselőinek meghatalmítása tárgyában. A polgármester ugyanis — mint ezt a december havi városi közgyűlésen *Variassy* elnök interpellációjára adott válaszában is megmondotta — a jog- és pénzügyi bizottság javaslata alapján a testület kérelmét teljesíthetőnek nem találta, mert hasonló tárgyban számtalan felterjesztést küldött a törvényhatóság a kormányhoz. A mai ülés tárgysorozatián szereplő válaszhoz *Vangor Antal*, *Bihary Gábor*, *Vági István* és még többen szóltak de végül is az előjáróság a választ — mivel mást nem tehetett — tudomásul vette.

Több beszédet sürget egy előjárósági tag

E tárggyal kapcsolatban *Vangor Antal* — szakosztálya megbízásából — sérelmezte, hogy a törvényhatóság iparos tagjai nem szólnak fel gyakran a törvényhatósági közgyűlésen és emiatt nines szószóla az iparosság bajainak. A felszólalásra *Variassy* elnök és *Bihary Gábor* azonnal válaszoltak s egybehangzóan kijelentették, hogy bármit is mondanak rájuk azok, akik működésüket csak az újságokból ismerik, csupán csak azért, hogy nevík az újságban szerepeljen, felszólalni sohasem fogunk, — de mint ez köztudomású is azok előtt, akik őket ismerik, — mindig és mindenütt felszólalnak és ott vannak, ahol az iparosság érdekeinek megvédéséről van szó.

A vízvezeték-szerelő szakosztály beadványt intézett az előjárósághoz, melyben kérte, hogy intézzen felterjesztést a kormányhoz egy évi fizetési haladék kieszközölése végett. Mivel azonban éppen most kapták meg e tárgyban a polgármester választ, az előjáróság a kérelemnek

**Olíót, borotvát,
hajnyírógépet
szakszerűen élesít
FRICK m. k. ö. sz. r. ü. s.
Piac-u. 1. Nagytemplom mellett**

nem tehetett eleget, hanem azt a szakosztállyal közölni fogja.

A munkahiány miatt szabadságot tanoncok ügye

A Kamara kérdést intézett az előjárósághoz, helyesnek találja-e azon felvetett eszmét, hogy a munka hiány miatt szabadságot tanoncok szabadságsideje a tanszerződésbe beszámíttassék és hogy a tanoncok ezen idő alatt egy tanfolyamon vegyenek részt. Az előjáróság megállapította, hogy a javaslat elfogadása az iparosságra súlyos sérelmet jelentene, mert a tanfolyamon képezni kellene a tanoncokat, ami csak műhely felállításával történhetné, ez pedig újabb közüzmét, tehát újabb konkurrenciát jelentene az anélkül is munkahiánnyal küzdő iparosságra.

Ugyancsak a Kamara megkeresésére ismételt kimondotta az előjáróság, hogy a vásárok intézményének megszüntetését belátható időn belül megvalósíthatatlannak látja, de ugyanakkor tiltakozik az ellen, hogy újabb vásárendekedélyek adassanak ki.

A festőszakosztály javaslatára felkéri az előjáróság a Kamarát, hogy a tavaly megrendezett iparostovábbképző tanfolyamot ezévből is tartsa meg.

A festőszakosztály 23 tagja beadványt intézett az előjárósághoz, amelyet véleménynyilvánítás végett a festőszakosztálynak visszaadtak.

Iparosok a tisztviselőikért

Pataki József javaslatára ismételt tiltakozik az előjáróság az álláshalmozások ellen, de ugyanakkor tiltakozik az ellen is, hogy az iparos és kereskedőtársadalom legfontosabb fogyasztóközönségét képező kistisztviselőket is sújtás a fizetésredukciónál.

Nem fogadta el az előjáróság *Sápi István* lemondását előjárósági tagnaságról, hanem felkéri, hogy tiszttségét legalább közgyűlésig tartsa meg.

Köszönettel vette tudomásul az előjáróság, hogy az elággott iparosok alaptá javára a vízvezeték-szerelő szakosztály 20 pengőt adományozott.

Kovács József bejelentésére az ÖTI helybéli választmányának tagjai interpellálni fognak aszírnt, hogy a betegségyelzőnél vagy állítsák vissza az eddigi rendet (a felek közvetlen fordulhatnak az ügyeiket intéző tisztviselőkhöz), vagy pedig ha a felvilágosítás adást központilag kívánja elintézni, akkor több tisztviselőt állítson be e célra, mert a betegségyelzőhöz fordulóknak nem tolthetnek el egész délelőttöket amiatt, ha valami felvilágosításra van szükségük.

Több kisebb ügy, a pénztár és a hivatal december havi forgalmáról készített kimutatás letárgyalása után az ülés véget ért.

HIRDETMÉNY

Az elbirtási-szabályrendelet 6. §-ára utalással felhívja a városi adóhivatal az elbirtaladonosokat, illetve elbirtokosokat, hogy a tulajdonukban, illetve birtokukban levő ebeket január hó 31-ik napjáig bejelenteni, ebbarcájukat kiváltani és ebadójukat befizetni el ne mulasszák. Figyelmezteti a városi adóhivatal lentnevezetteket arra, hogy a bejelentés és az ebbarca kiváltásának elmulasztása kihágási eljárást, az ebadó be nem fizetése pedig végrehajtási eljárást von maga után. A bejelentéseket naponként a hivatalos órák alatt a városi adóhivatal azon kerületéveszi tudomásul, illetve fogdja el melyben az eb birtokosa lakik. — Debrecen, 1932. január hó 3. Városi adóhivatal.

Hírek

1932. január 10. vasárnap:
Prot.: Melánia, Kath.: Sz. család.

1932. január 11. hétfő:
Prot.: Agota, Kath.: Higin.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Aranygyal” Bánó Andor Piac-u. 50. „Nap” Tolyay Imre Piac-u. 1. „H. Rákóczy” Arany S. A. örökösai Széchenyi-u. végén. „Boesky” László József Cegléd-u. 22. „Tisza” Jónap Aladár Magos György-tér 9.

Előfizetőinkhez!

Tekintettel arra, hogy a lap előállítására tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékot sürgősen beküldeni sziveskedjenek. — Postatakarék befizetési lap száma 2478.

Lisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

VIGSZINHAZBAN

keddtől a
„BORNEÓI MAHARADZSA”
a nagy filmek királya.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban az idő az elmúlt 24 órában is esapadékos volt. Nagyobb eső esett a Dunától déli részén: Komlósdon 37, Pécsen 28, Mohácson 26, Kaposváron 17, Nagykanizsán 16 milliméter. Az északi hegyvidéken kevés hó esett. A hőmérséklet éjjel sem süllyedt a fagypontra alá.

Budapestben 9-én délben a hőmérőskék 4 fok Celsius, a tengerszintre átlagolt légnyomás pedig 756 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Az esők megszűnése, az ország északi felében gyenge éjjeli fagyok, helyenként fokozott ködképződés.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A református templomokban:

Nagytemplomban 10 ó. Molnár Ferenc, 5 ó. Márci Kálmán, Kistemplomban 9 ó. Siposs Imre, 11 ó. Dobos Dezső, 5 ó. Szabó Géza, Kossuth utcában 10 ó. Magyar Bertalan, 5 ó. Madar Zoltán, Árpád téren 10 ó. Bajó Mihály, 3 ó. Dékán Elek, Ispóly templomban 10 ó. Kolozsvári K. L., 5 ó. Szabó Gyula, Homokkerthben 10 ó. Papp Imre, 3 ó. Kalas Ferenc, Bánkon 10 ó. vitéz Szabó E., Egyeken 3 ó. Siposs Imre, Ebesen 10 ó. Bagdy Dániel, Hármashegyen 9 ó. Kalas Ferenc, Nyulason 10 ó. Tautó Sándor, Csapókerthben 10 ó. Halász András, Sámsoni-ut. isk. 3 ó. Halász András, Nyilastelepen 4 ó. Bárdi Ferenc, 1b. Kerekes-telepen 3 ó. Papp Imre, Wolfaffka-telepen 3 ó. Bottyán János, 1b. Fanesikán Vajda László, Tégláskerti iskolában 3 ó. Benyhe Imre.

A római katolikus templomokban:

Szentmisék a szokott rendben: 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és félegy órákor esendes szentmisék. Feltámasztás ünnepélyes nagymiséje mond dr. Lindemberger János apostoli kormányzó, utána prédikál Kovács Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője. A déli misén szentbeszédet mond dr.

Mutassa meg rosszfogát, műfogát Váry fogműtermébe, Rottmayer utca 8. szám.

A kétesztendei fegyházra ítélt zsebtolvaj botrányos verekedést rendezett a törvényszéken

Budapest, január 9.

A büntetőtörvényszék Flórián-tanácsa ma vonta felelősségre Kovács Lajos többszörösen büntetett előéletű zsebtolvajait. A bíróság a tanúk kihallgatása után két esztendei fegyházbüntetésre ítélte el a vádlottat. Amikor vége volt a tárgyalásnak és a vádlottat a fegyházor kivezette az előszobába, Weinberger Géza dr. ügyvéd és Schader József, a feljelentő ugyanezek utánuk mentek.

Kovács Lajos mikor meglátta őket, hirtelen visszafordult és elkezdte az ügyvédet és Schader Józsefet üldözni. Amint a zajt meghallották a tárgyalóteremben helyet foglaló gyanús külsejű emberek, ők is az előszobába tördültek, nekiestek az ügy-

védnek és Schader Józsefnek. Flórián tanácselnök is kiment a tárgyalóteremből az előszobába. Mikor meglátta a tumultust, utasította Dancs altisztet, hogy azonnal telefonáljon detektívekért és zárja le az ajtót. A gyanús külsejű fiatal emberek is meghallották az utasítást, futásnak eredtek és még mielőtt az altiszt a szobát lezárhatta volna, teljesen kiüfölt az előtér. A hallgató közönség soraiban ugyanis harmincegyven régi ismert zsebtolvaj foglalt helyet. Amikor ezek meghallották, hogy detektívet akarnak hoztatni, jobbnak látták, hogy elfutjanak a törvényszék épületéből. Kovács Lajos megbillensélték a fegyházorok és levezették a fegyházba, ahol szigorú rendbüntetéssel sújtják.

Hanzély Lajos káplán. Délután 5 órákor litánia, amely előtt a hívek közösen imádkoztak a szentolvasót. A külsőségi iskolakaplanok: Homokkerthben feltíz órákor szentmisét mond és prédikál dr. Kompass Árpád terézianiumi igazgató, szentszéki bír. Nyilastelepen 10 órákor szentmisét és szentbeszédet mond Szabó Imre káplán. Csapókerthben feltíz órákor miséznek és prédikál dr. Róza Jenő káplán. Az Augusztus-szombatúriumban 9 órákor szentmisét mond Kovács Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője.

Az evang. templomban:

Vasárnap, január 10-én délelőtt 10 órákor istentiszteletet tart és prédikál Populh Viktor h. lelkész, 9 órákor egyházi ének, 11 órákor vasárnapi iskola.

VIGSZINHAZBAN

keddtől a
„BORNEÓI MAHARADZSA”
a nagy filmek királya.

Dr. Juhász Géza felsőkereskedelmiiskolai tanár vetített képek előadása a városi háza közgyűlési termében. Csütörtökön, január 14-én 6 óráig órákor, az Egyetemi Népszerep Főiskolai Tanfolyamon dr. Juhász Géza, felsőkereskedelmiiskolai tanár tart előadást a legújabb drámáról vetített képekkel. Az előadás ingyenes.

Felhívás. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet debreceni osztályának közgyűlése ma délelőtt 11 órákor lesz a városi háza kistanácstermében. Azt megelőzőleg 10 óra 50 perckor választmányi ülés, kérem az illetékeseknek minél nagyobb számban való szíves megjelenését. Mihalik, osztályfőnök.

A Tiszántúli Diákélet karácsonyi száma még kapható a trafikokban. Az igen érdekes, változatos tartalmu lap kellemes meglepetése a diákságnak. A szerkesztőség felkéri az érdeklődőket, hogy a rejtély megjelöléseket, közlésre szánt cikkeket január 12-ig juttassák a szerkesztőségbe. Bethlen-utca 72. szám alá, mivel az új szám előkészülete folyamatban van. A debreceni diákság figyelmét felhívjuk arra, hogy a Tiszántúli Diákélet január 17-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel martínét rendez. A matinén az egyes iskolák kiváló előadói, írói szerepelnek. Már is nagy érdeklődés kíséri a Tiszántúli Diákélet első ilyen irányu megmozdulását.

B. Vattay Margit tánciskolájában január 16-án középiskolások és egyetemi hallgatók részére kezdő, haladó táncanfolyamok kezdődnek. Minden vasárnap este 8-12-ig osztály. Kossuth-utca 11.

Az „Aranykoporsó” nagy sikere a könyvpiacra

Marschalkó Lajos szenzációs érdekességű regénye a budapesti és debreceni könyvpiacra a legnagyobb sikert aratta. A mai néhez viszonyok között is közel félezer példány kelt el az érdekes, élvezetes regényből, amelyről a kritika is a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg.

A szerző felkéri azokat, akiknél még megrendelő lap van kint, hogy megrendeléseiket mielőbb juttassák el a megadott címre, mivel nem bizonyos, hogy később a könyvből fog-e megfelelő számú példány rendelkezésre állni.

Debreceni független háztulajdonosok vasárnap délután 3 óra kor a városi háza nagy tanácstermében fontos és nagyjelentőségű közgyűlést tartanak. Minden háztulajdonos ott legyen! Bíró Sándor, elnök.

Nincs pénz a fertőtlenítő intézet rendbehozására. Dr. Láng Sándor főorvos előterjesztést tett a polgármesternek, hogy a fertőtlenítő intézetet, amely nagyon elhanyagolt állapotban van, valami módon hozassa rendbe. Be kellene szerezni egy új fertőtlenítő gépet, azonfelül renoválni az épületet is. Az egész munka 14.000 pengő költséget igényelne. A tanács értekezleten megállapították, hogy ezizószerint a városnak nincsen pénze és így a fertőtlenítő intézetet nem lehet rendbehozni.

„ANGOL” BAN FRISS CSAPOLÁS PARICELSI SÖR

A debreceni ipartestület hentes szakosztálya 10-én, vasárnap délelőtt 10 órákor az ipartestület tanácstermében szakosztályi ülést tart. Tárgy: 1. Jelentés a szakma csoport 1931. évi működéséről s ezzel kapcsolatos javaslatok, 2. Állatbiztosítás ügye, 3. Ezzel indítványok.

Az egységspártkör fiatalága ma vasárnap délután 5 órákor a partkör nagytermében családias összejövetelt tart, melyre tagjait és ezek hozzátartozóit tisztelettel meghívja a Rendezőség. Kiss József muzsikál.

VIGSZINHAZBAN

keddtől a
„BORNEÓI MAHARADZSA”
a nagy filmek királya.

Schaff tánciskolájában a Koronában tizenegyedikén, hétfőn új tanfolyam kezdődik. Gazdálkodók részére 5-7 óráig, iparosifjak részére 8-10 óráig.

Ösgyűlések az ispotályi egyházzásban. Ma, vasárnap délután 5 órákor tartja az ispotályi egyházzás az ispotályi templomban második ösgyűlést ünnepélyes istentisztelet keretében. Isten ígését ez alkalommal Szabó Gyula segédlelkész hirdeti, az egyházzás jelenéről, munkaprogramjáról, célkitűzéseiről pedig Molnár Ferenc lelképásztor emlékezik meg.

Játékkártya reklámjai:

Magyar kártya, nagy alakú P 1.50. Rómy kártya, csomagja P 1.90. Öngyújtók és alkatrészei nagy választékban, Szász trafik, Piac-utca 64. sz.

VIGSZINHAZBAN keddtől a „BORNEÓI MAHARADZSA” a nagy filmek királya.

18 évesek bejelentése január hónapban. Felhívja a rendőrkapitányság a lakosságot, hogy mindazok a magyar állampolgárok, akik 1914-ben születettek, tehát folyó évben töltik be 18-ik életévüket, azok nemre való tekintet nélkül ezt a rendőrkapitányság bejelentő hivatalában az e célra szolgáló bejelentési lapokon folyó évi január hó 31-ig okvetlen jelentésük be, annál is inkább, mert mulasztás esetén velük szemben a rendőrkapitányság a vonatkozó rendelkezésekben a kihágási eljárást szigorúan le fogja folytatni.

Bendegúz bácsi mesél a KIE-ben. Vasárnap délután 3 órákor a KIE-ben kezdődő Mese-délutánon felépnek Borsos Irénke és Olga is, akiket a gyerekek oly régen várnak már. Kubinyi Klára a Mese-délutánok kedves ismerőse is szerepel. Minden kíváncsiságnak a középpontja azért mégis csak Bendegúz bácsi lesz, aki gyönyörű meséket fog elmondani és azonnal le is rajzolja valamennyit. Lesz még más érdekessége is ennek a délutánnak, ahol egészen bizonyosan jól fogja magát érezni minden gyerek. A szülők, ha boldog órákat akarnak szerezni a gyermekeiknek, hozzák el őket a KIE mese-délutánra.

— **ISMÉT VÁLASZTOTTAK EGY „MISS DEBRECENI”.** Szombaton délután folyt le Debrecenben az Arany Bikában az ugynevezett „Miss Debrecen”-választás, amely iránt csökkent érdeklődés mutatkozott. A választásban résztvevő hölgyközönség között egérvő szépségek nem igen akadtak. Az ismert ceremóniák között Altmann Olga-t választották Miss Debrecenne, udvarhölgyei lettek Reis Ibi, Havas Lucy.

— **Halálozás.** Kálmán Dezső ref. I. kétsz. pénteken 84 éves korában elhunyt. Hült tetemét vasárnap 2 órakor helyezik örök nyugalomra a Kossuth utcai ref. templomból. Halálát bánatos neje és nagykiterjedésű rokonzága gyászolja.

— **Kétszázkilencvenöt kihágási pénzbüntetést behajthatatlanság miatt törölt a város.** Az elmúlt esztendőben különféle kihágások miatt igen sok büntető-parancsot adott ki a rendőrbíró. Az elítéltek között azonban voltak olyanok, akiknek nem lehetett kézbesíteni a parancsot, mert hamis lakcímet mondtak be és nem sikerült őket megtalálni. Akadtak emberek, akiket a 2-5 pengős büntetéspénzeket sem lehetett beszélni, mert nem volt lefoglalható ingóságuk. Összesen 295 ilyen büntetés volt, amelyet nem lehetett végrehajtani. Ezeket a város most egytől-egyig törölte és az illetők így megmenekültek a rájuk kiszabott büntetésektől.

— **Változás a róm. kath. templom délutáni ajátosságainak rendjében.** A róm. kath. plébániahivatal ezúton is tudatja híveivel, hogy a vasárnapi és ünnepi délutáni ajátosságai ezúton mindenkor délután 5 órakor kezdődnek. Jelenti egyúttal azt is, hogy a délutáni istentisztelet során ezúton szentbeszéd nem lesz, csupán a hónap első vasárnapján a szentségbetétel alkalmával.

— **A Református Leánygimnázium I. B. osztálya január 16-án délután megismétli a „János vitéz” előadását.** Emlékeztet még az az általános és szokatlanul nagy érdeklődés, amit a ref. leánygimnázium I. B. osztályú növendékeinek „Két árva” című és a „János vitéz” alapján színdarabított előadása kiváltott. Ez az előadás december 16-án folyt le az új Dóczy tornateremben, amely zsúfolásig annyira megtelt, hogy a közönség egy része helyet sem kapott és kénytelen volt elhúzózni. Emiatt, valamint az előadás után a nézők körében elhangzott kívánság alapján a rendezőség már akkor elhatározta, hogy a karácsonyi vakáció után az ünnepélyt teljes egészében megismétli. Ezúttal azonban a multkorai zsúfoltság elkerülésére számított helyek lesznek. Helyet hétfő reggeltől kezdve egész nap szombat délig bezárólag bárki biztosíthatja az új Dóczy kapusánál. Az előadás 16-án, szombaton délután 5 órakor kezdődik ugyancsak az új Dóczy tornateremben.

KULTURA antikváriumban (Szent Anna 3.) Hírségi iratok, képes- és mesekönyvek nagy választékban.

— **Akaszott ember a vasúti kocsiban.** Bukarestből jelentik: A bukarest—csernowitzi gyorsvonat egyik fukséjében a kalauz akaszott embert talált. A vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkos Gruppenmacher egyetemi hallgató, aki szerelmi bánatában vetett véget életének.

— **Kevés pénze maradt? Ünnepe után sokat vásárolhat érte! Kulcsár Imre és fiainál.** Katonai felszerelések.

Apyakönyvi hírek:

Házasságok: Szilágyi Gábor kertész —Barta Róza; Szébeni György mozdonyvezető—László Terézia; Ori Sándor fm.—Matkó Erzsébet; Tóth Sándor máv. lakatos—Horváth Mária; Kerek András npsz.—Tóth Róza; Gebei István szabósegéd—Budai Margit; Nagy József gazdálkodó—Németi Erzsébet; Olajos Sándor fm.—Zs. Nagy Erzsébet; Kerekes Géza fm.—Juhász Mária; Kóti Lajos kocsis—Molnár Eszter.

Születések: Pásztor Gyula földművelő, leány, Zsuzsanna; Andirkó János hentesmester, fiu, János; Mózes Gyula npsz., fiu, Gyula; Klein Ignác szabómester, fiu, Sándor; Jertyity Rankó fm., fiu, Sándor; Filep Ignác fm., leány, Magda; Varga Lajos postaszolg., fiu, Lajos; Takács Gyula műszerész, leány, Margit és 1 halva születés.

Halálozások: Szilvassy János ref. 10 éves Kösztlyszeg 1; Márta József ref. 77 éves Haláp 105; Abai Lajos ref. 11 hónapos Felsőjózsa; Garai György ref. 76 éves Ispóty 12; Lakatos Margit r. kath. 28 éves Targonecs u. 39.

— **A város nem adja ki a fa- és fémipari szakiskola ösztöndíjait.** A fa- és fémipari szakiskola kiváló növendékei részére a város minden esztendőben tíz ösztöndíjat adott ki. Most az iskola igazgatója kérte, hogy az ösztöndíjakat ebben az esztendőben is folyósítsa a város. A polgármester közölte, hogy miután a takarékosági bizottság az erre a célra beállított 2320 pengőt törölte, az ösztöndíjakat nem adhatja ki.

— **Az Evang. Fillegregylet teáta.** Január 17-én, vasárnap d. u. 6 órától tartja a Bika szálló üvegtermében első teadélutánját a Fillegregylet. Harminc háziasszony felkérése most van folyamatban. Tea után tánc. Külön meghívó nincs. Az eddig szokásos estély ez évben elmarad s azt kivánja pótolni a Fillegregylet a délutánokkal, melyekre az érdeklődőket ez úton is szeretettel meghívja.

— **Szaktisztviselőt osztanak be a mezőgazdasági bizottság mellé.** A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara még az elmúlt esztendőben javaslatot tett, hogy a mezőgazdasági bizottság eredményesebb működése érdekében a bizottság mellé osszának be egy állandó szaktisztviselőt, akinek fizetéséhez a kamara hajlandó 1900 pengőt adni, ha a város is ad 1000 pengőt. Az ügy hosszú ideig nem került napirendre, most azonban a legutóbbi tanácsi értekezleten felmerült az a gondolat, hogy ha a kamara továbbra is tartja ajánlatát és megadja az 1900 pengőt, akkor a városi tisztviselők közül egyet kirendelnek a mezőgazdasági bizottsághoz.

— **A MANSZ inségakciója.** Ingyen ebéd akciónkba január folyamán csatlakoztak: Ud. Kondor Kálmáné és Laczkó Károlyné. Nemes lelkű segítségükért fogadják öszinte köszönetünket. Halálával tölt el bennünket az a tudat, hogy nem hiába fordulunk magyar asszonytestvéreinkhez, meghallgatták kérés szavunkat és így ma már több száz szegénynek juttathatunk időnként egy-egy túl meleg ételt. De még mindig olyan sok az éhez ember, kik naponként tömegesen keresik fel irodánkat és segítségért könyörögnek. Ismétlően és újból kérjük mi is debreceni asszonytestvéreinket, aki csak teheti egy-egy túl meleg étellel járuljon hozzá a szenvedő emberek nagy nyomorának enyhítéséhez. A megajánlásokat átveszi irodánk (Széchenyi-u. 1.) a délelőtti hivatalos órák (9-1 óra között) előszóval, írásban vagy telefonon (27-39). Elnökség.

HAJDUFÖLD

Szerkesztő:
MEISSNER KÁROLY,
a Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGI

A részesedési bérletrendszer

Írta: Lovag MANZ GYÖRGY

A bérlet két érdekelt félnek jövedelemforrása. Két ellentétes érdeket képviselő személy megköveteli egy és ugyanazon birtoktól, hogy megélhetését biztosítsa, vagyis a bérbeadó és bérlet osztozkodnak a haszonban. De ez az osztozkodás nem történik a termelés eredménye szerint a közös érdekek alapján, hanem a bérbeadó leszögezi azt az összeget előre több évre, amelyet a bérletből kiveszik a bérlettel rendelkező birtokos, amit csak lehet, hogy így megtalálja a számítást. Hogy ez aztán mit jelent a birtokra nézve, azt nem kell részletesen magyarázni. Mindkét fél arra törekszik, hogy egy rókáról két bört nyuozzon le. Ennek legkélatansabb példája az irországi bérletrendszer, ahol kimerült földek, omladozó épületek, eladósodott bérlet hirdetik egy elavult irányzatnak káros hatásait. A bérlet folytonos cseréje és állandó pereskedés mutatja, hogy egyik fél sem tud boldogulni. De nem kell oly messzire emennünk, nálunk is van elég bérlet, ahol a birtokos ezerféle kikötéssel igyekszik a bérlet megszerzési és az utóbbi ugyanannyi csalafintással a birtokost kiáltani. Egy biztos: minél furfangosabb van a szerződés kieszelve, annál több kibúvót is teremt.

Ösrégi tapasztalat, hogy a pereskedés a legköltségesebb gazdálkodási rendszer, mert abból sem a gazda, sem a bérlet nem tud megélni, hanem csak a prókátor.

De nézzük csak, kik nálunk a bérlet? Általában két nagy kategóriába sorolhatjuk őket. Az egyik az a típus, akinek sok a pénze és mint jó üzletember tudja, hogy tőkét sokkalta jobban forgathatja, ha nem fekteti be költséges ingatlanvásárlásokba és felszerelésekbe, hanem inkább bérbevesz egy máris felszerelt birtokot. Az ilyen bérlet nagybirtokra pályázik, ő csak a forgótőkét mobilizálja intenzíven és ez által biztosítja magának a hasznot.

A másik kategória a pénztelen kis-existencia, rendszeren egy jóvaló tanulás, aki eddigi gazdálkodásából egy pár garast megtakarított és most önállóítja magát. Ő még abban a vermes reményben él, hogy szorgalommal és kitartással majd csak sikerül neki a bérlettel annyit szerezni, hogy valamikor saját földjén folytathassa a gazdálkodást. Ő természetesen csak kisbérletekre pályázhat, ahol se felszerelés sem más könnyűség nem támasztja alá vállalkozását. Az ilyen bérlet csak gazda, nem üzletember, forgótökéje nincs. Hogy közülük vajmi kevesen érik el életüknek leghőbb vágyát, azt tudjuk. Itt érvényesülnek aztán mindazok a furfangos kikötések a birtokos részéről, amelyek a bérlet finánciális gyarapodását kizárják.

Az amerikai farmerről mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy tulságosan humánus volna. Ha valahol, hát ott a tengeren túl divik a haszonlesés. De az amerikai kitéző üzletember és így kialakult ott egy olyan bérletrendszer, amely nem csak a birtokos hasznát veszi figyelembe, de egyszerűen a bérlet is. Ők nagyon tudják, hogy a fizetésképtelen bérlet a birtokot lezülleszt, hogy a bérletnek sokszoros változása több kárt okoz, mint bármely állattörvény vagy jégverés. Ezért kieszelt egy

olyan bérleti viszonyt, amelyben a két eddig ellentétes érdekkörnek egy csapással közös érdekké átalakulását látja. Ők ma így okoskodnak: saját magam birtokomat nem tudom művelni, arra igen nagy. Ha felszereléssel adom bérbe, a bérlet kizsaratja ezt a végsőkig, hogy behozza a bérlet és kifacsarja saját hasznát is. Ha felszerelés nélkül adom ki, abban az esetben, ha a bérlet megbukik és elmegy, újból kénytelen vagyok vagy bérlet keresni, vagy új felszerelést beszerezni és magam hozzáfogni a gazdálkodáshoz, ami nagyon drága dolog. Tehát megtartom a felszerelést, bérletnek veszek egy vagy több embert, akinek semmije nincs, aki azonban kész minden munkát végezni. Evvel szemben én tartom fenn a gazdaság vezetését magamnak. A tiszta haszonban megosztokodunk. Ez által megtakarítom a drága bérletmunkást, nem kell személyzetet fizetnem, ha nincs munka és nem kell etetnem a cselédet egész éven át. És kapok egy olyan embert, akinek éppen úgy érdekében áll, hogy gazdaságom gyarapodjék és jövedelmezzen, mint nekem. Hogy ezt az embert még jobban hozzákössöm gazdaságomhoz, adok neki egy kis területet, egy fél vagy negyed holdat, azonkívül adom neki az építési anyagot is, hogy saját otthonát felépíthesse és így állandóan a földközlemben lehessen és járással idejét ne pocsékolja. Sőt ezt a telket, amelyen családja kisebb termelési ágakkal önállóan foglalkozhatik és így munkanélküli idejében is keresetre tehet szert, egy bizonyos időn belül meg is vásárolhatja tőlem előre kikötött áron. Így létrejön a közös érdek. A bérlet most már mindent elkövet, hogy a földet kiváló jó állapotban legyenek, hogy a holt-felszerelés és állattalomány minél jobb hasznot hozzanak és hogy minél kevesebb utánpótlásra legyen szükség, mert minden fölösleges kiadás és minden kár a tiszta hasznot és evvel a bérlet részét is csökkenti. A részesedési bérletrendszer tehát az a bérleti viszony, amely alkalmas nyújt a gazdaság legmagassabb fejlesztésére és egyszerűen a földnélkülinek földhözjuttatására is.

Nagy farmerek természetesen nem egy, hanem több bérlet tartanak, rendszeren 25 holdas parcellákra osztják farmjukat, mert így intenzíven lehet a termelést kiépíteni.

Nálunk sokat török a fejüket azon, hogyan lehetne az ország termőföldjét feldarabolni és kisbirtokokat, kisgazdaságokat létesíteni, esetleg kisbérleteket teremteni. A fent vázolt rendszer megoldja ezt a kérdést jobban mint bármely örökös bérleti törvény. És még egy jó oldala van, a birtokos jobban köti birtokához, mint ha egy nagybérletnek adja ki, mivel fizetett személyzettel ilyen körülmények közt költségesebb a gazdálkodás. A részesedési bérletrendszer szellemében ugyanis a birtokos vállalja a vezetést, ha tehát erre külön személyzetet tart, annak költsége már őt egyedül terheli és így az adminisztráció elnyeli a tiszta haszonnak jelentékeny részét.

Falvainkhoz gazdasági fejlődés sokkalta előbbre volna, ha minden birtokos saját birtokát maga kezelné és vezetné.

Tovább olcsóbbodott a gabona a terményfőzsdén

A gabonapiacra változatlanul az a helyzet, hogy úgy a vidéken, mint a fővárosban teljesen minimális a kínálat. Ennek ellenére is ugyiszólván napról napra csökkennek az árak, mert azáltal, hogy gabonát a szomszédos államokban most nem lehet elhelyezni, alig van vételkedvő a piacon. Ezért a kész buza 10-20, a rozs 5, a takarmányárpa 25, a sörárpa pedig 30-40 fillérral olcsóbbodott.

A fenemlített okok következtében a határidőpiacon is folytatták a lebonyolításokat. Ezért a márciusi és májusi buza 20-20, a márciusi tengeri vizsont 12-14 fillérral drágult, mert a jugoszláv tengeri kínálatát az ottani újabb devizarendelekekkel kapcsolatban lényegesen apadt.

A lisztárk nem változtak. Határidőüzlet: Buza: március 12,65, 62, 68, 72, 78, 60, 64, 62, 75, 48, 51, zárlat 12,51-52, május 13,63, 55, 52, 50, 54, 45, 42, zárlat 13,42-43. Rozs: március 14,80, 75, 62, 68, 70, zárlat 14,08-14,70. Tengeri: május 14,68, 60, 58, 60, zárlat 14,38-14,60.

Készárúüzlet: Buza: tiszai 77 kg 12,50-13,00, 78 kg 12,65-13,15, 79 kg 12,80-13,30, 80 kg 12,90-13,40, felőrtiszai 77 kg 11,80-12,00, 78 kg 11,95-12,15, 79 kg 12,10-12,30, 80 kg 12,20-12,40, jászai 77 kg 11,75-11,95, 78 kg 11,90-12,10, 79 kg 12,05-12,25, 80 kg 12,15-12,35, dunántúli 77 kg 11,80-12,00, 78 kg 11,95-12,15, 79 kg 12,10-12,30, 80 kg 12,20-12,40, pesti, békési 77 kg 11,85-12,05, 78 kg 12,00.

-12,20, 79 kg 12,15-12,35, 80 kg 12,25-12,45.

A különleges (80 kg) tiszai buza 14,00-14,40 P.

Rozs: pesti 13,90-14,00, egyéb rozs 13,90-14,05, tak. árpa I. 17,00-17,25, tak. árpa II. 16,50-16,75, felvidéki sörárpa 20,60-23,00, egyéb sörárpa 19,00-20,00, zab I. 22,20-22,60, zab II. 21,60-21,90, t. tengeri 14,30-14,40, egyéb tengeri 14,30-14,40, korpa 12,10-12,30, 8-as liszt 15,00

Valutafolyamok

Angol font (1 font) 12,20-19,60, belga (100 belga) 79,10-79,70, cseh korona (100 cs. k.) 16,95-17,04, dán korona (100 dán k.) 106,80-107,80, dinár (100 dinár) 10,11-10,19, dollár (100 dollár) 570,50-573,50, francia frank (100 frank) 22,30-22,50, hollandi forint (100 h. frt) 228,60-230,00, lengyel zloty (100 zloty) 64,05-64,55, lei (100 lei) 3,48-3,54, leva (100 leva) 4,10-4,20, lira (100 lira) 28,80-29,10, Német márka (100 n. m.) 135,45-136,25, Norvég korona (100 n. korona) 105,70-106,70, svájci frank (100 frank) 110,70-111,4, svéd korona (100 svéd korona) 108,20-100,20.

Debreceni termény piaci árak:

Buza 10,50-10,50 és boletta, rozs 10,80-11,00 és boletta, árpa 16,00, tengeri 12,60-13,00, lucerna 9,00-12,00, széna 8,50, szalma 1,80-2,00, rozsszalma 2,20, fehér krumpli 6,00-9,00, rózsza krumpli 9,00-12,00.

Vélemény „A torockói menyasszonyról” a közönség köréből

Ugy gondolom, hogy a „A torockói menyasszony” körül felmerült vita-hoz nekem is logom van hozzájárulni, miután én meg is fizettem azért az élvezetért, hogy láthassam, tehát épen ezért károsult félnek érzem magam.

Megvallom feszült érdeklődéssel és nem csekély kíváncsisággal nyentem el a színházba megnézni a fentnevezett darabot, melyet a lapok egybehangzó kritikája alapján, a szezon legnagyobb sikerű vígjátékának deklaráltak, melynek legalbb 100 előadást jósoltak és amelyet a Keinhardt-színházak egyike is lekötött magának. Ilyen kedvező auspiciumok mellett érthető is volt az érdeklődésem s mégis ezek ellenére egy analmas est emlékével jöttem el a színházból. Az unalomba bosszúság is vegyült.

Végül is szeretném, ha valaki, aki látta ezt a darabot és tetszett is neki, megmondaná, hogy mi az, amit szűnek, művésznék, érdemesnek talált benne? Én részemről még humor sem találtam benne, legalbb is nem annyit, hogy két órán keresztül el tudtam volna szórakozni rajta. S a közönség, — amely a harmadik előadáson már csak félig töltötte meg a színházat — valahogy szintén így volt ezzel, mert végül a darabból hiányzó humort úgy pótolta, hogy nevetett akkor is, mikor komoly dolgokról volt szó. Például a legharsányabb kacajban akkor tört ki, amikor a szegény öreg Herskovits tört szívvel krokodilus könnyekkel, roskadozó térdekkel megy ki a színpadról, megtudván, hogy a torockói menyasszony nem is zsidó. Főként azért, mert mint mondá: „egyszer akad egy zsidó, akiben az embernek kedve telik s végül arról is kisló, hogy nem zsidó”. Mellesleg ez igen talpraesett megjegyzés volt, de valahogy érzi az ember, hogy ezt egy Herskovits sosem mondaná, ha az író nem mondatná vele.

Az író bármilyen frázist, sőt parafrázist mond is el darabjában, ha ezt egy zsidó, falusi kereszmáros szájába adja, rögtön érdektelenné és hatástalanná válik.

Épen úgy sokat elvon a művészi élvezetből az a hagymával kevert szegénység, ami a színpadról és a darab levegőjéből árad felénk.

A mai mostoha életviszonyok között, legalbb a színpadon szeretünk fényt, pompát, csillogást, magasabbrendű kultúrleányokat és azok életét látni. Két érdekel egy kis zsidó keresma belső élete és egy zsidó keresmáros lelkivilága? Engem nem! Csak hogy az izlésben lehetetlen és áthidalhatatlan különbségek és ellentétek vannak. — szerencsére!

Különbön bármennyire is panaszkodik Herskovits a sok méltánytalanság és bánatás miatt, ami a zsidókat éri, mégis mindjárt a darabból is kiténik, hogy zsidónak lenni nem is olyan utolsó és rossz dolog, mert mihelyt kisló a Pathós Nagy Rózsáról, hogy zsidó rögtön egyszerű életperspektívák nyulnak meg előtte. Herskovitsból és Blunnéból elemi erővel tör ki a fajszeretet, mindegyik edes egyszerű leányául fogadná. „adaptálna” őt, azonfelül egyszerre két „gyűrűs mátká” is jelentkezik, a régi és egy új is. Szóval

egyszerre négy életlehetőség is, épen ezért nem kell olyan nagyon sajnálni és féltetni őket.

Végül is szegény Rózsát, nem tudja hová menjen kinél maradjon? Deus ex machina-ként megjelenik az oláh jegyző a maga ös kulturálatlanságában a lelenház helyreigazító levelével, melyből kiténik, hogy a Rózsát még sem zsidó. Tévedés történt „a zsidót összetévesztették a nyomdászszal”. Csak így: „a zsidót a nyomdászszal”. Ebből a vérszegény ötletből termelődik ki a még vérszegényebb cselekmény. S ha Indig Ottónak ezzel a darabban sikere van, akkor ő benne korunk egyik legszerencsésebb emberét irigylhetjük.

Részemről azonban a darab minden fajai véleménykülönbség nélkül megbukott.

A darabnak, mégis volt egyetlen művészi pontja és ez a Kardoss Géza alakítása. Ha ebben a darabban látjuk nehéz elhinni róla, hogy nemigen ő volt az, aki a „Pusztai szél” vén betyárját olyan művészi vonalakkal öntötte bronzba, vagy aki olyan nemes férfiasággal állította ének Zilahy „Tábornok”-át, annyira „recht” volt. Az ő művésze, az, amelyet a hivatásos kritikusok így szoktak meghatározni: „művésze nem ismer korlátokat és nem ismer határt”.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Január 10-én, vasárnap, d. u. 3 órakor, Sarkadi Aladár vendégfelleptével, vasárnap d. u. olcsó helyárakkal, vasárnap d. u. bérletben: **Pillangó**, operett. Este 8 órakor, ugyanelek Sarkadi Aladár vendégfelleptével, szigoruan csak felnőtteknek: **Jobb, mint otthon**, énekes bohózat.

December 11-én, hétfőn este 8 órakor A (16) bérletben: **Lambertier ur** színjáték.

December 12-én, kedden este 8 órakor bérletszűnetben, rendes helyárakkal: opera-est, **Troubadour**, T. Timár Il., K. Voith Ilonka, Szórád Ferenc és Csóka Béla vendégfelleptével.

December 13-án, szerdán d. u. 3 órakor ifj. előadás: **Sasfők**. Este 8 órakor: Operettbemutató! premier és B (16) bérlet. **Jim és Jill**.

December 14-én, csütörtökön d. u. 3 órakor zóna-előadás: **A falu rossza**. Este 8 órakor: **Jim és Jill**, operett.

Jobb mint otthon

Zenés bohózat 3 felvonásban. Írták Stella Adorján és Szilágyi László

A maga nemében egészen sikerült, egyes kis darab ez a bohózat, melyben a szerzők felhasználták nemcsak a külföldi ötleteket, hanem a műfajnak összes rekvizitumait: vetkezesek, ágyjelenetek, élére állított helyzetek, kétségtelen egyértelműségek sorozata a három felvonás. A pikantériát se tudják mindig abban a tetszetős, elegáns csomagolásban beadni, mint francia kollégáik. Egy azonban bizonyos: három órán keresztül meg nem szü-

nő harsány derűtségben tartják a publikumot. Legalbb is a Csokonai-színház előadásán — amelyet zsufolt ház nézett végig — egy pillanatra sem szűnt meg a kacaj. Az emberek, akik odakint az életben csak szomorúságot látnak, idebent még tudnak igazán, szívből kacagni.

A színház előadása teljes erővel támogatta a szerzők ebbeli törekvését. Friss, eleven, jótempójú, mindvégig mulattató volt. Sarkadi Aladár remek, pesti figurája állandó derűtségben tartja a publikumot. Minden poent, minden viccet kitűnően kiaknáz. Megérdemelt nagy sikere volt Sárvas Rózsának, akit bizonyára többször kíván majd látni a közönség. Egy kis pesti démon szerepében sok színt, elevenséget, temperamentumot hoz. Könyves Tóth Erzsébet spanyol táncosnője helyesen meglátott, jól megfogott alak. Apor Klári egyre több biztossággal, ambícióval játszik. Várady Pál most is ötletes. Groteszk komikuma megkacagtat, néha azonban túloz egy kicsit. Kormos Ferenc, Rónai Béla, Hován Mária kisebb szerepekben szintén jók. Török Emil lendülettel dirigálja a zenekart, melyben a különféle darabokból összeszedett slágerek szólnak meg. (mars.)

Csokonai színház

Ma vasárnap délután és este **Sarkadi Aladár** a főváros kedvenc komikusának utolsó vendégfelleptével. Vasárnap d. u. olcsó helyárakkal!

Pillangó operett

Vasárnap este 8 órakor **M. SARVAY RÓZSI** a társulat új táncos szubrett primadonnája bemutatkozó felleptével

Szenzációs bemutató! A farsang kezdetére! Három óras kacagás. Szigoruan csak felnőtteknek. Rendes helyárakkal!

Jobb mint otthon

énekes bohózat. Hétfőn este 8 órakor bemutató **LAMBERTHIER UR** színjáték. Könyves Tóth Erzsébet és Kemény László művészi produkciója

Január 12-én: Opera-est. Troubadour. T. Timár Il., K. Voith Ilonka, Szórád Ferenc és Csóka Béla vendégfelleptével. Rendes helyárakkal! A Színpártoló Egyesület tagjainak külön 25 százalékos kedvezményvel.

METEOR MOZI MŰSORA:

Vasárnap: „Álom a boldogságról.” Dráma 7 felvonásban. Nancy Caroll és Charles Rogers az „Ábris rózsája” c. film főszereplőivel. Megelőzi: „Aki mer, az nyer.” Vadnyugati történet 6 felvonásban. Főszerepben: Jack Holt. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Csak d. u. 3 órakor félhelyárakkal.

Vigszínházban és Urániában	Mozik műsora	vas. d. e. 11 órakor Zónaelőadás
Január 10-11.	Vasárnap	Hétfő:
VIGSZÍNHÁZ 5-7-9 óra	A császárudász, hangos filmremek, Louis Trenker főszereplése.	u. a. mint a vasárnapi
URANIA vas. 5-7-9 óra	Boldog emberek, Veres, Charlotte Susa, Szőke Szakállal fősz.	u. a. mint a vasárnapi
APOLLÓ háromn. 5, háromn. 7 és háromnegyed 9	Pénz áll a hához Siegfrieddel, Embervér a hóban, Iva Vanja	Szünet.

RÁDIÓ

Vasárnap, január 10.

9.00: Hírek, kozmetika. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. Szentbeszédet mond Zimányi Gyula. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Kemény Lajos budapesti espereslelkész. Énekszámok 16., 457. és a Himnusz. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Zenekari hangverseny. Vezényel Berg Ottó. 1. A szevillai borbély, nyitány. 2. Az arlesi leány, II. szvit. 3. Vienne, keringő. 4. Fritz barátunk. 5. Lirai szvit. 6. Souvenir. Hegedűn előadja Hannover György. 7. A királyné csipkekendője, nyitány. 8. Keringő az Offenbach című operettből. 9. Magyar táncok V. és VI. szám. Szünetben: Dr. Sipőcz Jenő Budapest székesfőváros polgármesterének előadása: A főváros nyomormentesítő tevékenysége. 2.00: Gramofonhangverseny. 1. Csajkovszki: 1812. nyitány. (Cleveland szimfonikus zenekar). 2. Kienzi: A bibliás ember, ária. 3. Bizet: Carmen. Habanera. (Anday Piroskai). 4. Mozart: A varázsfuvola, ária. (Pataky Kálmán). 5. Puccini: Tosca, ária. (Németh Kálmán). 6. Verdi: Troubadur, Miserere. 7. Donizetti: Szerelmi hájtjal, ária. (Pataky Kálmán). 8. Strauss János: Kék Duna keringő. 9. Puccini: Bohémélet, duett. (Pataky Kálmán és Schlusnus Henrik). 10. Wagner: Lohengrin, Menyasszonykórus. 11. Puccini: Pillangókisasszony, ária. 13. Offenbach: Hoffmann meséi, babaária. 14. Bizet: Carmen, tordardal. 3.00: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Dr. Kukuljeyic József m. kir. gazdasági akadémiai rendes tanár: A tejelő állatok és istállóik tisztántartása. 3.40: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: Károlyi Kárpád és cigányzenekarának hangversenye. 6.00: Helyszíni közvetítés Szombathelyről. 1. Dr. Horváth Ákos: a) Álmodtam szepet, gyönyörűt. b) Az esti csillag. Előadja a Szombathelyi Dalos Egyesület. 2. Megnyitó beszéd. Mondja gróf Miksa János megyéspüspök. 3. Beethoven: III. szonáta. (G-dur). 4. Szombathelyi költők verseiből előad Breznayné Lingner Ilona és Tóth Kálmán. 5. Grieg: Honfoglalás. Zenekari kíséret mellett előadja a Szombathelyi Iparos Dalárda. 6. Dohnányi: Zongoraötös. Allegro. IV. Animato. Előadja a Szombathelyi Kamarazenelárság: Szendéné Bárdos Alice. 7. Szombathely városról. Felolvassa dr. Ujváry Edé polgármester. 8. a) Csonakban. b) Romanza Andaluza. c) Hubay: Zefir. 9. Strauss János: Kék Duna keringő. Zenekariséret mellett előadja a Szombathelyi MÁV Haladás Dalkör. 8.00: Sport- és ügélőversenyeredmények. 8.15: Klasszikus operettársulatok. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Nádor Mihály. Közreműködik Sebők Stefi és Szücs László. 1. Offenbach: A trapezanti hercegnő, nyitány. 2. Offenbach: Szép Heléna. Párizs belépője. (Szücs László). 3. Offenbach: Szép Heléna, duett. (Sebők Stefi—Szücs László). 4. Strauss János: Denevér, csárdás. (Sebők Stefi). 6. Strauss János: Cigánybáró, duett. (Sebők Stefi—Szücs László). Strauss János: Római karnavál, nyitány. 8. Strauss János: Gondoladal. (Szücs László). 9. Strauss János: Cigánybáró, Saffi dala. (Sebők Stefi). 10. Milöcker: Koldusdiák, nyitány. 11. Suppé: Könnyű lovasság, egyveleg. 9.45: Időjelzés. Majd: Az Ostende kávéház szalon. jazz- és cigányzenekarának zenéje Kalmár Pál ének-számaival. 1. a) Szilágyi Béla: Egyszer egy szép asszony tört az életembe. b) Kalmár Tibor: Voltál-e májusban Bécsben. (Kalmár Pál—Horváth Gyula

cigányzenekara). 2. Táncczene. Donáth Jenő—Lítván György: Ha nem volnának asszonyok. (Kalmár Pál). 4. Thomas: Raymond, nyitány. 5. a) Nádas—Kovács: Bevallom, szeretem. Lakos—Szenes: Szeszély, keringő. 6. Hangosfilmjudo-számok. 7. a) Anyos Laci: Őszi eső verdesi a legényszobám ablakát. b) Huber Sándor: Ha meguntál kisangyalom szeretni. (Kalmár Pál—Horváth Gyula cigányzenekara). 8. Kálmán Imre: Cirkuszhercegnő, operettegyveleg. 9. a) Stolz—Szenes: Vége a dalnak. b) Seréss Rezső: Csak azt szeretném mondani, tangó. 10. Táncczene. 11. Puresi Pép: Magas jegyen fán. (Kalmár Pál—Horváth Gyula cigányzenekara). 12. Cigányzene.

Hétfőn, január 11.

9.15: A rádió háziütősenek hangversenye. 12.05: Gramofonhangverseny. 4.00: Asszonyok tanácsadója. 5.00: Az elhagyott gyermekekről Révész Béla előadása. 5.30: Szalónzenekari hangverseny. Vezényel Bertha István. Közreműködik Ney Dávid. 1. Csajkovszki: Intermezzo. b) Barcarola az Évszakokból. 2. Táncczene három tételben. 3. Strauss Richárd: Cecilia (hegedűszóla, előadja Heltai Ferenc). 4. a) Leonevallo: Bajazzok. b) Kacsóh Pongrác: Bákóéj megtérése. 5. Fritz Kreisler: a) Szerelmi bánat. b) Szép rozmaring. 6. a) Puccini: Tosca, képzés. b) Grieg: Szerelkek. c) Lehár: Vágyom egy nő után, ária. A mosoly országából. 7. Huszka Jenő: Diákinduló a Nemtudomka című operettből. 8. Stefánia Imre: a) Vidalita. b) Estrellita, tangó. 7.00: Német nyelvoktatás. 7.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése. 7.40: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. Karagy dr. Dohnányi Ernő. Utána: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10.15: Hangversenyátvétel Newyorkból. A Columbia Broadcasting műsorának közvetítése. Eredeti néger dalok. 1. Az ut délen a mennyországba. 2. Carolina holdvilág. 3. Versek. 4. Szabad időm. (Morton Downey, zenekari kísérettel). 5. Amikor elvégeztük a napot. 5. Még egy alkalom. 7. Hát, ballada. Maradj az ut közepén. (Férfi ének). 8. Tudom, amit te tudsz. (Zenekar). 9. A kínai dobos. Polichinelle szerenád. 10. Csak szerelmet tudok neked adni. Tigrisbőr. (Mills testvérek négerkvartettje). 11. Egyveleg. Fent és lent. Tánca a sötétben. 12. Keresd az ezüstszálat! Amikor a szívek fiatalok. 13. Az aratási idő holdfénye. 14. Newyorki dal. (Zenekar). 15. Jó éjt, szerelmem. Hirtaszkék. 16. Polvettzi táncok. (Férfikórus és zenekar, vezényel Howard

Barlow). Utána körülbelül 11.15: Bura Sándor és cigányzenekarának zenéje az Emke kávéházból.

SPORT

Turázó magyar csapatok mal programja

A külföldön vendégszereplő csapataink ma a következő mérkőzéseket bonyolítják le: A válogatott proficsapat Mannheimban próbálja kiköszörölni a súlyos vereséget, a Ferencváros Casselben játszik, az Újpest Berlinben szerepel kombinált csapat ellen. A Buda 11 Rennesben, a Szegedi FC Vicenzában, a Somogy Mifileneben játszik. A III. ker. és a Sabaria kombinált turracsapata Nantlesban kezdi meg turáját és holnap Lorientben folytatja.

Futballbírák közgyűlése és évrő vaoorája

Ma, vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Magyar Futballbírák Testülete keletmagyarországi alosztálya Debrecenben. A közgyűlés színhelye a Testület hivatalos helyiségében (Piac-u. 61. t. e.) lesz. A közgyűlés után este 5 órakor a Gombrius vendéglő különteremben pedig évrő vaoorát tartanak, melyre ez uton is meghívják az egyesületek vezetőségeit és a futballsport barátait. Teríték ára 1,20 pengő.

HIRDETMÉNY.

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termelt, vagy vidékről a város területére akár tengelyen, akár vasuton, akár posta útján behozott fogyasztási adóköteles cikket, — bor, sör, hús és szeszes italokat — a behozataltól számított 24 óra alatt a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összes lakosságával azt, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedelki kifizést képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak a 8-szorosáig terjedő bírság összegben elmarasztaltatik. A szállítás a tél hónapokban csak 7 órától este 7 óráig történhetik.

Debrecen, 1932. évi január hó 9.

Városi adóhivatal.

APIRÓ HIRDETMÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közölünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 21—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Betöltendő állás nőknek

Ügyes

elárusítónót keresek vasárnapra képek eladásához, 30 pengő óvadékkal. Szabó. Nagyvárad-utca 6. 113

Intelligensebb

nő, ki jól főz, bejáró főzőnőnek felvétek, — Péterfia 1. 88

Jó bizonyítvánnyal konyhaleány felvétek Kosu h-utca 3, I. emelet 122

Mindenes

főzőnő 15-re felvétek. Arany János-u 50 227

Mindenes

fiatal leányt felveszek jó bizonyítvánnyal Klein. Dégenfeldtér 3 237

Könyvek

lezárását, mérleg készítését olesón vállalom. — Cím a kiadóban. 246

Nehmitagstelle

au Kinedern sucht deutsche Erziehlerin ab 15. Jänner nevelőnő, Varga utca 17. 243

Betöltendő állás férfiaknak

Gazdaságba

nőtlen munkafelügyelő keresek. Varga utc 17. 64

Jó házból való

fiu tanulóknak felvétetik Goldberger Sám, F. Fiai St. fiókiánál 220

290—1932.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a mezőgazdasági munkaadókat arra, hogy a gazdaságukban szolgáltatást teljesítő összes alkalmazottaknak a nevét, alkalmazási minőségét, pénzbeli, természetbeli s minden más természetbeli járandóságát részletesen és az utóbbiakat helyi forgalmu értékre átszámítva jelentsék be. A bejelentés a városi adóhivatalnál, a munkaadóra nézve illetékes közigazgatási kerületben a hivatalos órák alatt február hó végéig teljesítendő. A bejelentés írásban nyújtandó be, azonban szóbeli bejelentések tudomásvételére is az egyes kerületek utasítva vannak. Tekintettel arra, hogy fenti bejelentés azon célból teendő, hogy az alkalmazásban álló mezőgazdasági cseléd adóköteles, vagy adómentes volta megállapítására, a bejelentésnek teljesítése minden mezőgazdasági munkaadónak érdekeiben áll.

Debrecen, 1932 január hó 7.

Városi adóhivatal.

11025—931. VI.

HIRDETMÉNY

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur a lötenyészítés fejlesztése céljából a Debrecen sz. kir. város területén levő összes lovaknak — nemre való tekintet nélkül törtető — összeírását rendelte el. Az összeírás külön erre a célra szolgáló „Löbejelentőlap Haszonállatvizsgálati igazolvány” nyomtatvány úrlap felhasználásával történik oly módon, hogy a nyomtatvány úrlapokat a lótulajdonosok az 1932. évi január hó 1-é állapotnak megfelelően maguk töltik ki.

A löbejelentésre szolgáló levelezőlapok a jelen hirdetmény megjelenése napjától kezdődőleg a városi elsőfokú közigazgatási hatóság (Kossuth-u. 20. sz.) földszint 16. sz. hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt díjtalanul vehetők át. Minden lótulajdonos annyi bejelentőlapot igényelhet, ahány lova van. A bejelentőlapnak mindkét részét és pedig egy a „Löbejelentőlap”, mint a „Haszonállatvizsgálati igazolvány” részt a lótulajdonos nevének, lakásának, a ló nevének, korának, színének, nemének és egyéb ismertető jeleinek pontos bejegyzésével, minden egyes lóra, illetőleg csikóra vonatkozóan külön-külön kitölti és az így kitöltött levelezőlapokat legkésőbb f. évi január hó 20-ig postára adja. A bejelentő levelezőlapok díjtalanulhozva vannak s így azokra postabélyeg ragasztani nem kell. A lótulajdonosok a tavaszi haszonállatvizsgálat befejezése után, a bejelentőlapnak a „Haszonállatvizsgálati igazolvány” részét ugyancsak posta útján fogják visszakapni, s ezt a „Haszonállatvizsgálati igazolványt” minden lótulajdonos az 1932. évben megtartandó haszonállatvizsgálatig köteles megőrizni. Debrecen, 1932 január 6. Dr. Vársáry István, polgármester.

Hőcipőt, sárcipőt, autógummit lőkételesen javít ORBAN gummiüzem, PIAC-UTCA 9.

Jó házból
caio in textilnagykerekeskedésben fizetés nélkül tanulónak felvételt. Cim a kiadóban. 2475

Szűgyártót
hámszorszám javításra (munkanélküli) keresek Cim a kiadóban. 4962

Minden
ágazattal foglalkozó biztosító intézet a debreceni főügynökség részére szorgalmas, megbízható üzletszerzőket keres fix javadalmazással és jutalékkal. — Cim a kiadóban. 193

Nyugalmozott
közlisztviselő, vagy állás nélküli magántisztviselő megfelelő keresetre, illetve alkalmaztatásra tehet szert. — Érdeklődés 12—1 óra között, Piac-u. 81. sz., I. em. lépcsőtől balra. 32

Asztalos
tanulónak ügyes fiukat felveszek, Teleki utca 45. 136

Üzemben
lévő közlelmelési gyár fejlesztéséhez betársulhat „Jövő” jellegű kiadóba. 133

Állást kereső nők

Gépirási, sokszorosítási munkák azonnal elkészülnek, — Wirth nővérek, Piac utca 59. III. m. 129

Egy
sterény igényű nő, ki főz és varr, bejárónői állást keres 15 ére. — Cim: Vigkedvő Mihály utca 43 sz., kapu alatt balra. 85

Állást kereső férfiak

Feltétlen
megbízhatóság, nagy munkabírás, ügyes siketnéma pék, szabó, cimfestőségét kihelelyez a siketnéma invezetének igazgatósága. 170

Butorozott szoba

Különbejárati
csinosan butorozott utcai szoba, fürdőszobahasználattal, egy-két személy, esetleg házpár részére kiadó. Püspöki-palota, II. e., 17. sz. 151

Lépcsőházi
feljárat utcai butorozott szoba kiadó. — Rákóczi 9. 47

Központban
csinosan butorozott utcai szoba fürdőszobahasználattal egy-két személy részére kiadó. Hatvan-u. I., II., 17. 2430

Csinosan
butorozott utcai szoba uraknak kiadó. Kossuth 61., földszint, balra. 87

Butorozott
szoba kiadó Behlen u. 5. 62

Két
utcai parkettes butorozott szoba kiadó 40 pengőért. Kékes 8. 250

Különbejárati
csinosan butorozott szoba kiadó. Széchenyi utca 31. Első keresztépület. 110

Uteai
butorozott szoba, esetleg ellátással kiadó. Arany János-utca 13. 198

Különbejárati
utcai csinosan butorozott szoba 15-re kiadó. Kigyó 36. 90

Kiadó lakás

Két szoba
előszobával kiadó. Irodának, rendelőknek alkalmas. Burgondia 5. 59

Piac-utca 64.
február elsejére kettőszobás, májusra hatosobás lakás kiadó. 73

Bérbeadó
háromszobás urilház melléképületekkel, tiz hold földdel április 1-vel. Országút melletti község, vasutalmás egy km. Bér havi hatvan pengő. Sziveségből Gyógyszertár, Hajdusámsón. 82

Teljesen
különbejárattal egy szoba, előszoba házapárnak, rendelőknek, — irodának kiadó. Cim a kiadóban. 202

Uteai
háromszobás komfortos lakás kiadó. Arany János u. 13. 197

Villalakás.
6 szobás, modern komfortal május 1 ére kiadó. Értekezhetni Kossuth u. 15. 4455

Kiadó
két szoba, előszoba és konyha, hozzávaló helyiségekkel. Kishégyesi ut 19 sz. 87

Uteai
lakás, három szoba előszoba, fürdőszoba és melléképületek május elsejére kiadó. Miklós-utca 20. 86

Kétő
szoba melléképületekkel, Harsányi G. utca 15. alatt kiadó. Értekezni lehet a 17. szám alatt. 214

Uteai
két szoba, konyha, pince olcsó bérért azonnal kiadó. Bercsényi 8. 213

Kiadó
két szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, melléképületekkel, Ható-utca 16. 94

Egy
szoba, konyha kiadó, — Böszörményi ut 71. sz. alatt. Értekezni Városi Árvaszkénel. 493

Földszinti
négyosztás utcai urilakás kiadó, Arany János utca 20. 150

Emeleti
2—3 parkettes szoba előszobával, Arany János utca 20., kiadó. 226

Uteai
egy szobás modern lakás kiadó, Szappanos utca 18. 100

Nagy lakás
Péterfia elején 6 szobás lakás orvosi rendelőknek is alkalmas. Május 1-re kiadó. Péterfia 6 96

Bercsényi telep
Rudolf utca 4-b. kettő lakás. szoba, konyha, speiz azonnali beköltözéssel kiadó. Németi János. 107

Kiadó
egy szoba, konyha, — speiz azonnal beköltözhető, Jókai utca 17. sz. 106

Kiadó
magános udvari egy — vagy két szobás lakás melléképületekkel, Klan-ka 42. 99

Péterfia utca
16. szám alatt komfortos emeleti utcai hatosobás lakás, továbbá utcai földszinti 6 szobás lakás, ugyiszintén udvari négyosztás lakás kiadó. Értekezni dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac utca 16. szám alatt. 125

Hatvan utca
1—3. sz. bérházban 2, 3, 4, 5 és 7 szobás lakások kiadók. Értekezni g. gondnoknál, Kálvintér 17 szám. 131

Kiadó
február elsejére kettőszobás lakás, villannyal — Károly Ferenc József ut 52. 124

Szép
utcai butorozott szoba azonnal kiadó. Monti ezredes (Magos) utca 17. 127

Kiadó
butorozott szoba Hatvány utca 5 szám alatt. 119

Kétosztás
előszobás lakás külön udvarral kiadó, Faragó utca 7. 134

4, esetleg 6 szobás
előklő legmodernebb lakás erkéllyel Hungáriapalota I. emeletén, esetleg butorozva azonnal kiadó. Értekezni földszint 1. irodában. 249

iTaza-palotában
a Mayer-féle üzlethelyiség kiadó. 135

Uri
női fodrászüzletemet, bevezetve, március 1-én készpénzért átadom. Cim a kiadóban. 262

Butorozott
egyszerű szoba különbejárattal kiadó, Miklós

Kiadó
Csapó utca 24. számú házban 4 szobás parkettes fürdőszobás első emeleti lakás azonnali vagy májusi beköltözésre. — Ugyanott kiadó azonnal nagy üzlethelyiség. Értekezés: Horváth helyi-vasi főintézőnél, Telefon 20—55. 97

Kiadó
két szoba, fürdőszoba melléképületekkel, Baros 15. 121

Kiadó
azonnalra és májusra Péterfia modern 2 szobás lakás, orvosi rendelőknek is alkalmas. Értekezni Péterfia 48. utcai emeleten. 114

Kiadó
szoba, konyha, kamara fataró február elsejére. Vörösmarthy 32. 242

Irodának.
rendelőknek lakásnak alkalmas utcai szoba előszobával kiadó, butorral is. Csanó utca 4. Városi Takarékpénztárnál. 239

Ajánlat

Gallért,
inget tükörfényesre olcsón tisztít Papp Gyula, Szalkai-u. 3. 80

Alma,
ujabb érkezett. Eladása olcsó árban Zöldfa-utca 14—b. Szükségletet igyekezzem beszerezni. Cimet kérem felírni. 207

Fajalmak
eladása. Friss szállitmány. Menetjegyiroda melletti üzletben olcsó árban még néhány napig tart. 209

Tükrök.
csiszolások, foncsorozások legolcsóbban Sipkovitsnál, Nagyvárad-utca 15., telefon 356. 2852

Halló!
Női hócipő talp. sarok 2.80. Tőth cipőüzem, — hatvan u'ca 4. 203

Elismert
elsőrendű uriszobát, olcsó fazonárak. Kun József, Piac 44., udvarban. 208

Férfiöltöny
vegytisztítása és vasalása 4 P Weisz, Arany János-utca 9. 4192

Rozskenyér-
különlegesség kilója 30 fillér. Péksütemények naponta kétszer frissen kaphatók a Galamb-sütőde ujonnan megnyitott lerakatában, Püspöki palotában. Zsurkenyér megrendelhető. Uradalmi teljes tej literje 24 fillér. 156

Magános nőt,
lakótársat saját lakásban felveszek, Értekezni: Arany János 9., keresz épület. 235

Jelmezruhák,
férfi és női kölcsön kaphatók Diófa-utca 18.

Autógarázs
és istálló kiadó, Miklós-utca 35. 228

Vízvezeték,
csatornázás, gáz és központ fűtés szerelését és javítását a legszolidabb árak mellett felelősséggel készítem. Felhívásra díjtalan költségajánlattal szolgálóok. Pásztor Károly szerelő, Nyomtató utca 16. 254

Szakszerű
hócipőjavítás. női talp-sarok 2.80 Tőth cipőüzem, Hatvan utca 4. 261

Üzlet, műhely, raktár

2 nagyobb
szoba irodának vagy műhelynek kiadó. — Piac 66., vendéglő. 26

Kossuth-utca
elején szép, forgalmas 2 üzlethelyiség február 1-re kiadó. Kossuth-utca 8. 65

Negyven éve
fennálló fűszerüzlet. három szoba, előszoba stb. kiadó. Hadházi-u. 21. 1—2 óráig. 1421

Műhelynek,
raktárnak nagy helyiség külön udvarral kiadó azonnal, Arany János-utca 13. 195

Irodának
két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Kossuth-utca
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Piac-utcai
üzlethelyiség kiadó. — Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Kiadó
a Debreceni Újság kiadóhivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésével a Kossuth utca 3 szám alatt az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának. üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1023

Piac utca
41. sz. üzletházban cca 120 négyzetméter területű, 3 részre osztott udvari üzlethelyiség — egészben vagy részben azonnal kiadó. Érdeklőd. Fűszerkereskedelmi rt.-nál. 24

Kiadó
elsőrendű kitűnő bodega dr Ungar, Rákosi Jenő ut 2. 116

Timárműhely
berendezés használatlalt esetleg más célra is bérbeadó. Felvilágosítás Takarékpénztárnál, Piac utca 81. 88

Pékség
15-re kiadó, esetleg 500 pengővel társat keresek Cim a kiadóban. 95

Kis üzlethelyiség
bármilyen célra olcsón kiadó. Kut utca 102. sz. 108

Egy
üzlethelyiség kiadó, Csapó utca 81. Most fűszerüzlet. 104

Fodrászüzletem
áthelyez em Csapó 81. alá. Kérem a tisztelt közönség pártfogását. Tinka László. 230

Piac utca
51. szám alatti sarokházban a „Hangya” által bérelt üzleti és raktárhelyiségek 1932. évi november hó 1-ére bérbeadó. Értekezés dr Gergely Jenő ügyvédnél — Piac utca 16. szám alatt. 125

Egy
üzlethelyiség kiadó Csapó utca 81. Most fűszerüzlet. 229

Kiadó
hentes-mészárosüzlet — Kacsaiút 2 vagy Árpád-ter 26. sarokházban. 132

Hatvan u.
1—3. sz. bérházban több utcai és udvari üzlethelyiség kiadó. Értekezni g. gondnoknál, Kálvintér 17. szám 130

Gazdasági eszközök

Megvételre
keresek villamos megállónál négyosztás, — komfortos, kertes, adómentes lakást, élőnyos fizetési feltétel mellett. Cim a kiadóhivatalban 77

Lakást
keres magános nő munkáért, vagy pénzért. — Arany János utca 3. 221

Oktatás

Világ-Jamboree
Gödöllőn. Debreceni cserkészek tanuljatok angolul, ugyszólván ingyen tanít „Helen Society”, Simonffy-u. 11. 4967

Lokomobil
és caéplőgépezelő tanfolyam fog megnyitni a debreceni m. kir. áll. fa. és fémipari szakiskolában 1932 február hóban Jelentkezni már lehet 18 életévüket betöltött egyéneknek. 92

Elektromos
ipari előkészítő tanfolyam fog megnyitni 1932. január hó folyamán a m. kir. áll. fa. és fémipari szakiskolában. Felvilágosítást levélben is ad az igazgatóság. (Széchenyi ut 2) 91

Elelmiszor, ital

Sajáttermésű
bor 40 fillér 1 liter. Kigyó 43. 81

Kereslet

Könyvterjesztéshez
nagy ismerettséggel rendelkező bevezetett ügy-
nők kerestetnek. —
Nyolc pengő kaució
feltétlenül szükséges.
Gyakorlat nélküli egyé-
nekek nem tárgyalunk.
Értekezni lehet délután
3-4 óra között Debreceni
Újság szerkesztő-
ségében, József kir. h.

Kirakatot
vasredőnyvel, fűszerbe-
rendezést megvételre ke-
resek. Ajánlatokat: „Sza-
tósca” jellegre kiadoba.
260

Remington
gépet, kissé használ-
tat, készpénzért ven-
nénk. Arany János-u.
37., második ajtó. 1-
3 között. 186

Kirakatot
vasredőnyvel, fűszerbe-
rendezést megvételre ke-
resek. Ajánlatokat: „Sza-
tósca” jellegre kiadoba.
1428

Trifikom
nagyobb árához pénzes
társat keresek. Cím:
Szántó Dániel, Petőfi-
tér 9-es számú vassá-
tor. 54

Ebédelőszőnyeg
vannék, ajánlatokat ár-
megjelöléssel „Jóállapo-
ban” jellegre a kiadoba.
103

Keltetőgépet
használtat megvételre ke-
resek. Ajánlatokat a
Benyáts üzlethez leadni.
120 IV

Hangszer

Zongora
bérbe kiadó. Burgun-
dia 5. 60

Cimbalom
gyönyörű hangú, pedá-
los, olcsón eladó. Ér-
tekezni Széchenyi utca
28. 58

Zongorát
igen jó karban levő,
keveset használtat meg-
vételre keres: — Tójak
Miklós, Biharkeresztes.
224

Sürgösen
eladó egy zongora, Piac
7 (E. I. E.) P 120.—
128

Eladó állatok

Liba,
nagyobbfajta, eladó
magnak vagy tölteni
Kossuth-utca 54. 68

4 darab
100-120 kilós kővér
sertés eladó. Kar utca
13. 89

Fiatl
zörsertések, 80-130 ki-
logrammosok eladó. Csa-
póker. Kisfaludy utca
14. 252

Eladó
100 kiló körüli fiatal
sertés, Vesselőnyi u. 87.
70

Vörös
barni kakas, jérce és
barni jérce eladó. —
Bécs 64. 215

Zsirsértés,
130 kg eladó. Kolónia
melletti, sorompóval szem-
ben, Zeke cipészüzlet.
217

Eladó
2 nagy süldő. Király Fe-
renc utca 35. Sámsoni
ut. 105

**Autó,
motor, kerékpár**

Személyautó,
Mercedes-Benz, négy-
ülése, csukott, fiatal, ki-
váló karban eladó. Hu-
nyadi uca 21. 253

**Lakás
és szoba kereslet**

Gazdasági eszközök
1 drb.

13 lóerős Chanard Wal-
ker vontató traktor, —
zonkivül 1 drb. 5000
kg-os pótkocsi. Mind-
kettő igen jó állapotban.
pótkocsi részekkel együtt,
jutányos áron eladó. —
Fűszerkereskedelmi rt.,
Piac u. 41. 74

Eladó ház

Eladó
ház. Arany János-u.
19. sz. 196

Eladó
szabadkéből Piac-utca
66. számú ház. Értekez-
ni ugyanott a vendég-
lőben. 4959

Eladó
legsürgősebben adó-
mentes ház, 1 szoba,
előszoba, konyha, spe-
iz és egy pajta mel-
lékhelyiségekkel, — jó
víz, villany, 800 négy-
szögöl kerttel. Kiss-u.
24. 75

Arany János u. 46.
számú épület lebontásra
és elszállításra eladó. —
Érdeklődni Kandia utca
4-b alatt, emeleten dél-
előtt 8-9. délután 2-3.
223

Timár u. 38.
számú ház megosztott
185 négyzetes telekkel
eladó. 117

Eladó
Meszena 10. számú üz-
lees ház. Értekezni ugyan-
ott. 256

Rothermere 33.
Nagyfrontu ház urilaká-
sokkal, parkirozott ud-
varral eladó. Egyik ut-
cai lakás azonnal át-
adó. 247

Egy
kis családi ház, 800 négy
szögöl telek, külön, pia-
con fűszer, csemege üz-
let áruval, berendezéssel
eladó. Nagy Ferenc,
Hajdusoboszló csarnok-
üzlet 11. szám. 231

Vasúti sor 21.
számú háromszobás es-
ládai ház kerületi hater-
hatszáz pengőért eladó.
210

Sarok utca 12.
számú ház, háromszobás
beköltözéssel eladó. 212

Dráma vér nélkül

— Kis regény. —

Irtta:
BENKE TIBOR.

19.
— Minek jött? Miért jött? Miért lopva,
nesztelenül?... Amitől, vagy akitől félünk,
annak önkéntelenül keressük a közelségét...
Ez a veszedelem középponti vonzása... Az
örvény mágneses ereje... Nem tudunk tőle
szabadulni... Lebírhatatlan erővel visz, huz,
ragad magához... Két párhuzamos erő elin-
dul. Az egyik egy harmadik közbejöttével
irányt változtat. Viszi, vagy nem viszi magával
a másikat, az mindegy. Előbb-utóbb össze-
köznek... Összeomlás... Dráma... Nem
szükséges a pusztulás, a vér... Az új dráma
mély, kútorákon robban, talán hangtalanul,
de gyógyíthatatlanul... Az új dráma nem
világrenddel összeütköző hősök drámája, ha-
nem az ember, a mindenki, az ő, a te, az én
drámája, összeomlása lelkiileg... A test?...
Allati-járuléka az életnek. Felesleges meg-
szüntetni... A szavak?... A valóság hiú takarói
csupán... Hangzó diszlet... A lényeg, a
középpont a mindennapi emberi lélek: én va-
gyok!... Igen, én... és... most az én asszo-
nyom, aki idejött lopva, lábujjhegyen hozzám,
mert — fél tőlem, mert — ösztönösen nálam,
bennem érzi a veszedelmet... Igen, az új drá-
ma: Én vagyok, magam.

Amíg ezek a gondolatok a professzor tu-
datába lökődtek és forrva kavargtak, ölébe
vonta az asszonyát, két kezébe fogta az arcát
és mereven nézett a szemébe. Mucus egyre na-
gyobb zavarral, később rémülettel fokozódott
szorongással állta a szűrő tekintetét. Már meg-
bánta, hogy belopódzott, hogy engedett a re-
tégő kíváncsiságnak, hogy vajjon az ura mivel
foglalkozik. Szeretett volna szó nélkül vissza-
osonni, de már nem lehetett. A félelem, hogy
elárul valamit, hogy az ura a lelkében olvas,
úgy erőt vett rajta, hogy megborzongott. El-
től még jobban megijedt.

— Api, ... api, az Istenért, mi van veled?
— tördelte bizonytalanul.

A professzor nem felelt, csak nézte me-
reven.

Mucus vergődve iparkodott az arcát ki-
szabadítani. Most már duzzogva szólt:

— Nem tudok elaludni, hozzád vágyom,
belopódok a szobádba és megkérdezem, hogy
mit csinálsz. Te nem válaszolsz, anem elkapod
a fejemet és csak nézel mereven, mint egy ki-
gyóbüvölő. Mit akarsz tőlem?

— Semmit, — hangzott a nyugodt válasz.
— Hát miért teszel így? Mindez olyan kü-
lönös, olyan... szinte félelmes... Mit csiná-
nász, api?...

— Az új drámára készülök.
Mucus sikoltva ugrott fel és iszonyodva
távolodott el az urától.

A professzor elmosolyodott.

— Ne félj. Csacsi. Nem bolondultam meg.
Nézd ezt a sok könyvet. Az új dráma körvona-
lait kutatom.

— De miért én bennem?
Mindenkiben rejtőzik drámái mag. Mind-
nyájunk lelke alá van aknázva. Csak az ütkö-
zés szükséges, hogy felrobbanjon.

Mucusnak a hideg szaladgált a hátán ezék-
től a szavaktól. Nem értette és nem merté ku-
tatni, hogy mi rejlik mögöttük. Remegve né-
zett farkasszemet az urával. A csend súlyát
érezte a vállain.

A professzor végre feléje nyújtotta a ke-
zeit és megszólalt. A hangja megint csak nyu-
godtan, de szintelenül csendett.

— Gyere vissza. Ugy látom, csakugyan
félsz tőlem. Érthető. Az utóbbi hetekben vala-
hogy eltávolodtunk egymástól. Nagyon bele-
merültem a tanulmányaimba. Elhanyagoltalak.
Bocsáss meg.

Mucus visszabújt az ura ölébe.
(Folytatjuk.)

Ne tévessze szem elől, hogy

apróhirdetése

2 reggeli lapban

a Debreceni Újság—Hajdúföld
és
Debreceni Független Újságban

jelenik meg,

ha azt

Kossuth-u. 3 sz. alatt adia fel.

Ha tehát alkalmazottat, vagy ál-
lást keres, lakása kiadó, avagy
butorozott szobát keres, bármije
eladó, vagy bármit venni akar
adja fel hirdetését

KOSSUTH-UTCA 3. SZAM
alatt és meg fog győződni róla,
hogy biztos eredményt ért el.
Felvilágosítást telefonon a 21-41
szám ad.

Lorántffy utca 3.
számú adómentes ház
több lakással eladó. 211

Eladó
Péterhán prima 4 szo-
bás adómentes lakás
kertben és földszintes
sarokház üzletekkel. Dr
Ungár, Rákosi Jenő ut
2. 115

Eladó
140 kilós fiatal hizott
sertés, István ut 13 szám
107

130-140
kilós hizott sertés eladó,
Széchenyi ut 20. 238

Eladó föld

Eladó
7 holdas tanyásbirtok.
Müuton, város alatt.
Cím a kiadóban. 189

Házhelyek
közfelfűző villamos meg-
állóval szemben eladó.
Deák Ferenc 13. 222

Malom utcában
és Diószegi uton levő
cca. 2000 négyzetes inga-
lanok a rajta levő épü-
letekkel együtt —
gyárnak vagy egyéb
üzemnek igen alkalmas.
eladó, esetleg február
1-ével bérbeadó. Fűszer
kereskedelmi rt., Piac
utca 41 szám. 24

Háromszáz
négyzetes ház hely a
Széchenyi-ut 42. szám
alatt eladó. Széchenyi-
ut 4. 120

Butorok

Eladó
egy szép csontszinű há-
lőszobabutor. Cím a
kiadóban. 72

Keményfa
asztal, — összecusukható
sodronyos vaságy eladó,
Wesselőnyi téri bérház
L. lépcső 4. 101

Eladó
kézzel díszített vaságy,
szekrény, hencser, mat-
rac, szőnyegek, bárány-
bőrrel kocsitakaró, láb-
zsák. Timár utca 25.
237

Empir-
stílusban készült nagyon
szépvítrín eladó Kőlecsy
utca 21, Tönkő asz'a-
losnál. 251

Eladó
jókarban levő háló be-
rendezés és egy balka-
ros bőrvarrógép, Szabó
Kálmán utca 30. szám,
112

Többféle
butorok eladók. Ra-
kovszki u. 8. 232

Eladó ingóság

Új zsaketöltöny
és nagyon jó karban
levő frakköltöny eladó.
Megtekinthető Füstös
Mihály szabómesternél,
Piac-utca. 160

Eladó
egy férfi télikabát kö-
téptermetre, Bardócz
divatüzletben. Csapó 17.
93

Eladó
raköltöny — (vékony
alakra) és lack cipő.
Csapó utca 32. 102

Ngy
könyvállvány jutányosan
eladó. Jókai utca 9-a.
226

Perzsaszőnyegek
kéz alatt eladók, Tbury
Arny János 40. szám,
118

Frakköltöny
középtemretre, jókarban
eladó. Csapó 4. emelet-
ten. 240

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és
Felelős kiadó: dr. PA-
JOR GYÖZŐ igazgató
Nyomdavezető VARGA
ENDE.